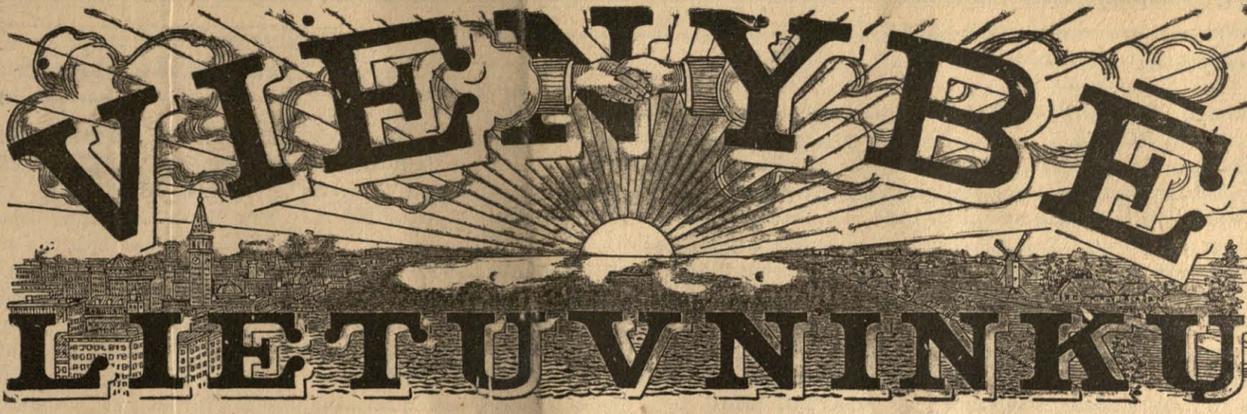

VIENYBE LIETUVŲNINKŲ
ISHNA KAS SEREDA!
 Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
 Suvienuojose Valstijose \$2.00
 Europoje ir kitur \$3.00
 Kanadoje \$2.50
 Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apparsinimų kainų klauskite laišku:
J. J. Paukštis ir Co. (Inc.)
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

VIENYBE LIETUVŲNINKŲ
 PUBLISHED EVERY WEDNESDAY.
 Brooklyn New York.
Yearly subscription rate:
 In the United States ... \$2.00
 To Foreign Countries .. \$3.00
 To Canada \$2.50
 Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukštis & Co. (Inc.)
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

No. 22

Brooklyn, N. Y., Gegužio (May) 31 d., 1916 m.
 ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-ED. 1879.

Metai XXX.

Bus didžiausi mušiai.

Visuose frontuose rengiamasi prie smarkiausių mušių. Austrai eina Italijos gilumon

IŠ KARĖS LAUKO

RYTINIS FRONTAS.

TAIKA TIKTAI UŽ DVINOS.

Londonas. Paskutinėmis dienomis vokiečiai vėl aktyviau pradeda veikti ant Rygos-Dvinsko linijos. Buvo atkartotos smarkios atakos Šlok-Olai srityje ir Dvinsko apilinkėje. Rusai tvirtai atremė priešų atakas.

Sulyg pranešimų iš Petrogrado rusų orlaiviai bombardavo vokiečių stovyklas palei Paneviežį, sudarė dvi mylias geležkelio ir plašino amunicijos dirbtuves.

Taipgi nepasisekė vokiečiams artį kaimo Ostrov, į šiaurę nuo ežero Naroš. Rusai atmušė austrų atakas palei Čartoryską. Atsikartoja maži susirėmimai Volynijoje ir Minsko gub. pakraštyje.

Iš Bazelio (Šveicarija) pranešama, kad gen. feldmarš. Hindenburg šiais žodžiais atskleidė savo kareivius:

„Kiek laiko tam atgal tarpe kareivių prasiplatino gandas apie greitą taiką. Šitas gandas, iš priešties pagėdavimo apsangoti savo gyvastį, blogai atsiliepa ant kareivių dvasios. Todėl imperatoriaus vardu pranešu, kad negali būti ir kalbos apie taiką, kol dar mes neperėjome Dvinos.

Kareiviai, jeigu jūs norite taikos, tai pasistengkite užimti priešų rankose esančius Dvinos pakraščius.“

VOKIEČIAI SKELBIA PASEKMES.

Berlinas. Pulkarn apilinkėje į pietryčius nuo Rygos, vokiečiai atstumė rusus atgal ir užėmė vieną tranšėją; 60 rusų pateko nelaisvėn. Dvinsko apilinkėje ir Vilniaus bei Minsko gubernijose vokiečiai irgi pasekmingai veikia prieš rusus. Volynijoje ir Galicijoje atsibūva maži susirėmimai; vokiečiai-austrai laikosi tvirtai.

RUSAI LAIKOSI DRUTAI.

Petrogradas. Oficiališkai pranešama, kad rusai tinkamai atremė vokiečių atakas ir užėmė priešakinę tranšėją salos Dalen srityje. Taipgi tapo atstumti vokiečiai atgal palei Karpilovką, 10

verstų į šiaurę nuo stoties Olyka.

Atsibuvo susirėmimai palei Krevo ir upės Veltugos apilinkėje; upės Strypos pakraščiuose austrų artilerija bombardavo rusų pozicijas, — visur rusai laikosi tvirtai.

BALKANŲ FRONTAS

Londonas. Daug rašoma apie tai, kad jau atėjo laikas sąjungiečiams apleisti Salonikus ir patraukti ant bulgarų-austrų vokiečių Serbijoje, Albanijoje ir Juodkalnijoje. Galop paplito žinia, kad sąjungiečiai traukia jau ant priešų, idant tuomi sutrukdyti austrų veikimą prieš italus.

Iš Romos pranešta, kad austrams pagalbą pribuvo didelė kariumenė, susidedanti iš bulgarų ir veikusių Balkanuose austrų.

AUSTRAI PASIRENGĘ UŽPULTI AVLONĄ.

Berlinas. Austrai visai prisiartinę prie Avlonos, kuri dabar randasi italų rankose. Atsibuvo net priešakinių eilių susikirtimai — italai tapę atstumti. Austrų generalis štabas pasitiki, kad Avlona greit pateks austrams. — Kalbama, kad Avlonos ataka atsibus kartu su ataka vienos iš Venecijos prov. drutviečių.

MAŽI SUSIRĖMIMAI GRAIKIJOS PARUBEŽYJE.

Salonikai. Paskelbta, kad Graikijos-Serbijos parubežyje atsikartojo maži susikirtimai tarp sąjungiečių ir jų priešų. Tečiau pranešimai iš Romos tą žinią užginčija.

VAKARINIS FRONTAS

Londonas. Vokiečiai su dideliu atkaklumu atakuoja anglų pozicijas Flandrijoje ir tarp Armentieres ir Aras. Tulose vietose vokiečiai, panešdami didelius nuostolius, pasistumėję truputį pirmyn, bet abelnai anglai laikosi tvirtai, ir vokiečiai neįstengia perlaužti jų linijos. Svarbiausias mušis atsibuvo palei tvirtovę Verdun. Čia vokiečiai deda visas

pastangas, kad tik atstumus francuzus atgal. Jie išlengvo, bet vis stumiasi pirmyn.

Paskutinėmis dienomis francuzai po dviejų dienų baisaus mušio, atstumė vokiečius atgal rytinėje upės Meuse pusėje ir atsieniė didžiąją dalį forto Douaumont. Sekančią gi dieną vokiečiai vėl atsieniė forto dalį ir atstumė francuzus atgal. Taipgi pasisekė vokiečiams ir vakarinėje Meuse pusėje.

VOKIEČIAMS SEKASI PALEI VERDUN'Ą.

Berlinas. Vokiečiai ne tik atlaiko francuzų atakas, bet išlengvo žengia pirmyn. Tiesa, paskutinėse dienose francuzams pasisekė laikinai užimti tulas vokiečių stovyklas rytinėje upės Meuse pusėje ir atsieniė dalį Douaumont forto. Tečiau gegužio 24 d. po desperatiško mušio vokiečiai, bavariečiai, atsieniė patekusias francuzams pozicijas bei forto dalį ir atstumė priešus atgal.

Vakariniam Meuse pakraštyje vokiečiai taipgi sumušė francuzus palei augštumos 304 ir Le Mort Homme ir užėmė kaimą Cumieres; čia veikė Tueringijos kareiviai. Vienoje ir kitoje Meuse pusėje paimta virš 900 francuzų nelaisvėn.

Anglai tvirtina, kad paskutinis mušis palei fortą Douaumont buvo kruviniusias šioje karėje.

Galima pažymėti, kad vokiečių smarkus veikimas prieš Verduną prasidėjo vasario 21 d.

FRANCUZAI UŽRUPINTI VERDUN'O LIKIMU.

Paryžius. Francuzų doma nukreipta ant Verdun'o. Trumpos laimėjimas buvo pradžiuginęs visus, bet paskiausios vokiečių pasekmės abiejose upės Meuse pusėse vėl užrupino francuzus. — Vokiečiai atstumė francuzus nuo Douaumont ir užėmė tranšėjas į vakarus nuo šito forto. Vakarinėje upės pusėje vokiečiai užėmė Cumieres ir atstumė francuzus atgal nuo Le Mort Homme ir augštumos 304.

Tečiau francuzų gen. štabas nuraminimui nurodo, kad vokiečiai laike 2—3 dienų panešė prieš Verduno milžiniškus nuostolius, o laimėjo visai mažai.

Pranešama, kad sąjungiečiai

pasekmingai veikia Flandrijoje, palei Arras, Hulluch ir kituose punktuose.

PILNAS VOKIEČIŲ LAIMĖJIMAS.

Berlinas. Gen. štabas praneša nuo geg. 21 d. apie pilną vokiečių laimėjimą palei Verduną, kur laike trijų dienų tęsėsi baisiausia kova. Francuzų nuostoliai prie forto Douaumont ir Le Mort Homme siekia virš 70,000 kar.; taipgi paimta 850 kar. nelaisvė ir 14 maš. šautuvų. Vienoje-kitoje vietoje tapo pertrauktos francuzų eilės. Vokiečiai žymiai atstumė priešus atgal. Kariški ekspertai tvirtina, kad Verduno puolimas arti ir kad francuzų armijai prie Verduno grėsia didelis pavojus.

ITALIJOS-AUSTRIJOS FRONTAS.

AUSTRAI VERŽIASI ITALIJON.

Viena. Austrai-vengrai, vedami sosto inpedino Karolio Franciškaus Juozapo, paliuosavo pietinį Tirolių nuo priešų ir veikia jau Italijos pusėje. Italai skubiai traukiasi atgal Veronos bei Vicenzos linkui. Vienoje vietoje austrai inėjo Venecijos provincijon apie 15 mylių. Fort'as Campo Longo palei Brentą austrų rankose. Austrai užėmė taipgi kalnus Veroną ir Pompel. Milžiniškos austrų kanuolės pasekmingai veikia Lugana lygumoje.

Jau paimta nelaisvėn apie 25,000 italų (jų tarpe apie 550 oficerų) ir užgriebta virš 250 kanuolių ir 100 mašin. šautuvų, o taipgi daug amunicijos.

Taipgi pasekmingai veikia austrai-vengrai palei Isonzo upę. Spėjama, kad ir čia italai bus priversti traukties atgal.

Galima pažymėti, kad jeigu austrams pasiseks įsiveržti Venecijos prov. gilumon, tai italų armija palei Isonzo atsidurs kritiškame padėjime.

AUSTRŲ ATAKOS.

Roma. Austro-vengrai laike kelių mėnesių rengiasi prie užpuolimo ant italų fronto. Delei to jie sutraukė į Tirolių milžinišką armiją ir labai daug kanuolių. Tas jų užpuolimas panašus vo-

kiečių užpuolimui ant Verduno. Austrai neatsižvelgia ant didelių nuostolių. Italai, matydami viršijančias austrų spēkas, pasitraukė atgal, bet yra pilnai prisirengę sulaikyti vokiečius nuo įsiveržimo Venecijos prov. bei Lombardijon.

Paskelbta, kad prieš italus veikia milžiniška austrų armija su 2900 kanuolių. Iš Galicijos ir Balkanų čion esą atgabenta apie 360,000 kareivių. — Austrai nužengė kiek pirmyn Adige ir Brenta upių pakraščiuose.

TIS AUSTRŲ ARMIJOS SMARKIAI ŽENGLIA PIRMYN.

Viena. Austro-Vengrijos kariumenė, nežiurint ant tvirto italų priešininmosi ir ant kitų trukdymų, sparčiai žengia pirmyn ir jau tulose vietose nuėjo apie 12—15 mylių už Italijos rubežiaus, Venecijos prov. gilumon. Austrai be sustojimo traukia linkui Veronos ir Vicenzos. Gegužio 25 d. pradėjo šturmuoti drutvietes Asiago ir Arsiero; puolus šitoms drutvietėms, kelios Venecijos lygumon atviras. Kasdien austrai nužengia pirmyn apie 4—5 kilometrus. — Italai neša didelius nuostolius.

ITALIJOS KARĖS MINISTERIJA UŽRUPINTA.

Roma. Italijos karės ministerija praneša nuo gegužio 25 d., kad dalykų stovis karės fronte labai rimtas, tečiau užtikrina, kad austrams jokiū būdu nepasiseks praveržti Venecijos lygumon ir užimti Veroną bei Vicenzą. Kartu nurodoma, kad austrų nuostoliai siekia 30,000 kar.

UŽKAUKAZIO BEI MESOPOTAMIJOS FRONTAS.

RUSAI DRUTINA SAVO POZICIJAS.

Petrogradas. Užkaukazyje bei Persijos pakraštyje žymių permainų paskutiniose dienose neįvyko. Turakai tulose punktuose mėgino atakuoti rusų stovyklas, bet vis buvo priversti atsitraukti.

Vienoje-kitoje vietoje rusai atstumė turkus atgal. Abelnai rusai, matydami didelę turkų kariumenę, drutina savo pozicijas ir rengiasi prie didelių mušių.

Kareiviai su tvirta dvasia žiuri priešakin.

TURKAI LAIKOSI TVIRTAI.

Konstantinopolis. Turkams pasisekė dviejuose punktuose Užkaukazyje atstumti rusus atgal. Rusai mėgino atakuoti turkų pozicijas Persijos pakraštyje, bet be sėkmės.

Abelnai irgi nesiseka atakuoti Mesopotamijoje.

Londono buvo paplitusi žinia, kad anglai vėl atsieniė Kut-el-Amara, tečiau ta žinia nepasitvirtino.

RUSAI VIS ATSTUMIA TURKŲ ATAKAS.

Petrogradas. Turakai kelis kartus mėgino atakuoti rusų pozicijas į pietvakarius nuo Trapezundo, bet rusai tas atakas atstumė. Nesiseka turkams Tauruso kalnų srityje ir Persijos pakraštyje; — čia rusai užėmė Serbecht.

Iš Visur

VALGIO NEDATEKLIUS. ANGLIJAI IRGI GRĖSIA

Londonas. Anglijoje pradėta balsiai kalbėti apie valgių pabrangimą ar net stoką. Šitas klausimas tapo pakeltas viešai atstovų rume. Nurodyta, kad žemdirbiai bei ūkių darbininkai pašaukti kariumenėn, o įvežimas valgio produktų labai nupuolęs, kadangi daug laivų sunaikinta, o likusieji didžiuomoje užimti amunicijos gabenimu.

Tokiu būdu, Anglijai irgi gali prisiartinėti bado pavojus.

PASKENDO DEVYNI LAIVAI.

Londonas. Anglijos pakraščiuose bei Viduržeminėje jūroje laike dviejų-trijų dienų tapo paskandinta 9 laivai — jų tarpe keturi neutrališkų valstijų. Visi jureiviai išgelbėti.

PASKANDINTA 570 ŽUVININKŲ LAIVŲ.

Londonas. Sulyg finansų sekretoriaus pranešimo nuo karės pradžios sunaikinta apie 570 žuvininkystės laivų; kartu žuvę apie 500 žmonių.

ISPANIJOJE KALBAMA APIE TAIKĄ.

Madrid. Plačiau kalbama, kad tarpe karaliaus Alfonso, popiežiaus ir Sv. Valst. prezidento Wilsono eina tarybos taikos klausime. Abelnai Ispanijoje daug rašoma ir kalbama apie karės užsibaigimą.

IRLANDIJOS KLAUSIME.

Londonas. Paskelbta, kad patysai premjeras Asquith esąs pasiryžęs sutvarkyti dalykus Irlandijoje. Kalbama apie visą eilę reformų. Valdiškose sferose eina tarybos delei Irlandijos savivaldos — Home Rule. Spėjama, kad greitai laiku savivalda bus inkuntyta, išimant Ulster provinciją.

VOKIEČIŲ ORLAIVININKŲ GABUMAS.

Berlinas. Paskutiniu laiku apsiereiškia nepaprastas orlavių veikimas vakariname karės lauke. Kasdien pašunama po keletą orlavių ir daugelyje vietų bombarduojamos priešų pozicijos. Daug yra lakunų, kurie yra pašovę po keletą orlavių. Bet garsiausiai lakunai — tai leit. Bodke ir leit. lakunai — tai leit. Boelke ir leit. Boelke pašovė 17-tą ir 18-tą priešų orlavių. Kaizeris paugštino jį tarnystės laipsnyje.

SUMUSĖ ANGLUS SUDANE.

Berlinas. Iš Konstantinopolio pranešama, kad Iman von Darfur, kuris neseniai paskelbė „šventąją karę“, sumusė anglus Sudane.

AUSTRALAI IR VOKIEČIAI BAGDADE.

Londonas. Iš Bucharesto pranešama, kad Bagdade, Mesopotamijoje, randasi apie 12,000 austronvengrų ir apie 4,000 vokiečių. Dėl vokiečių-austrų kariumenė keliaujanti turkams pagalbon Užkaukazyje ir Mesopotamijoje. Iš Berlino pranešama, kad Dr.

Heinze iš Leipzigo esąs paskirtas Turkijos teisiu ministeriu.

VALGIO PRODUKTŲ DIKTATORIUS.

Berlinas. Daug rašoma sąjungiečių laikraščiuose apie gresiantį Vokietijoje badą, apie mėsos ir sviesto badą ir tt. Tas kalbas sukėlė sudarymas naujo laike karės valgio departamento. Viršinku to departamento bei valgio produktų diktatoriumi tapo galop paskirtas von Batoeki, kuris yra labai atsižymėjęs veikimu Ryt. Prusijoje. Kaizeris pasitikėjo gabumams ir suteikia jam didžiulį galę valgio sistemos sutvarkyme.

Oficiališkai paskelbta, kad izdo ministeris Dr. Karl Helfferich tapo paskirtas vidaus dalykų ministeriu ir vice-kancleriu. Izdo ministeriu tampa buvęs užsienio ministeris bei Elzas-Lotaringijos gubernatorius grafas von Roeder.

Nurodoma, kad Dr. K. Helfferich dikčiai dabar pasidarbus taikos klausime, o po karės tinkamai išriš ekonominį klausimą.

GANDAS APIE VOKIETIJOS PASIUNTINĮ AMERIKON.

Londonas. Tulose laikraščiuose tapo paskelbta, kad Vokietijos kaizeris siunčia į Sv. Valst. su ypatinga misija buvusį kanclerį grafą Buelow'ą. Spėjama, kad šita pasiuntinystė yra sąryšyje su taikos klausimu; kartu pažymima, kad gr. Buelow gali pakeisti Vokietijos ambasadorių gr. Bernstorff'ą.

ITALIJOS MINISTERIAI VAŽIUOJA LONDONAN.

Roma. Italijos premjeras Salandra ir užsienio dalykų ministeris baronas Sonnino išvažiavo Londonan.

Vokiečiai spėja, kad šita ministerių kelionė yra surišta su austrų užpuolimu ant Italijos.

AUSTRŲ SUBMARINŲ VEIKIMAS.

Londonas. Gauta žinios, kad paskutiniu laiku Viduržemėje jurėje austrų submarinai atsižymi pastebėtinu aktyvumu. Trumpu laiku tapo paskandinta daug prekybinių ir kariškų laivų. — Pranešta, kad submarinai paskandino garl. „Washington“, 5,080 tonų inkrovos.

KARALIUS JURGIS PATVIRTINO PRIVERSTINO KAREIVIAVIMO BILJŲ.

Londonas. Gegužio 25 d. Anglijos karalius patvirtino priverstinio kareiviavimo biljū, kuris neseniai perėjo per parlamentą. — Kartu karalius Jurgis atsišaukia ir anglų tautą, stengdamasi sužadinti žmonyse kariškus ir patriotiškus jausmus.

DELEI LENKIJOS ŠELPIMO.

Berlinas. Amerikos ambasadorius J. W. Gerard veda tarybas su Vokietijos ir Anglijos valdžiomis delei dastatymo valgio nekariaujantiems Lenkijos gyventojams. Vokietijos valdžia nesutinka su tulomis išlygomis, vienok yra viltis, kad tas klausimas bus išrištas pageidaujamoje prasmėje.

KALBOS APIE TAIKĄ VOKIETIJOJE.

Berlinas. Dabar vokiečiai daug pradėjo kalbėti apie taiką bei jos išlygas. Gan plačiai apie tai rašo ir laikraščiai; cenzura tame klausime neperdaug aštri. Tarpiniais taikos užnėrimo nurodoma prez. Wilson, popiežius Benediktas ir Ispanijos karalius Alfonso.

KARĖS PASKOLOS.

Londonas. Atstovų rumas patvirtino valdžios paduotą karės paskolos projektą sumoje \$1,500,000,000.

W. S. Churchill nurodė, kad

kiekvienas, galintis kariauti vyras, privalo stoti karės laukan, o tokių randasi virš 5,000,000.

Vokietijos valdžia rugsėjo m. paduos užtvirtinti Reichstag'o naują paskolą sumoje 10,000,000,000 markių; iš viso bus užtraukta karės paskolos 50,000,000,000 m.

IRLANDIJA LLOYD GEORGE RANKOSE.

Londonas. Atstovų rume premjeras Asquith pranešė, kad visas Irlandijos dalykų sutvarkymas bei sutaukinimas įvairių tenykščių partijų pavesta amunicijos ministeriui D. Lloyd George. Premjeras išsireiškė, kad Irlandijoje viskas vėl ineina pilnon tvarkon.

R. CASEMENT TEISMAS.

Londonas. Vyriausias teismas apkaltina Roger Casement, kaip revoliucijoniškas organ. Sinn Fein vadą, ir buvusį Anglijos kareivį D. J. Bailey. Tardymas bei teismas paskirtas ant birželio 26 dienos.

Dubline vis dar neužsibaigia tardymas dalyvavusių sukilime.

Komisija ištyrimui dalykų, esančių sąryšyje su revoliucija Irlandijoje, praneša, kad Sinn Fein propagandą atitraukė nuo pastojimo armijon apie 50,000 rekrutų.

LAUKIAMAS JAVŲ NEUZDERĖJIMAS RUSIJOJE.

Stockholm. Ateinančios iš Rusijos žinios praneša, kad žieminiai jantai šiaurinėse ir centralinėse gubernijose nušalo. Volgos rajone, Kazaniaus ir Samaras gubernijose ir piet. Rusijoje didelės šalnos taipgi labai pakenkė vasar. javams. Žemdirbystės ministerija užrupinta delei gresiančios grūdų stokos.

— Ką tu? Prasišaldei?
— Taip! Kojos sušlapo ir prasišaldžiau.
— Oi ko eidama nepaėmei muftą.

Iš Amerikos

TELEFONINIS SKANDALAS. MAJORAS MITCHEL PRIEŠ KATAL. DVASIŠKIJA.

New York. Labai daug dabar kalbama ir rašoma apie taip vadinamą „telefoninį susekimą.“ Mat, šiose dienose tapo patrauktas teisman labdarybės įstaigų perdėtinis Kingsbury už slaptą klausimąsi pasikalbėjimų per telefoną. Tas slaptas klausimas buvo atliekamas su majoro žinia ir palietė pasikalbėjimus, kuriuos vedė tarpe savęs katalikų bažnyčios perdėtiniai.

Majoras Mitchel parlam. tardymo komisijoje parodė daug akvų dalykų, kompromituojančių katal. dvasiškiją. Išsiaiškino, kad New Yorko katal. bažnyčių perdėtiniai-kunigai sudarė „suokalbi“, idant sutrukdyti miesto valdžiai padaryti ištyrimus esančios betvarkės katal. prieglaudo- se, auklėjimo namuose ir kitose įstaigose. Majoras nurodė netikusį vaikų užlaikymą auklėjimo namuose ir kitus tamsius dvasiškių darbus.

Dvasiškiai iš pat pradios įvairiais budais stengėsi sutrukdyti ar sustabdyti reviziją. Delei susekimo daromo tarpe kunigų „suokalbio“ ir buvo pavytė policijos ir labdarybės departamentams perimti slapta per telefoną pasikalbėjimus tarpe dvasiškių.

Sujudo visa New Yorko katal. dvasiškija. Tuli žymūs dvasiškiaiveikėjai po prisieka prirodinėja, kad jokio suokalbio nėra ir kad majoras bei tie, kurie salpta klausėsi pasikalbėjimų daug pramanė, daug dađėjo. Indomu tas, kad patsai majoras — katalikas. — Tardymo komisijos pirmsėdis Thompson stengėsi sulaukyti majorą nuo viešo pranešimo apie susektus tamsius kunigų darbus, nusilaikydama ir giliai atsidusdama, — Antanuko jau nėra!

nurodydamas, kad tas turi atsibuti prie „uždarytų durių.“ Majoras su tuomi nesutiko.

Pasiteisinimus daro New Yorko archiepiezijos kancleris Mgr. J. J. Dunn, o užpakalyje stovi kun. J. P. Deneen, viskupo Hayes sekretorius ir kiti. — Mgr. J. J. Dunn užginčija visus majoro užmetimus ir kaltina jį netiesotame pasielgime.

Kings pavieto teismas traukia atsakomybėn J. Kingsbury ir jo advokatą už slaptą perėmimą pasikalbėjimų per telefoną. Nuo jūdvių pareikalauta po \$1,000 užstato.

SUSIMYLĖJO ANT AMERIKONO.

Washington. Sv. Valst. ambasadorius Page Londone pranešė, kad Amerikos pilietis J. C. Lynch už dalyvavimą Dublino sukilime buvo pasmerktas mirtin, bet paskiau ta bausmė tapo pakeista kalėjimu ant 10 metų.

STOKA PATRIOTIZMO.

Washington. Karės ministerija yra pasiryžusi kiekiau elgtis su milicijonieriais, kurie prailienka su valdžios įsakymais. Kiek laiko atgal Sv. Valst. prezidentas buvo paliepus sumobilizuoti nacionališką gvardiją trijose pietų valstijose. Vienoje Texas valst. nepribuvo kariumenė virš 100 milie.; tas pats apsiereiškia New Meksikoje ir Arizonoje.

Karės ministeris Baker paliepė galop gen. Funston patraukti 116 Texas valst. milicijonierių kariškan teisman.

BADAS MEKSIKOJE.

Washington. Gautos iš Meksikos žinios skelbia, kad tenai tulose miestuose apsiereiškė tikras badas. Pačioje sostinėje jaučiasi didelis valgio nedateklis. Abelnai toje Meksikos dalyje, kur jau keli mestai siaučia vidaus karė bei revoliucijos bangos, viešpatauja didelis skurdas, o vietomis ir badas.

GEN. CARRANZOS ULTIMATUMAS.

Washington. Gen. Carranza pasiuntė Sv. Valst. valdžiai notą, kurioje reikalaujama, idant Sv. Valst. kariumenė apliestų Meksiką, nes valdžios kariumenė įstengs palaikyti krašte tvarką ir galutinai išnaikinti banditus, su Fr. Villa priešakyje.

Kartu atėjo žinios, kad meksikonai esą pasirengę visi išvien stoti karėn, idant apginti savo kraštą bei tiesas. Sv. Valst. pabernaitis, kaip tik Jonas pasirodė ant šaligatvio.

— Na, geraširdi! Ką jis tau sakė? — užklausė Jono kitas bernaitis.

— Nieko! — sumurmėjo Jonas, šluostydamas rankove akis.

— Nieko!! — sušuko vaikai.

— Nieko! Antanukas jau mirė!

Kaip tik Jonas spėjo ištarti tuos žodžius, apėmė juos neišpaskayta tyła. Per kiek laiko stovėjo, nepasikrutindami ir nepratardami vienas į kitą nei žodžio ir žiurdėdami į paraudonavusias akis Jono ir jo bendro. Nepaklausė nei vienas iš jų, ką juodu padarė su pinigais, vientik tyliai išreiškė savo nusistebėjimą ir sąjausmą; po to apsisuko ir grįžo į trisusiąs miesto gatves. Nors mirtis buvo savo šešėliu apglubusi juos, vienok jie jautė savo širdyse sąjausmo ir artimo meilės jausmą. Nuo to laiko mirties prisiminimas juose užsiliko ant visados.

Savasis.

FELJETONAS

ANTANUKAS.

(Kaip ir vertimas).

— Ar tu girdėjai ką apie mažąjį Antanuką? — užklausė Jonas Strazdelis savo bendro, čeverykų šveitėjo.

— Ta-a-aip — išvalios jam atsakė jo bendras. — Gaila man Antanuko, bet jam nereikėjo tenai eit.

— Na, kodel? jisai visada tenai vaikščiodavo; kartais delto, tankiai pasitaikydavo, kad į dieną jisai po dolarį uždirbdavo. Tai ne jo kaltė; kad garvežys paslikno atgal! Žinai, kad jisai turėdavo uždirbti nevien tik sau duoną, bet ir savo raišai motinai ir dviem savo mažom sesutėms.

— Bet yra ir kiti vaikai, kurie irgi turi tą patį atlikti — atsakė kitas, ironiškai.

— Taip — pasigirdo pritrimas; „ta-a-aip!“ — paantrino atsidusdamas Strazdelis; vienok, dar mes nėsame garvežio sutruškinti, ir dar nesame kapota mėsa ir parnešti namon prie savųjų, kuriems mes gelbstime, ir dar nesame kad, ant toliaus, mes jiems jau negalėtume pagelbėti.

— Kaip jisai likosi sužeistas? — paklausė antras bernaitis, lengdamasis šveisti čeverykus vienam poneliui, kuris, artyn priėjęs, bernaičio paprašė.

— Jį užgavo garvežys ir numetė tolyn už dviejų vėžių; žmonės sakė, kad pramušė jam galvą, bet aš manau, jis visas likosi sumuštas.

— Kas tokis? — paklausė ponelis, žvelgdamas į bernaičius savo akimis pro išsikerėjusius antakius.

— Vienas mūsų draugas, Antanukas Švagždis. Jisai buvo vienas iš geriausių ir protingiausių vaikų. Visi jį mylėdavo ir visur jisai turėdavo gerą pasisekimą, bet dabar jis yra labai blogame padėjime. Praeitą vakarą jisai stovėjo ant rėlių (gelžkelio) ir neapsižiūrėjo, kaip garvežys slinkdamas atgal užgavo jį ir numetė per kiek atstumo tolyn. Aš manau jo motina yra labai nusiminusi... Nabagė, ji yra raiša!

— Antanukas Švagždis?! — paantrino užsimastančiai nepažįstamas žmogus. — Aš atmenu tą atsitikimą, skaičiau apie tai laikraštyje. Tu sakai, kad vienas iš mūsų čeverykų šveitėjas?

— Taip, pone! — jisai turi raišą motiną ir dvi....

— Tai užteks, — tarė žmogus. — Aš turiu skubintis, neturiu laiko, bet šie tau biskutis „smulkių“, nunešk Antanukui ir pasveikink jį linksmai!

— Kuris eis vidun? — vienas kito klausė.

Kai kurie sakė: „Tegul Jonas

— Pasveikink jį linksmai! — paantrino bernaitis ir tuojaus jo žibančios akis lyg sidabro šmotai įsmigo į pono ranką.

— Štai, aš neturiu laiko jį suskaityti, bet tu nunešk ir atiduok juos to vargo bernaičio motinai.

— Aš tai padarysiu, pone! — atsakė skubiai bernaitis.

— Ei, Jonai, štai pagalba Antanukui! Bet kiek čia?!

Jonas Strazdelis valandėlę pamąstęs tarė:

— Ar žinai ką aš tau pasakyčiau? — Pamėginkime pakalbinti draugus, kad ir jie prisidėtų nors po dešimts centų Antanuko ir jo motinos pagalbai-sušelpimui.

— Gerai — tarė bernaitis, ir tuojaus jiedu su savo užmanymu pasileido įieškoti draugų. Beveik kiekvienas iš jų neatsisakė ir prisidėjo prie to savo mažų skatikėlių. Neužilgo susirinko jų aštuoni ar dešimts, ir buvo galima juos matyt traukiant šiaurinė miesto dalin, kartais tiesiog, kartais užsisukant, kartais dingstant iš akių, kartais pasirodant, kalbančius, juokaujančius ir žaidžiančius, iki ant gali prisiriartino prie siauros gatvės, kur gyveno Antanukas su savo motina.

Nors jie buvo nemandagus, keistaus ir įvairaus patirimo, neturintys, kaip ir visada vaikai, išlavintų žmoniškų jausmų, vienok, kada priėję prie stubos sustojo ir prisiriartino prie jos durių, nei vienas balsiai neprakalbėjo kaip pašnabždoms.

— Kuris eis vidun? — vienas kito klausė.

Kai kurie sakė: „Tegul Jonas

eina.“ „Jonas yra bendras!“ — patėmijo augalotas bernaitis. „Jūs jiems pasakykite, kad mes jiems užjaučiame ir kad mes stengsimės šiaip-taip Antanukui pagelbėti.“

— Ir pasakykite Antanukui, kad mes jį labai apgailėstaujam — tarė antras.

— Ir pasakykite jam, kad mes jo neužmiršime, atlankysime ir gelbėsime iki jisai visiškai pasveiks — pastebėjo trečias.

Kas tik matė tuos bernaičius, kiekvienas galėjo patėmyti apsiereiškiant ant jų veidų ką tokio nepaprasto ir įstabaus-dangiško! Jie pažinojo, kokią vertę turi eėntas, kadangi jie pelnijo sau duoną savo rankomis, uždirbdami centus. Jie buvo tuomi, ką gatvių vyrai butų pavadinę „nelemtu likimu.“ vienok jie turėjo širdis, o jų širdis buvo vietoje.

Už valandėlės Jonas ir jo bendras išnyko vaikams iš akių ir augštyt lipo išvalios silpnais laiptais.

— Del Dievo meilės! — sušuko sena moteriškė, apsidairius aplinkui, kada du bernaičiai inėjo jos kambarelin, kuriame jinai gyveno.

Bernaičiai pamatė klupančią ant kelių moteriškę prie mažos ugnelės šviesos, — gedulingos nelinksmos šviesos; taippat pamatė ir dvi išblyškusi mergaitė, viena kitą apkabinusią ir verkiančią. Dar, apart to, jie pamatė ir kitą dalyką — padėtą ant dviejų kedžių lentą ir ant jos balta drobule užklotą žmogystą, kuri visiškai nesijudino.

— Aš sakau, — šnabždėjo Jo-

nas, susilaikydama ir giliai atsidusdama, — Antanuko jau nėra!

— Nėra! Tai kur jisai išėjo? — klausė jo bendras, kuris dar buvo mažaprotis.

— Nėra! Jisai mirė! — Jonas pašnabždoms atsakė. Argi tu nematai? — ir parodė su pirštu į balta drobule užklotą ir nesijudinančią regyklą.

Tuom sykiu vėl pasigirdo balsas ir dejavimas nuliudusios ir su suspausta širdžia motinos:

— Oi, Antanukas mano, Antanukas! Bernelis mano! Nabagėlis mano! Mirė!...

— Aš sakau!... aš negaliu čia ilgiau stovėti — tarė dusaudamas Jono bendras.

— Na, tai tark joms ką-norint, tai tuojaus ir eisime lauk — tarė jam Jonas.

— Aš negaliu... aš negaliu nieko sumąstyti, man yra nesveika — atsakė jam jo bendras, visas išbalęs ir su ašaromis akyse.

Dabar jau prisidėjo Jonui pačiam tai padaryti, tai yra tarti joms ką-norint. Pirmiau Jonas truputį pamastė, prisiriartino arčiau šviesos ir palytėjo verkiančią moteriškę už peties; kada moteriškė pažvelgė į ją, tai supylė jai pinigus sterblėn, sakydamas:

— Nepažįstamas žmogus šiek tiek davė, ir mes bernaičiai, — kiekvienas iš mūsų... Mes sudėjome mažam Antanukui... Mes mylėjome Antanuką; ir tuojaus jisai užsigrižo nuo jos ir puolė akilai prie durių, ir leidosi laiptais žemyn, lydidas savo bendro.

— Kas ten tokio yra viršui?!

Jisai verkia! — sušuko vienas

rubežin traukiama didelė kariu-
menė.

Paplito gandas, kad Suv. Val.
kariuomenė yra pasiryžusi apliešti
Meksiką ir jau pradėta iš ten
kraustyti.

**TAUPOMON KRASOS KASON
GALIMA PADĖTI \$1,000.**

New York. Vietos poėtamo
viršininkas pranešė, kad sulys
naujo nutarimo į krasos (pačtos)
kasą galima talpinti iki \$1,000.
Kas mėnesį galima įnešti iki \$100.

MOTERŲ KONVENCIJA.

New York. Gegužio 24 d., va-
kare, Sev. Reg. Armory iškilmin-
gai tapo atidaryta didžiausia mo-
terų konvencija, iš eilės 13-ta dvi-
metinė. Iškilnėje dalyvavo New
Yorko gubernatorius ir presiden-
to dukterė Margarita. Aprokno-
jama, kad žmonių konvencijoje
buvo virš 9,000.

**DARBININKŲ
REIKALAI**

**DARBININKAI, DAUGIAU RU-
PINKITĖ SAVAIS
REIKALAIS.**

Vienybė ir apšvieta — tai dar-
bininkų galybė. Nebereikalo so-
cial-demokratų obalsis skamba:
„Visų kraštų darbininkai, vien-
kitės“. Išties, nėra, turbūt, svei-
kai protaujančio žmogaus, kuris
nebrangintų vienybę, — žinoma,
apart tulios rusišes anarchistų-indi-
vidualistų.

Bet vienybė, pilnoje to žodžio
prasmėje, negali mūsų laukuose
bujoti be apšvietos ir susipratimo.
Taigi darbininkai privalo pir-
mausiajai stengtis apšviesti. De-
lei ingijimo apšvietos negalima
į dalykus žiūrėti vienpusiškai bei
su ypatingo fanatizmo jausmu.
Reikia į viską žiūrėti rimčiau,
šalčiau ir kritiškiau. Juk nepa-
kanka šaukti ant netikusio dabar-
tinio surėdymo; nepakanka va-
dinti darbdavius buržuais, iš-
naudotojais bei šurbėlėmis; ne-
pakanka pasmerkėti ir panikinti
tikybą, bažnyčias bei kunigus;
nepakanka, galop, šaukti, kad
darbininkus visi skriaudžia ir
kad jie turi sukilti ir pasiluosuo-
ti iš tos vergijos, — ne, tušti
žodžiai nepermainys ir nepagerins
darbininkų gyvenimo. Darbinin-
kai pirmiausiai privalo išauklėti
savo protą ir tapti žmonėmis pla-
čiai ir sveikai mintijančiais, pri-
valo apsiginkluoti apšvietos gin-
klais, o tuomet jie be ypatingo
trūkumo ir kruvinų kovų page-
rins savo būvį ir bus patenkinti
savo likimu.

Beveik visi lietuvių laikraščiai
Amerikoje yra įvedę savo pusla-
piuose darbininkams pašvęstus
skyrus. Vieni veda tuos skyrus
geriau, kiti blogiau. Paprastas
darbininkas, pamatęs šitą skyrių,
lygir nusidžiaugia — mat, tai jo
dirva.

Socialistų laikraščiai preten-
duoja, kad jie išimtinai rūpinasi
darbininkų reikalais, kad kiekvie-
nas darbininkas, norintis sau labo
(o kas to nenori?), turi skaityti
tuos socialistų laikraščius, nes
priešingai jis niekados nepasiliuo-
suos iš savo išnaudotojų bei dar-
davių vergovės. Galima būtų ma-
nyti, kad tuose laikraščiuose ištie-
sų daug rašoma apie darbininkų
reikalus ir nurodoma, kaip darbi-
ninkas privalo elgtis. Bet ant
nelaimės to nėra... Manau, kad
nėra reikalo čia aiškinti, kuoni
užpildytos mūsų socialistų
laikraščių skiltis — kas jiems ru-

pi ir kaip jie auklėja darbinin-
kus. Užtenka pastebėti, kad dar-
bininkams rekomenduojami tokie
rašai, kurie tik demoralizuoja
darbininkus, silpnina jųjų protą
ir tuomi kenkia darbininkų rei-
kalams. Tiktai giliau apie tai
pamąstykite, o tada aiškiai patįs
visą tą „apšvietą“ patirsite.

Mes, negalėdami plačiai sekti
darbininkų reikalus, pašvenčiame
tam tikslui vieną-antrą kolumną
kiekviename „V. L.“ num., bet
kartu talpiname įvairios rūšies
žinias bei straipsnius, kurie kaip-
tik ir veda žmogų prie apšvie-
tos, prie susipratimo.

Darbininkai privalo rūpintis
savais reikalais. — Geistina, kad
darbininkai priduočių į jiems pa-
vedamą skyrių tam tinkamų ži-
nių-pranešimų ir trumpų straips-
nelių, gvildenančių darbininkų
klausimą. Tik rašykite trumpai ir
aiškiai.

SOCIALISTŲ MANIFESTAS.

New Yorke gauta išleisto ge-
gužio 1 d. tarptautiško socialistų
biuro pild. komiteto Haagoje ma-
nifesto kopijos. Manifeste daug
kalbama apie europinę karę ir
apie darbininkų santykius kariau-
jančiose valstijose. Kartu prane-
šama apie sumanymą sušaukti
birželio 26 d. Haagoje darbi-
ninkų partijų delegatus iš neu-
trališkų valstijų.

Apert ko kito manifeste pažy-
mima, kad pačių socialistų nuo-
monės skiriasi taikos klausime.

**IS „CLOAKMAKERIŲ“
STREIKO.**

„Cloakmakerių“ unija išleido
tam tikrus lapelius, kuriuose pa-
aiškinama plačiai publikai prie-
žastis, delei kurių susstreikavo 60-
000 rubsiuvių. Lapeliai platinama
įvairiais būdais ir įvairiose vie-
tose.
Fabrikantų sąjunga pasiuntė
apie 50,000 laiškų streikuojan-
tims „cloakmakeriams.“ Laiš-
kai vienodos intalpos, atspaus-
dinti anglų, žydų ir italų kalbose.
Juose fabrikantai pasmerkia
streiko bei unijos vadus ir išrei-
škia pageidavimą, kad darbinin-
kai sugrįžtų darban.

**BOSTONO RUBSIUVIŲ
STREIKAS.**

Gegužio 23 d. susstreikavo Bos-
tone apie 4,000 rubsiuvių, dirban-
čių 200 siuvyklose; — reikalau-
ja įvedimo 8 val. darbo dienos.

„V. L.“ koresp. irgi praneša,
kad šiose dienose Bostone išėina
streikau rubsiuviai, tarpe kurių
randasi daug lietuvių. Taipgi
esą keli lietuviai „šapų“ savinin-
kai, kurių darbininkai taipgi
streikuosia.

**STREIKAS 50,000 ANGLIA-
KASIŲ.**

Pittsburgh'o anglies rajone
streikuoja dabar apie 50,000 an-
gliakasių. Streiko priežastis —
darbininkų nepasitenkinimas nau-
jai įvesta apkainavimo sistema,
sulyg kurios tik formalistiškai pa-
keliamas mokestis, bet faktiškai
pasilieka kaip buvusi, ar net kai-
kur nupuola. Streikieriai reika-
lauja padaryti naują sutartį. Per-
žiūrėjimui naujos sutarties reika-
linga tris savaitės laiko, taigi ma-
žiausiai tris savaites tęsis strei-
kas.

**TARPTAUTIŠKA DARBO
KONFERENCIJA.**

Washington'e paskelbta, kad El
Paso, Tex., planuojama greitai laiku
sušaukti tarptautišką darbo
konferenciją, kurioje dalyvaus
darbininkų atstovai iš Suv. Valst.
ir Meksikos.

Konferencijoje bus apkalbama
taikos klausimas tarpe-tų dviejų
kraštų ir abelnai darbininkų san-
tikiai šitose kaimyniškoje valsti-
jose. Am. D. Fed. prez. Sam.
Gompers tuom tikslu atsikreipė
laiškais į organizuotų darbininkų
vadus Meksikoje.

Iš Rusijos

**BANKA NORI PARDUOTI MIE-
STĄ.**

Samara. Samaros ir Nižny-Nov-
gorodo žemiečių banka pranešė
Barnaul miesto valdybai, kad jei-
gu Barnaul greitu laiku neįneš
bankan reikalingus paskolos mo-
kesčius, tai banka paskelbs par-
davimą miesto žemės iš aukeiono.
Reikia įnešti gan didelę sumą,
kurios miestas neturi. Finansų
komisija laužo galvas, kur ir ko-
kiu budu surasti reikalingus pi-
nigus.

**MINISTERIAI APIE
BLAIVYSTĘ.**

Petrogradas. Artimiausiam V.
Dumos posėdžiui bus perstatyta
tulų įstatymdavystės skyrių va-
dų nuomonės kaslink patvirtini-
mo taip vadinamo blaivystės pro-
jekto, kurį sudarė 78 Dumos na-
riai vasario 26 d. 1916 m.

Tam projektui prijaucia ober-
prokur. šv. Sinodo A. N. Volžin
ir izdo ministeris P. L. Bark, ku-
ris praneša, kad sparijai tvarko-
mas projektas apie amžiną įvedi-
mą Rusijoje blaivystės ir bus ne-
užilgo perduotas ministerių tary-
bai.

BRANGSTA TABAKAS.

Teodosija. Vietinės tabako
dirbtuvės vėl pakėlė ant 100 nuoš.
kainas ant tabako. Abelnai pa-
skutiniu laiku smarkiai kyla taba-
ko kainos.

**160 LAIVŲ AMUNICIJOS GA-
BENIMUL.**

Petrogradas. Paskutinis Fran-
cuzijos ministerių atsilankymas
sostainėje dar kiekiau sudrutino
ryšius tarpe-tų dviejų valst. Fran-
cuzijos minist. pasidavę pagel-
bėti Rusijai, kuom tik galima,
ypač aprupinti armiją amunicija.
Tapo paskelbta, kad Amerikos
garl. kompanija „Hudson Bay
Co.“, su sąjungiečių pagalba, su-
teikia 160 garlaivi delei perve-
žimo amunicijos iš Suv. Valst.,
Kanados ir Europos į Archangel-
ską.

**ŠAUKIA KARIUMENĖN BE-
VEIK VAIKUS.**

Petrogradas. Laikraščiuose pa-
skelbta, kad kariumenėn šaukia-
mi jauni vyrai, gimę 1897 m., ku-
riems reiktų stoti kariumenėn tik
1918 metuose. Nepribuvusiems į
priėmimo punktus grėšia aštri
bausmė.

STOKA MILTŲ.

Kazanius. Paskutiniu laiku de-
lei sustojimo ar sumažėjimo da-
stato mo kvietinių miltų šiame
mieste apsiereškia didelės to pro-
dukto nedateklis. Prasimaitini-
mo komisijos nariai persergsti
gyventojus ekonomiškiau naudoti
miltus.

Reikia pažymėti, kad įvairiuose
Rusijos miestuose jaučiasi miltų
stoka.

BLAIVYBĖS PASEKMĖS.

Petrogradas. Didžiąją (Verbų)
savaitę buvo parduota virš 1,700
kibirų denaturuoto spirito, kuom-
met prieš karę šitokiai savaitę
parsiduodavo vos po 60 kibirų.

Rusai, matyt, negali apsieiti be
nuodu.

LIAUDIES BANKOS ŠAMATA.

Maskva. Liaudies bankas pa-
skelbė šamata, kurią inteiškė ta-
rybos posėdžiui. Pasirodė žymus
bankos veikimo kilimas. Bankos
apivarta pasiekė 243,234,649 r.
prieš 110,221,080 r. 1914 m. Gry-
no pelno gauta 119,997 r.

Taryba nutarė kreiptis su pa-
sulymu atidengti bankos sky-
rius Londone, Novonikolajevske
ir Petrograde.

LENKŲ VARGAI.

Maskva. Lenkų kolonija šiame
mieste ir abelnai Rusijoje likę
lenkai labai yra užrupinti savo
vientaučių likimu Lenkijoje. Už-
sidarius tenai įvairios rūšies dirb-
tuvėms, bedarbių skaičius pakilo
iki milijono. Nežiurint ant vokie-
čių kvietimo, tiktai maža lenkų
dalis išvažiavo į Vokietijos pra-
monės miestus, kur jie yra pri-
statomi amunicijos išdirbystėse.
Paskutiniu laiku vokiečiai pradė-
je prievarta gabenti lenkus dar-
bininkus Vokietijon. — Sunku
tikėti, kad pramonė Lenkijoje at-
gytų iki karės pabaigai, nors vo-
kiečiai ir deda tuom tikslu savo
pastangas.

Iš Lietuvos

Kopenhaga. „Dziennik Poznan-
ski“ 36 No. rašo, jog „Koeln.
Volkszeitung“ korespondentas
aplankęs Lietuvą ir kitas vokie-
čių užimtas rusų vietas. Kores-
pondentas ką matęs aprašęs
„Koeln. Volk.“ laikraštyje. Iš
šio tų korespondenciją atspaus-
dinęs, sutrumpinęs „Dz. Poznan-
ski“.

Lietuvos ir Kuršo vyriausioju
viršininku esąs lauko maršalas
von Hindenburg'as. Jis, drauge
su slaptojuj patarėju Ludendorfu
ir generaliuoju kvatermeisteriu
Eizengartu Roše, sprendžias
visus didžiuosius reikalus. Vie-
tos, kurias aplankęs koresponden-
tas, esančios padalintos apygard-
domis: Kuršas, Lietuva (buvu-
sioji Kauno gub.), Vilnius, Suval-
kai, Gardinas ir Balstogė (Bel-
lostok). Apygardą valdąs vadi-
namasis Kreishauptmann'as; prie
jo esąs taikos teisėjas, žiuris tei-
smo bylas. Miestus valdą bur-
mistrai, skiriami iš Vokietijos.
Valsčiuose likę tie patys viršylos
ir vaitai. Kiekviena apygarda
esanči padalinta, sekant rusų sis-
tema, apskritimis.

Kuršas apimęs beveik visą Kur-
šo gub., išskyrus rytų jos dalį.
Kuršo plotas esąs 27,000 ketv.
kilometrų didumo. Šito krašto ad-
ministracija daugiausia suside-
danti iš vietos gyventojų vokie-
čių; butent jie skiriami esą mie-
stų ir apskričių tarybų nariais.
Vokiečių santykiai su latviais bu-
ve pirmiau neprietelingi, dabargi
pagerėję. Kuršo gyventojų di-
džiama išėjusi kartu su rusų ka-
riumenė. Del to laukų ukis stin-
gąs reikiamos priežiūros.

Lietuvos apygarda apimanti
34,000 ketv. kilometrų plotą. Apy-
gardos valdymo centras esąs Til-
žėje, kadangi šiauliai sudegę, o
Kaunas, budamas tvirtuma, val-
domas tiktai kariumenės valdžios.
Lietuvos viršininku esąs kuni-
gaikštis Izenburgas. Vokiečiams
atėjus, ši apygarda buvusi skur-
do pilna. Visi rusų valdininkai
ir mokytojai išbėgę. Mokyklos
buvusios uždarytos. Gyventojų
dalis išsikrausčiusi dar prieš vo-
kiečiams atėnant. Laukus padė-
jusį nuvokti kariumenė. Moky-
klos organizuoti buvę labai sun-

ku, bet ir organizuotosiose mok-
slas ejęs dideliu vargu. Iš pra-
džios mokytojai buvę pakviesti
lietuviai iš Prūsų. Kadangi gy-
ventojai esą labai atkaklūs kata-
likai, tai tie mokytojai neturėję
pasitikėjimo. Tad jų vietosna bu-
vę pastatyti kareiviai ir unter-
oficeriai, kurie šiek tiek mokėję
lietuviškai. Mokslo vadovėliai
reikėję gabenti iš Prūsų. Tose
miestų mokyklose, kur mokiniai
žydai, esą mokama vokiškai. Ofi-
cijalniai skelbimai esą spausdi-
nami vokiečių ir lietuvių kalba.
Tose Lietuvos apygardose ir vie-
tose, kur gyveną lenkai, busianti
vartojama ir lenkų kalba, gyven-
tojams prašant.

Vilniaus apygarda apimanti di-
desnę pusę buvusiosios Vilniaus
gub. (18,000 ketv. kilom.) Di-
džiausia bėda esanti — tai prista-
tyti Vilniaus miestui maisto, nes
jame esą apie 200,000 gyventojų.
Vilnius misdavęs pirmiau savo
apielinkėmis per 200 kilometrų
aplankui. Dabargi visa reikią ga-
benti iš Vokietijos. Vilniaus bur-
mistru esąs paskirtas vokietis.
Atėję vokiečiai mieste radę 18-
000 vaikų mokslo amžiaus, 8,000
gimnazistų ir tik 150 mokytojų.
Tik vokiečiams inėjus Vilniun,
lietuviai, kurių čia buvę nedaug,
tuojaus kreipėsi į vokiečius su sa-
vo pretenzijomis. Žydai noromis
prisiėmę mokyklose vokiečių kal-
bą. Lenkai turį savų mokyklų ir
dvi privatinai gimnaziji. Toliaus
korespondentas rašas, kad lenkai
turėję Vilniuje privatinų moky-
klų, kurios del mokesnio didumo
(200 rub.) negalėjusios išplėsti
savo veikimo. Del to lenkų jau-
nimas noromis lankęs vokiečių
gimnaziją Goldingene (w Goldyn-
dzie, vadinasi Kuldigoje). Tai
esą ne taip, sako „Dz. Pozn.“ Neį
Vilniuje, nei visoje Lietuvoje ne-
buvę nei vienos privatinės lenkų
mokyklos, ir laisvės metais nebu-
vę leidžiama netgi tikybos moky-
ti lenkų kalbą. Jei lenkų jauni-
mas vykęs Kuršan, tai tik del to,
kad nenorėjęs lankyti darančių
daug intakos (rusifikuojamų) vy-
riausybės mokyklų.

Suvalkų apygarda (10,000 kil.)
— buvusioji Suvalkų gubernija.
Joje visa administracija ir moky-
kla esą sutvarkyta taippat, kaip
ir Vilniaus apygardoje.

Gardino ir Balstogės apygardi
apimanti tuodu miestu su jų apie-
linkėmis. Čia mokyklose daugiau
esą leidžiama lenkų kalbos, kaip
tikrojoje Lietuvoje. Esą teisia-
mas rusų įstatymais, butent įsta-
tymų Rinkiniu („Svod Zako-
nov“) ir 1913 m. bausmių įstaty-
mais. Vyriausybės kalba esanti
vokiečių. Mokyklos, kiek galima,
esančios organizuojamos tikybos
reikalavimais. Pradedamosiose
mokyklose mokoma gimtąja mo-
kinių kalba, tik žydų mokyklose
— vokiečių kalba, nes ši laiko-
ma jų gimtąja kalba. Mišrosiose
mokyklose vaikai mokasi vo-
kiškai, lenkiškai ir, kur reikią,
lietuviškai. Administracija esan-
ti laikoma mokesniais, kuriuos
žmonės moką senoviškai, muito
mokesniais ir monopolija. J. S.
(„Liet. Balsas.“)

MOTINOS LAISKAS.
P-as A. P. Zailskas pridavė mo-
tinos laišką rašytą p-lei Suječiu-
tei Elizabeth, N. J. Talpiname
sutrumpinę.

Nežegorod, gub.
Mylima dukrele Rožyte!

Aš tavo motina rašau tau, no-
riui pasikalbėti, nes senai kalbė-
jauši. Visų pirmiausiai sveikinu
ir linkiu geros kloties. Sveikina
ir tavo seselės ir broliai.

Mūsų tėvelis persikiryė su
šiuom svietu. Tėvelio mirties vie-

ta, tai svetima šalelė, — Minsko
gubernija. Jis tapo palaidotas
be jokių laidojimo apeigų ir tai
ne ant kapinių, bet paprastoje
vietoje. Taigi dukrele, nenusi-
minkie iš to ką rašau, nes ne jis
vienas tokią mirtį patiko ir ne ji
vieną panašiai laidojo. Tukstan-
čiai žmonių taip mirė. Žmonės
iš didelio nuovargio ir bado kaip
musės krito. Tukstančiai žmonių
bėgo, ir mes toje minioje bėgome
nuo karės baisenybių. Mes savo
mylimą tėvynę apleidom, mus iš
mūsų namų valdžia varyte-išvarė
ir atvarė į Rusijos gilumą. Kel-
lionėje badavome, mūsų kelionė
traukėsi pusketvirto mėnesio, mes
su savo arkliais turėjome važiuo-
ti net į Mogilevo guberniją.

Nuo andrų ir lytaus pridengė
mūsų dangus, nes per tris mėnesius
pastogės nematėme. Gyvenome
giriuose iki labai pradėjo šalti.

Iš Mogilevo gubernijos trauki-
niu nuvežė į Nežegorodską gub.
tai dabar valdžia laisbą butą
ir šiokią tokią pagalbą. Dabar
gaunam po 15 kapeikų ant die-
nos, bet kalba, kad ir tų tuojaus
neduos.

Čia labai brangu viskas ir bė-
džiausia, kad jų kalbos nesupran-
tame, tai labai sunku. Lietuvių
čia nedaug. (Seka privatiškas su-
sirašimas, kurį apleidžiam).

Pasilikdama su mažais vaika-
liais linkiu viso labo
Tavo motina
Sujetienė.

Laiško rašytojas Vinc. Kvederas.

KARUŽOS LAISKAS.

P-as Karuža tik išlipęs ant
kranto Norvegijoje, tuojau pa-
rašė asmenišką laišką p. P. Nor-
kui, vienok kurio turinys visuo-
meninio pobūdžio, todėl mes jį
čionai talpiname.

Mylimas Drange!

Sveikas ir gyvas, siunčiu daug
nuoširdžiausių linkimų iš Norve-
gijos pakraščiu. Kelionę turė-
jau labai gerą ir patogią; oras,
išskiriam Velykų dieną, buvo
kuopulkiškas, taip, kad visą ke-
lionę buvau sveikas. Važiavau
pirmoje klesoje. Damokė reikė-
jo \$13.50, bet kaslink patogumų
negalima prilyginti prie 2-ros
klesos. Turėjau atskirą kajutą,
puikiai patarnavimą; prieto pa-
dariau daug labai indomių ir gal-
naudingų ateietyje pažinčių, ypač
su rusais, kurių čion važiavo apie
10 ypatų; stambesnių Rusijos biz-
nierių, kurie atvažiavo į Ameri-
ką del užmezgimo biznio prieti-
kių. Viskas gerai, tik nelaimė,
kad susivėlysiu ant konferencijos
Stockholme. Galėsiu ten buti tik
3 gegužio iš ryto. Mat laivas
buvo sulaukytas per tris dienas
Skotijos pakraščiuose del revizi-
jos. Taip dabartės anglai su vi-
sais laivais daro, — kontrabandos
bijosi. Peržiuri taip detališkai,
kad net visų pasažierių valizas
perkratinėja. Bet tiek to, — į
Stockholmą telegrafavau iš lai-
vo, — tai lauks.

Turiu visą glėbį laiškų parašy-
ti, taigi, baigiu tuo tarpu. Dau-
giau — iš Stockholmo.

Viso labo, Jusų,
Romanas Karuža.

**EUROPIEČIAI IEŠKO GIMI-
NIŲ AMERIKOJE.**

Ieškau savo giminių ir pažįsta-
mų, paėinančių iš Kauno guber-
Raseinių pavieto: 1) Kleopas
(Jono sunus) Puišys — apie 40
amžiaus metų, 2) Kazimieras (Jo-
no sunus) Aksamitauskas — iš
Jurbarko valsčiaus, arti 20 metų.
Meldžiui atsisaukti antrašu:

**Uvan F. Bastis,
Moika 65**

**Peredat Petru T. Norkaitisu
Petrograd, Russia.**

KORESPONDENCIJOS

ROCHESTER, N. Y.

Čia, kaip ir kitose lietuvių kolonijose, lietuviai yra pasidalinę į partijas kaslink aukų sušelpimui nuo karės nukentėjusiu. Vietos lietuviai norėjo išsiskirti su daryti vieną fondą. Tą sumanymą pakėlė klerikalai, bet kadangi aplenkė socialistus, nepakviesdami jų į konferenciją, tai šie be užkvietimo pasiuntė konferencijon du savo delegatus. Klerikalai užprotestavo ir pareikalavo prašalimo nekviestų svečių. Dėlei to kilo ginčai, kas ir suardė vienybę.

Klerikalai sudaro savo fondą, o tautininkai su socialistais — savo, sutardami aukas siųsti pusiau į L. Gelb. ir A. F. ir L. Š. F. Kiek vėliau, suplaukus apie \$100.00 aukų, pinigai tapo pasiūti į L. Š. F. Buvo pareikalauta persiųsti \$50.00 į L. G. F., bet kol kas nieko apie tai nesigirdi. L. Š. F. yra dabar apie \$30. Klerikalai surinko apie \$500.00.

Be vienybės nieko gero nėra. Atvažiavus Dr. J. Basanavičiui, Tautos Namams buvo suaukauta per kelias minutes į \$800.00

P. Petronis.

Balandžio 29 ir 30 dd. L. S. S. 7 kp. D. L. K. Gedimino svetainėje sulose „Živilė“ Lošėjai savo užduotis atliko pilnai gerai; tik tai drapanos buvo netikusios.

Socialistų laikr., kaip „Keleivyje“ pasigirta, kad tą veikala beveik vieni socialistai sulose. Ypatingas skaitliavimas! — Iš 22 lošėjų tik 4 buvo taip vadintami socialistai, o kiti tautininkai ar bepartiviški. Juk iš viso 7 kp. randasi tik 15 narių.

Pilkalnis.

CLIFFSIDE, N. J.

Gegužės 21 d. SLA. 5-tas apskritys turėjo susiavizavimą; knuopų atstovų dalyvavo 13, ir apskričio pirmininkas — P. Sakatauskas, sekretorius S. Pauža ir organizatoriai J. Leonas ir A. Zailskas.

Šis susiavizavimas nutarė: apskirtyje surengti prakalbų maršrutą, atspausdinti agitatyviškų del SLA. lapelių, surengti viso apskričio išvažiavimą-atingą, kuris turį įvykti Liepos mėn., Paterson, N. J. miškuose. Ši išvažiavimą manoma, taip sakant, papuošti dainomis užkviečiant iš aplinkės keletą centų ir tt.

Kadangi apskritis neturi galę daryti visuotinan SLA. seiman įnešimus, tad bent šisai susiavizavimas išreiškė keletą pageidavimų, kuriuos surašius pasiųsi į seimą, kad seimas paimtų apkalbėjimui ir gal bus galima įvykdyti organizacijos gyvenimam. Pageidavimai maž-daugšiokie:

Kad seimas paskirtų nors \$400, vietoje \$200, „Tėvynės“ bendradarbiams, arba geresniems rašytojams, tuomet pasigerintų „Tėvynės“ intalpa. Kad „Tėvynės“ spaustuvei intaisytų presą, kad nors porą kartų per metus SLA. leistų konkursus ir už tai raytojams būtų daugiau apmokama; kad SLA. užlaikytų keliaujantį organizatorių, kurio turėtų būti svarbiausias tikslas aiškinti visuomenei sveikatos klausimą, organizacijos naudingumą ir tt.

Beje-gi, bučiau ir pamiršęs su pačią ligoje šelpimo mokesčį, — 30c. mėn., ir kad ligoniui už pirmą nedėlią sirgimo — nemokėti. Buvo ir daugiau panašių tarimų, bet visų ir nepamenu.

Beje-gi, bučiau ir pamiršęs suminėti patį suvažiavimo „branduolį.“ —

Tarp daugybės įnešimų ir apsvartymų, — P. Sakatauskas įnešė: „Ar gerai ar ne SLA. valdyba pasielgė neduodama vidurinės sriovės atstovui, p. R. Karužai, išvažiavusiam į Europą su visos Lietuvos reikalais ingaliavimo?“

Už šį įnešimą sukilo lermas. J. Gilius, S. Pauža, K. Karpavičius „prirodinėjo“, kad Centro valdyba pasielgusi gerai. Girdi į SLA. priklauso visokių pažiūrų žmonės, o ne vien tik tautiečiai, — kuriems rupi Lietuvos politiški reikalai. Nors buvo priparodyta Zailsko, Bajoro, Sakatausko ir Lapinsko, kad Centro Valdyba „truputį“ prasižengė prieš konstitucijos paragr. 6-tą, neduodama ingaliavimo. Po gana karštų diskusijų P. Sakatauskas perskaitė rezoliuciją, kuri maž-daug skambėjo šiaip:

„Kadangi SLA. Centro Valdyba nedavė jokio ingaliavimo atstovams išvažiavusiems Europon su visos Lietuvos kaip gelbėjimo, taip ir liuosybės klausimo reikalais;

Kadangi jau daugiau nėra sriovių, kurios politiškaai rupintųsi Lietuvos liuosybe;

Ir kadangi SLA. centro valdyba griežtai prasižengia prieš konstitucijos paragrafą 6-tą ir prieš įsigyvenusias Susivienijimė tradicijas;—

Tad mes SLA. 5-to apskričio 8-tas suvažiavimas tokį centro valdybos žingsnį skaitome pragaištingu ir reikalingu iš visuotinio SLA. siemo, kad būtų C. Valdyba priversta ateityje labiaus tēmyti ir pildyti konstituciją, ir kad nesidangstant bepartiviškumais, remtų visos Lietuvos reikalus, ypatingai šiame svarbiame momente, kuomet visos mažiosios tautos kiek tik galėdamos dirba išgavimui sau liuosybės ir tt.“

Kitą gi rezoliuciją, tik suvis prieningą čion minėtai, skaitė J. Gilius. J. Gilius sako: „Gerai ir padarė SLA. Centro Valdyba, kad nedavė ingaliavimo, tuomi S. L. A. paliko „neutrališku“ linkui Lietuvos politiškių reikalų. Šis sakinyis aiškiai parodo kokių „tėvynainių“ tarpe mūs randasi... Minėtos abidvi rezoliucijos didžiuma balsų atmetos.

P. Gírininkas.

WATERBURY, CONN.

Gegužės 14 d. atsibuvo p. M. P. Brazausko koncertas. Taipgi sykiu buvo ALT. Sandaros 11 kp. prakalbos — kalbėjo p. St. Šimkus.

Koncertas nusisekė pilnai gerai. Ponas M. Brazauskas pirmu kartu lietuvių scenoje griežė ant smuiko (solo) klasiškūs dalykus. Čia jis parodė didelį gabumą. Publikai gausiu delnų plojimu pagėidavo atskirų dalykų atkartojimui, bet p. Brazauskas atkartojimui griežė vis naujus.

Galop p. M. Brazauskas, pamegdždiodamas, sugriežė taip, kaip lietuvišką „orkestrą“ griežia smuklėje. Niekas iš publikos negalėjo nuo juokų susilaikyti — visi gardžiai prisijuokė.

Kitos koncerto dalis irgi gerai buvo išpildytos. Koncerte dalyvavo plačiai lietuviams žinomas ukrainietis p. M. Zazulak (New Yorko Metropolitan operos dainininkas). Jis dainavo iš trijų at-

vejų po kelias daineles. Pirmu ir antru kartu dainavo ukrainiškaai. Trečiu kartu p. M. Zazulak sudainavo lietuviškai — „Keleliu jį-jau“ ir „Pamylėjau vakar“ (St. Šimkaus). Jo gražus balsas (baritonas) visiems labai patiko. Ypač gily įspūdį ant žmonių padarė tas, kad jis dainavo lietuviškai. Girdėjosi kalbos: „Matai, mažai mums žinomas tautos žmogus, o taip gražiai lietuviškai dainuoja.“

Su dideliu indomumu visi klausėsi p. St. Šimkaus prakalbos. Pirmiausia p. St. Šimkus stengėsi lygir atsakyti ant p. A. Bulotos užmetimų, — kuriuos padarė savo prakalboje vieną savaitę tam atgal. Svarbiausi užmetimai — žeminimas Liet. Draug. nuk. nuo karės šelpti. Kalbėtojas aiškiai, paremdamas faktais, prirodinėjo, kad p. A. Bulotos smerkiama draugija visai to neužsipelno. Publika išreiškia kalbėtojui pasitikėjimą bei priejautą.

Bet čia socialistai pradeda trukšmą kelti (tai jų paprasta taktika!).

Paskiau kalbėtojas pradėjo kalbėti apie tėvynės meilę, užsimindamas apie tuos, kurie niekina savo tautą bei savo tėvynę, pavadinamas juos išgamomis. Socialistai vėl pradėjo lermą kelti. (Matyt, kad jie negali pernešti kalbų apie tėvynės meilę ir jaučiasi užsipelną jiems suteikiamo vardo.)

Koncerto rengėjas p. Brazauskas prašo nusiraminti ir nurodo, kad čia ne vieta diskusijoms (socialistai prašė balso). — Kalbėtojas sutinka po koncerto atsakyti ant visų rimtų klausimų. Visi su tuom sutinka. Po koncerto mūsų socialistai vėl varo tą „apšvietos darbą“ pirmyn — pastebėtinai trukšmas ir betvarkė. Kalbėtojas prašo nusiraminti; apimsta.

Vienas teisina p. A. Bulotos užmetimus, bet p. St. Šimkus tinkamai jam atsako. Kitas užduoda klausimą irgi apie tą patį dalyką. Ponas St. Šimkus atsako.

Kiła bausis trukšmas. Socialistai bėga pas estradą ir įvairiai „garbiną“ savo „priešus.“ Čia jau žinomas dalykas — kuomet tautininkai parengia prakalbas, tai mūsų „svieto lygintojai“ atlieka savo „kulturišką“ darbą. Pasirodo, kad jie skaito sau už garbę trukšmą kelti.

Lietuvių visuomenė, be abejonės, su panieka žiuri ant šitokių „mokintojų“ bei „apšvietos skleidėjų“. Juk jų negalima vadinti socialistais, nes socializmo idealas yra puikus, kurį jie tik supurvina... Plencas.

BOSTON, MASS.

Vietos lietuvių judėjimas. „Gabijs“ vakaras ir „Girių Karalius“ naujas veikalas. Subatos vakare, gegužės 20 d. š. m., S. Bostono Lietuviško Namų salėje, vietos dramos ir muzikos draugija „Gabijs“ surengia labai gražų pasilinksmimo vakarą, taipgi su muzikališku vaidinimu. Publikos prisirinko pilna salė. Žymiausia dalis — jaunimas, kaip Bostono, taip ir aplinkinių miestelių: Cambridge, Brighton, Montello ir kt. Šiame vakare buvo ir gerb. Dr. J. Šliupas iš Seranton'o, Pa. Labai gyrė ir džiaugėsi šis senas veikėjas iš Bostono lietuvių jaunimo, su ger. M. Petrausku priėšakyje, atliekančiu didelį kultūros darbą. Gy-rė ir džiaugėsi šiame vakare abelnai visi atsilankiusieji. Suprantama, džiaugėsi vaidinimu komp. M. Petrausko naujausio muzikališko veikalo „Girių Karalius.“

Šis neilgas veikalas, vieno alk-

to fantazija, yra vėliausiu tvairniu mūsų kompozitoriaus. Jis savo ypatingumu daug skiriasi nuo visų kitų. Turbut pirmą kartą lietuvių teatro scenoje artistai vaidino žvėrių roles, juos charakterizavo. Muzika labai graži, ir ja visi gerėjosi. Artistai parinkti, gerokai pralavinti muzikoje, sugėbėjo tinkamai išpildyti, akomponuojant orkestrai.

Vaidino šie asmenys: „Girių Karalius“ (basas) — A. Bačiulis, Medėjas (tenoras) — vargonininkas M. Karbauskas, Jurgutis, jo sunus (sopranas) — El. Augštikalniūtė, Zuikis I. (mezzo-sopranas) — O. Višniauskūtė, Zuikis II. (soprano) — A. Kochanskiūtė, Lapė (altas) Zuzana Stankevičiūtė, Vilkas (baritonas) — A. Višniauskas ir Meška (basso contante) — A. Vadapalas. Smagu, kuomet mūsų teatralė dailė vis kas-kart eina tobulyn, tapdama tikrų lietuvių sielos žy-diniu. Valio teatralės dailės darbininkai!

Sandariečių pasikalbėjimas.

Tą patį vakarą, apleidę „Gabijs“ pasilinksmimą, keletas sandariečių, (vietinės ALTS. 7 kp. valdyba ir šiaip nariai su Dr. J. Šliupu Lietuviškoje Muzikos Konservatorijoje turėjo susirinkimą, kuriame kalbėta-tartasi apie daugelį abelnų lietuviškų reikalų, su kuriais surišta ALTS., apie jos besiantinantį seimą, apie šios organizacijos programą ir tt. Paaikšėjo, kad D-ras Šliupas taipgi sutinka su Naujosios Anglijos sandariečiais, kad Sandara būtų kultūrinė-politiška organizacija. O draugijų federacijos idėja turi palikti tolimesniam laikui, kuomet jina galutinai pribrės lietuvinose.

Taipgi D-ras Šliupas esąs tikras, kad seimas Pittsburgh'e priimtą programą, tik, žinoma, su platesniu apkalbėjimu bei pataisytais ir pridėtais. Principus gi D-ras užgria. Ir tai būtų labai puiku, kad Sandara, nesivargius bereikalingai, pasiskubintų susitvarkyti taip, kaip reikalinga.

„Gabijs“ vaidinimai „provincijoje.“

Nedėlioje, gegužės 21 d. „Gabijs“ artistų grupė, su vadovu komp. M. Petrausku, važinėjo į Haverhill'į, Mass., ir ten pastatė scenon operetę: „Malunininkas ir Kaminakrėtis“ ir „Adomas ir Jieva.“ Publikos buvo pilna salė. Po suvaidinimų buvo girdėtis iš publikos balsai, kad „pirmą kartą savo gyvenime matė tokį puikų lietuvišką teatrą...“ Suprantama. Juk mažo miestelio lietuviai negali įstengti vaidinti žymesnį veikala. O apie muzikališkus veikalus — tai nei kalbos negali būti.

Smerkia.

Šį nedėdienį So. Bostono lietuvių šs. Petro ir Povilo bažnyčioje pamokslininkas-kunigas pasmerkė nekurias draugijas, kaip tai: tąją bedievišką naują draugiją... (?) — (reikia suprasti A. LTS. kuopa), „Gabijs“ ir „Motery klubą“. Šį kartą pamokslininką sujūdino šis dalykas. Moterų pašalpinis klubas, kurio konstitucijoje nėra pažymėta pri- verstinis išpažinties, užsimanė su kun. Kemėšiu susitarti. Jos išprašė pabažnytinio sklepo salę ir užsikvietė minimą kunigą už kalbėtoją. Jis paspačiasiu būdu emė ir išpravardžavo moterėles. Na, žinoma, moteris tuomet jau persitikrino, kad kun. Kemėšis peršurkštus. Toliau gi jos parengė prak-

bas Lietuvių Sal. Ir čia apreikė, kas jų klubas ištiesų yra, kad jos katalikės ir kad kunigas neteisingai jas pasmerkė. Čia jos, ištiesų, surado savo žodžiams, savo nusiskundimams užtarėjų, ir net keliolika naujų narių gavo. Tas ir sujūdino pamokslininkų nervus.

Na, daugiausia dar juos erzina tas, kad tame moterų klubi su-sirinkime-prakalbose padainavo „Gabijs“ vaikų choras. „Gabijs“ prakeikta... Lyg, mat, „Gabijs“ turi atsakyti užtai, kad tame vakare, kur jos nariai dainuoja, ir kad tuo-pat laiku koks kalbėtojas pakalba apie kunigų-klerekalų politiką bei purviną taktiką. Arba, mat, lyg „Gabijs“ turi teisę vaikams uždrausti dainuoti prieš jiems duotą paliepiamą jų motinų. „Gabijs“ jeigu taip elgtųsi, tai savo nariams, kurie priguli prie vyčių, arba prie bažnytinio choro, irgi turėtų uždrausti.

Tą patį nedėdienį miesto salėje Tautos Fondas turėjo labai didelį susirinkimą su koncerto ir prakalbų programu. Tikslas — rinkimas aukų nukentėjusiems nuo karės. Susirinkimas buvęs tiesiog milžiniškas, bet kaip pačiam „Darbininke“ nusiskundžiam, mažai aukų surinkė. Kaltina susirinkimo vedėją — pirm. V., kad tas nemokėjo prašyti... Keista. Kaip iš ryto bažnyčioje pasmerkė draugijas bei organizacijas, taip ir susirinkime elgėsi prašydami aukų fondui. Ir dar nori aukų surinkti... Vakaro vedėjas „kaltas“... Gal but jis ir kaltas, bet ne tame.

Gaila, kad mūsų kunigai sėja žmonių sielose, ir dar jaunime, keršto diegus prieš save.

Gerb. J. Šliupas kalbėjo. Panedėli, gegužės 22 d. Lietuvių salėje, A. L. T. S. 7 kuopos paruoštame susirinkime kalbėjo Dr. Šliupas. Klausytojų prisirinko pilna salė. Buvo tokių senių moterų, kurios niekad nesilanko į prakalbas. Matyt užsinteresavo Dr. Šliupu...

Daktaras kalbėjo du atveju. Turinio kalbos trumpame savo pranešime neįstengiu apibiežti. Kalba turininga, vaizdi. Apkalbami dalykai — ar tai iš lietuvių istorijos, ar tai apie karę, ar tai apie lietuvių tautą praieityje ir ateityje — vis surišti su politika. Dr., mat, nepratęs varžytis, ką sutinka ant kelio politikoje, tai tą ir kedena... Mūsų vyčiai tik rausta... Bet juk kitaip ir negalima. Socialistai ir nepasitenkina. Po prakalbos „Kel.“ redaktoriai ir šiaip socialistai savotiškai kritikuoja. Supyko, mat, kam Dr. Šliupas pasmerkė jų taktiką, priparodydamas, kad lietuvių kaip dešinysis, taip ir kairysis sparvaisriovės yra neatsakančios lietuvių demokratijai. Todėl ir stengiasi, mat, demokratiai suorganizuoti Sandarą ant grynai demokratiškų pamatų.

Mūsų gyvenimam veržiasi jau nauja dvasia, kurią įvairiais būdais stengėsi pamieškinti ir nužeminti mūsų klerikalai ir socialisti. Apart Dr. Šliupo kalbėjo dar p. Vitaitis, kp. pirm., apie vietos nuotikius, kuriuos atgabena netikusai klerikalų politika.

„V. L.“ Korespondentas.

LAWRENCE, MASS.

Gegužės 14 d. vietinė pašalpinė vyrų katalikų draugija, kuri turi moteriškos lyties vardą, butent „Motinos Dievos Anšros Vartų Draugija“ surengė Lenkų Salėje savo naudai prakalbas.

Kalbėjo F. J. Bagočius. Kalbėjo, taip sakant, nei geriausia,

nei blogiausia, — apart pašalpinų draugijų reikalų — prisiminė, kad jis esąs „Keleivio“ ir kitų socialistiškų laikraščių agentu, taipgi gali suteikti adresus „Žvaigždės“, „Drago“, „Darbininko.“ Vidurinės sriovės laikraščių, t. y. „Vien. Liet.“, „Lietuvos“ ir „At-eities“ bei „Kataliko“ nei vardo nepaminėjo, kad jie randasi šiame pasaulyje.

Prie draugijos naujų narių prisirašė 3—4 asmenys.

Ant rytojaus, panedėlio vakare, toje pat Lenkų salėje, kalbėjo J. V. Lutkauskas iš Brooklyn, N. Y. vietinei Am. Liet. Taut. Sandaros 12-tai kuopai. Kalbėjo gerai, nei vienos sriovės žmonių neužgavo, vien tiktai apie reikalingiausius Lietuvos ir lietuvių amerikiečių reikalus. Laikė prakalbų buv padaryta pertrauka, kad parinkti aukų del Lietuvos Gelbėjimo Fondo, bet vietos socialistai ir katalikai pakėlė trukšmą, kad žmonės neduotų pinigų, — girdi, mes tik turime savo vietinį draugijų fondą ir tik mes turime teisę rinkti pinigus del nukentėjusių lietuvių. Žinoma, jie savo tikslą atsiekė — žmonės neaukavo; surinkta iš virš trijų šimtų atsilankusių ant prakalbų žmonių tik \$6.31. Nesmagu, bet ką gi padarysi, kad dar tarp mūsų randasi atžagareivių, vienybės ardytojų, pas kuriuos pilna pavydumo, nepaštantos. Gerųjų žmonių darbas ir pasišventimas dar turi eiti erš-keičiutu keliu. Tiek apie tai.

Gal kitą kartą bus linksmesnės žinutės iš mūsų vietos.

Vidurinis.

P. S. Man būtų indomu žinoti, kaip kitose vietose paprastieji lietuviai veikėjai užsilauko, kur randasi 2—3—4 skirtingi fondai, butent: Lietuvos Šelp. Fondas, T. Fondas, Lfēt. Gelb. ir Autonomijos Fondas ir dar neprigulmingųjų, kaip pastarasis pas mus Lawrence. Ar ir ten per prakalbas kokios nors sriovės keliami sumišimai, riksmi, kad aukų neduoti ir t. p.?

Vidurinis.

Redakcijos prierasas: Buvo ir kita toki vieta, butent Worcester, Mass., kur Liet. Šelpimo Fondo Valdyba, matydama, kad Gelb. ir Autonomijos Fondas rengia koncertą su svetimtaučių pagalba ant tokios ir tokios dienos, atsilankė pas svetimtaučių komitetą, pasisakė, kad ji esanti viršiausia lietuvių galva ir kad minimojo koncerto nebusią, ir dar kitokių dalykų pripasakojo.

CAMBRIDGE, MASS.

Gegužės 14 d. atsibuvo prakalbos, parengtos „Lietuvių Jaunuomenės Pašalpos Draugijos“ „Christian Union“ svetainėje Pirmiausia minėtos drg. pirmin. p. F. Janulevičius, nurodęs tikslą, perstatė „Jaunuomenės Chora“, kuris, visai publikai sustojus, atliko tautiška himną, paskui dar padainavo porą puikių tautiškių dainelių, kurios ant klausytojų padarė malonų įspūdį.

Toliau prasidėjo prakalbos. Pirmas kalbėjo (angliškai) p. H. M. Gerry, antras p. A. Rimka „At-eities“ redak., trečias p. J. Adomavičius iš Bostono; visi kalbėjo apie jaunimą, jų reikalus bei auklėjimą.

Ant pabaigos p-lė F. Kalinauskaitė atliko monologą; monologas silpnokas ir šiame susirinkime netiko.

Birutės Gėlė.

CAMBRIDGE, MASS.

Gegužės 13 d. atsibuvo teatras „Christian Union“ svetainėje, parengtas „Lietuvių Jaunuomenės

VIENYBĖ LIETUVNINKŲ

Išėina kas sėreda iš Brooklyn, New York.

Prenumerata Metams:

Suvienyotose Valstijose	\$2.00
Europoje ir kitur	\$3.00
Kanadoje	\$2.50

Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.

J. J. PAUKŠTIS & CO. (Inc.)

120-124 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint.

SEIMAMS BESIARTINANT.

Šimet Pittsburgh'e bus du ištisi seimai — tai Sus. Liet. Am. ir Tėv. Mylėt. Dr. seimai. Apart jų bus dar A. Liet. Taut. Sandaros posėdis. Šie seimai yra svarbiausių šioje šalyje lietuvių organizacijų. Tų seimų nutarimai daug ką reiškia visuomeniniame ir kulturiniame gyvenime, todėl į juos labai reikia nuostis. Tuom labiau, kad niekad šios organizacijos neturėjo seimų tokiam svarbiame momente kaip kad dabar turi. Tos organizacijos per ilgus metus auklėjo lietuvių ir pažangios dvasios ir dabar atėjo išlaikyti kvotimus, ant kiek jau mes pažangieji lietuvių priaugome. Šių seimų nutarimai mums tai parodys.

Seimų svarbiausiu dalyku šiuomet turėtų būti ne smulkus organizaciniai reikalai, dar mažiau partizanizmas, bet tik svarbus, visą Lietuvą lytinti klausimai. Dabar juk momentas, kurio nesulauksime per ištisus šimtmečius.

Mūsų nuomone, SLA. turėtų visus pinigus, kuriuos tik turi tautiški centų fondė, turėtų nuskirti visoms toms įstaigoms, kurios tik rupinasi Lietuvos liuosybe neatsižvelgiant į partijas. S. L. A., kaip didelis organizuotas kunas, ir pats turėtų stoti darban del Lietuvos. Kitus gi reikalus galima bus rasti ir vėliau.

T. M. D. seimas taip pat turi priešakyje savęs didelį reikalą — tai Lietuvos po kareį šelpimą kningomis. Juk žinome, kad dabar Lietuvoje neišėina jokia nauja kninga, jokis lietuviškas laikraštis. Žinome, kad daugelis kningynų ir kningų sankrovų išgriauta, išdeginta, kningų leidėjų darbas suparalizuotas. Po karės Lietuva, galima sakyti, liks be kningos, todėl TMD. visas darbas kaip tik turi but nukreiptas ton pusėn, kad Lietuvą sušelpus gningomis gero turinio. Smulkus gi naminius reikalus galima arba atidėti, arba ant greitųjų nutarti.

Sandaros posėdžio svarbiausiu punktu turi but apkalbėti ir nustatyti aiškus jos pamatai ir tą visą politiką, kaip ji kovos už Lietuvos plačiausią demokratišką liuosybę.

Taigi šie seimai įvyksta nepaprastame laike, didelės svarbos laike. Iš seimų galima daug ko laukti, tik seimininkai vardan geresnės ateities turi neatsižvelgti į smulkus egoistiškus išskaitliavimus, bet turi turėti

omenyje svarbiausius dalykus. Jei seimuosna suvažiuos lietuvių, žmonės, daug gero galima laukti, bet jei suvažiuos politikieriai, kurie kaip ir visuomet viešai ir už kulisų varnės agitacijas, tai iš seimų nedaug naudos tebus.

Atkartojame: šie seimai, tai kvotimai parodanti ant kiek lietuvių pribrendę.

Klerikalai prieš mažasias tautas.

Mūsų klerikalai nuolat mums per savo laikraščius ir šiaip visur gyvu žodžiu vis tvirtina, kad tik geri katalikai, tik tikintieji yra gerai tautiečiais, kad tik jie myli tėvynę ir tt. Vienu žodžiu, sulyg klerikalų nuomonės, tikras tautiškumas galimas tik tai per bažnyčią, tik tai su bažnyčios pagalba.

Be tai tik žodžiai. Ištikrųjų savo gilumoje katalikiškoji bažnyčia, visiškai nieko gero mums lietuviams, kaip mažos tautos žmonėms neduoda, bažnyčia dar mus persekioja. Bažnyčia visomet stoja ton pusėn, kuri stipresnė, kuri galingesnė, nors sulyg prakilnios krikščionybės dvasios, ji turėtų stoti silpnėsiųjų pusėn, tai yra mūsų pusėn.

Mesdami tokį sunkų apkaltinimą bažnyčiai, kad ji visuomet laiko stipresniojo pusę, turime pasiaiškinti.

Kaip visiems yra žinoma, bažnyčios valdovai visomet stoja už turtinguosius, — tai jau senai priparodyti faktai. Bažnyčia per ilgus laikus Lietuvoje laikė lenkų pusę delto, kad jie buvo galingesni ir turėjo didesnę in tekme. Bet kada padubės sėrmėgius pradėjo suprasti kame dalykas, kada pamatai pradėjo eiti prieš lenkomaniją, tada ir bažnyčia pradėjo užstoti lietuvius.

Laikė didžiosios revoliucijos 1906 metais bažnyčia buvo bepradėjusi laikyti jau revoliucionierių pusę, bet tame pat momente, kaip tik reakcionieriai paėmė viršų, tai ir mūsų kunigai ėmė revoliucionierius persekioti. Žinoma, visuose amžiuose, ir visuose laikuose radosi tyrų katalikų, tyrų krikščionių, kurie krikščioniškai elgėsi. Bet apie visą bažnyčią to visiškai negalima pasakyti.

Prieš mūsų tokį tvirtinimą klerikalai parodys mums daug visokių raštų, visokių dokumentų, parodys ištisus traktatus, bet mes į tai atsakome, kad ant popieriaus daug ko galima prirašyti, bet raštas pasilieka raštu, o mes žiurime tik tai į darbą.

Štai pereitą savaitę anglų laikraščiai pranešė trum

pą, bet mums labai nesmagią žinutę, kad Chicagos dieocelijos parapijinėse mokyti svetintaučių kalbose klose uždrausta bus vartospausdintas kningas. Toki uždraudimą išleido dieocelijos apšvietos komisija, kuri nuskyrė arcivyškupas Mundeleinas, apie kuri pusmetis laiko atgal lietuvių spauda taip maloniai atsiliepė. Taigi Chicagos dieocelijos 240 parapijinėse mokyklose, nebūs galima kornors mokyti iš kningų spausdintų prigimtąja kalba.

Taigi vienas šitoks bažnyčios pasielgimas, vienas šitoks persekiojimas svetintaučių kalbų, iš pat pamatų sumuša visus tuos tvirtinimus, kad bažnyčia užstoja mažas tautas. Čia Amerikoje viešpatauja anglų kalba ir del jos bažnyčia skriaudžia kitas kalbas. Nesuprantame mes, ką darys mūsų klerikalai su savo mokyklomis Chicagoje, kuriose jie mažus vaikelius auklėja del kovos už klerikališką tautišką Lietuvą. (ne už krikščionybę).

Mes tikime, kad toks uždraudimas bus atmaintytas, bet tas faktas parodo mums tai, kad iš katalikiškos bažnyčios mes, kaip ir kitos mažos tautos, nieko negalime laukti. O negalima daleisti, kad ta dieocelijos apšvietos komisija nesuprastų bažnyčios dvasės. Ne, jie sulyg tos bažnytinės (visiškai nekrikščioniškos) dvasios ir elgiasi.

Taigi šis atsitikimas Chicagos dieocelijoje lai atveria kiekvieno žmogaus akis, kad mokyti ir Dievą garbinti savo prigimtąja kalba čion Amerikoje mes lietuvių ne turime teisės. Dievas, sulyg tos dieocelijos apšvietos komisijos, mūsų kalbos nesupranta. Tas pats dedasi ir Europoje ir, jei tik rusai būtų katalikai, tai bažnyčia būtų jų pusėje, nes jie stipresni. Lietuvoje klerikalai todėl tautiečiai, kad jie lietuvių stovė mato pelną bažnyčia ir sau.

Kas lieka daryti? Atsakymas aiškus. Pasilieka buti stiprais, tada ir jie mūsų pusėje stovės, gerbs mūsų idealus, nors mes iš jų to ir neprašytumėm.

Peržvalga

// P-no R. Karužos žygiai.

Pereitame N išspausdinome p. Karužos telegramą atsiųstą p. Balučiui, šiame gi N indedame jo pirmutinį laišką rašytą P. Norkui. Bet apart to mes nuo p. Karužos gavome trumputį laišką iš Londono, kuriame tas pat kalbama, ką ir telegramoje, bet apart to paaiškina.

Londonė rusų parlamentarinė delegacija oficiališkai atsilankė lietuvių Londono kolonijoje, delegaciją priėmė kun. Matulaitis, delegacija išreiškė gerus lietuviams linkėjimus.

Kartu važiuosiu iki Paryžiaus, kur aš atsiširsiu. Aš nukeliausiu šveicarijon, o delegacija su savo reikalais lankysis Francijos kariškuose frontuose. Romoje vėl su p. Yču susitiksime.

Iš tų visų pranešimų matyti, kad p. Karužai išpuolė labai svar-

bi misija kalbėti kuone visos Lietuvos vardu.

// Apie giminių sujieškojimą Lietuvoje po vokiečių.

Ponas J. P. Vizgirda iš Kearny, N. J. pridavė mums visą korespondenciją delėi giminių sujieškojimo. Jis norėdamas sujieškoti giminaite Šipailiutė kreipėsi į „Dabarties“ redakciją. Tilžėn („Dabarties“ dabar persikėlė Kanan). Redakcija kreipėsi prie vokiečių valdžios ir kuri sužinojo, kad Šipailiutė nurodytame kaime visai negyvenusi. Vokiečių valdžia sužinojusi tai iš šalčių.

Antru kart p. Vizgirda kreipėsi tokiu pat keliu delėi žinių apie Izab. Draugeliutę. Gavo atsakymą, kad ji išbėgusi Rusijos gilumon, o jos tėvas gyvena Vilkaviškyje. Dabar p. Vizgirda nurašė į Centralinio Kom. Petrograde įsteigtą pabėgėlių registracijai biurą ir tikisi, kad tenai sužinos.

Taigi šis p. Vizgirdo pasidarbavimas delėi sujieškojimo giminių parodo, kad galima jieškoti ir susinešti su likusiais lietuviams po vokiečių per „Dabarties“ redakciją. Jis rašė lietuviškai, tik trumpus laiškus, ir adresavo ne ypatoms, bet „Dabarties“ redakcijon. Taigi butų galima pabandyti ir šitoki būdą susižinojimui su likusiais po vokiečių lietuviams. Kas moka vokiškai, lai rašo vokiškai, tik tegul rašo trumpai.

„Dabarties“ redakcijos antrašas: **Kowno, Litauen Neue St., N12, Germany (Deutschland).**

// Traukimas kairėjėn ir dešinėjėn.

„Ateitis“ indėjo įžengiamąjį straipsnį „Traukimas dešinėjėn“, kuriame visa eile faktų nušviečia, ma, kaip nekurie mūsų vadovai, nežiurint pasekmių traukia dešinėjėn. Smulkiau neperkratinėdami to straipsnio, pasakysime, kad yra vidurinė sriovė žmonės, kurie traukia dešinėjėn. Bet jei jau „Ateitis“ kalba, tai kodėl ji užtyli apie kitą medalio pusę, kodėl ji nieko nekalba apie traukimą kairėjėn. O juk dabartiniame momente tuli tautininkai viską daro, kad vidurinę sriovę pratraukti kairėjėn. Jei kaltinti traukiančius prie klerikalų, tai lygiai reikia kaltinti ir traukiančius prie socialistų.

Kad kiek orientuotis, reikia peržvelgti kurioji pusė turi daugiau pamato. Lietuvių klausimuose, kovoje už Lietuvos liuosybę, tautininkai turi arčiausiai stovėti prie klerikalų, nes socialistai kaip kosmopolitai ar tarptautiečiai tą klausimą atmėta. Iš kitos pusės tautininkai, kaip užstojanti už plačiausias (darbininkų) minias, turi arčiau stovėti prie socialistų. Tas reiškia, kad abėjose pusėse yra gero ir abi pusės paskiruose dalykuose remtinos. Todel tautininkai traukianti ar vienon ar kiton pusėn yra lygūs.

Delėi šitų traukimų vienon ar kiton pusėn ir atsiranda pas mus negraži politika. Traukianti kairėjėn, kaltina traukiančius dešinėjėn ir atbulai. Darosi trynimasis, varoma užkulisiniai darbai, pykčiai etc. ir tas atneša tik blėdį. Mūsų nuomone geriausiai butų, jei nebutų tų traukimų nei vienon, nei kiton pusėn, o tik laikymasis prie savo plačių demokratiškų principų. Iš kitos pusės, jei nekurie gerbia ar tai kairųjų ar tai dešiniųjų idealus, kodėl ne nuocina pas juos, kam dangstosi demokratiškos principais. Taip butų padorian.

Tie traukianti vidurinę sriovę ton, ar kiton pusėn, kalti viename ir pačiame sunkiausiam pun-

kte — tai yra nesilaikyme savų principų, kuriuos paviršutiniai užbricė Philadelphia susivažiuoimas.

// Mes amerikiečiai, tai jau „protिंगiausi.“

Pas mus tai jau inėjęs paprotin manymas, kad tik mes gerai darome, gerai galvojame, o kiti tai ne. Lygiai to pat prisilaiko ir „Ateitis.“ Ji N26, bekalbėdama apie švedijoje susitvėrusią lygą, kurioje yra ir lietuvių, ir kuri atsišaukė į prezidentą Wilsoną delėi užtarmos mažųjų tautų nuo Rusijos priespaudos, išsireiškia, kad tai neapgalvotas žingsnis. Tas žingsnis duoda kazyras tik Vokietijos politikieriams. Esą reikėjo prašyti užtarmos ir nuo Vokietijos priespaudos

Tas taip, bet rodo reikėtų žinoti, kad toje lygoje turėjo koks nors atstovas buti ir nuo vokiečių priespaustos tautos, o kad tokių nebuvo, tai buvusieji atstovai negalėjo jų vardu ir kalbėti. Juk ir pati „Ateitis“ visuomet smarkiai užreiškia, kad be ingaliavimo negalima kieno nors vardu kalbėti. Taigi neapgalvotu žodžiu yra ne tos lygos atsišaukimas, bet „Ateities“ tās straipsniuokas.

Pp. Karužos ir Yčo važiuvimą Romon „Ateitis“ vadina nesuprantamu dalyku, (nes jie nekatalikai), bet stebėtina, kaip jei supratimas Kaizerio teiravimas pas popiežių, Wilsono politika veikti taikos klausime išvien su popiežium (juk ir jie ne katalikai). Kaip „Ateičiai“ gali but suprantamas lenkų Romoje ir šveicarijoje veikimas. Jei jau suprasti, tai reikėtų supirkti daugiau, o jei ne, tai ne. Dabar lyg išėina, kad visi kiti gali politiškai veikti su popiežiaus pagalba, p. gi Karužai tas negalima, nes popiežius yra katalikas, ar dar net klerikalas, o su klerikalais juk negalima nieko bendro turėti.

Mums rodo, kad mes verėiau mažiau kritikuotume Europoje veikiančius, juk mums daug kas nepermatoma, o daugiau dirbtume.

// Atsakė.

Uperėitame „V. L.“ N mes pastebėjome iš „Keleivis“, kad socialistų L. Š. Fondas prieš pat Vilniaus puolimą siuntė 3,000 dolarių arba 6,000 rublių. Mes pastebėjome, kad tuomet rokuojant didžiausiu kursu už 3,000 dolarių reikėjo pasiųsti ne 6,000 rub., bet virš 7,700 rub. Vadinas siunčiant nutruko 1,700 rub.

„Keleivis“ dabar pasiaiškina. Girdi, p. Šidlauskas atėjęs „Keleivio“ redakcijon, pasakė kad socialistų L. Š. F. buvo nutaręsių siųsti 6,000 rublių tik nesykiu. Buvo siūsta Vilniun p. Vileišio vardu 3,000 rub. ir užmokėta 1,002 dolariai (ir 15c. persiuntimo). Tie pinigai sugrįžo, bet esant dar mažesniai kursui, gauta atgal \$967.50. Toks pono Šidlauskos paaiškinimas link šio dalyko pakaktinas. Bet jis pastato patį „Keleivį“ dar į nesmagesnę padėjimą.

„Keleivis“ juk N19 rašė, kad: „Paskutinis siuntinys (\$3,000 — 6,000 rub.) buvo išsiustas kelioms savaitėms prieš Vilniaus užėmimą etc.“, o dabar p. Šidlauskas paaiškina, kad buvo išsiūsta 3,000 rub. Taigi „Keleivis“ tyčia ar netyčia 3,000 rub. laiko už 6,000 rub. Tai viena „Keleivio“ klaida.

Antra: P-as Šidlauskas paaiškino, kad siunčiant 3,000 rub. reikėjo užmokėti 1,002 dolarių, arba padvigubinus už 6,000 rub. reikėjo mokėti 2,004 dolariai

bet ne 3,000 dolarių, kaip „Kel.“ rašė. Tai antra klaida.

Padaręs tokias klaidas „Keleivis“ už pastabą išskolioja mus purvinais. Vadinas jis daro klaidas, o mes kalti. Tai ir susikalbėk, kad nori!

Kaslink kišimosi į L. Š. F., tai pasakysime atvirai. Liet. Šelp. Fondas yra visuomeninė įstaiga, ji privalo išduoti visuomenei atskaitas ir ne tik mes, bet ir kiekvienas žmogus turi pilniausią tiesą pastebėti tą, ką mato netaip kaip reikėtų buti. Tik prieš duminės Rusijos valdžia neleido niekam nieko pastebėti link jos atskaitų. To pageidauja ir „Keleivis“ sakdamas, kad mes neturime tiesos pastebėti.

PARALĖLĖS.

Pasikinkęs kuiną lauką *), Vargšas aria kietą lauką. Prakaitas per veidą sriuva, Senas kuinas vos negriuva Ir artojas vos kuliuoja, Mat, nesveikas, negalioja.

O keliu automobilis Dumia, lyg ingeltas dvylis: Pona kraustosi iš dvaro. Matant vargstantį artoja, Jie laimingi ir kvatoja, Kurs vis niuksi — kuiną varo.

Gera pono vienaturiu, Lyg muštuvėje menturiui: Paukščių pieną jam tetruksta. Piršto judinti nereikia — Visa jam tarnai pateikia, Jis puotauja, trankos, duksta.

O beturčio vargšas vaikas Jau tada, kai žaisti laikas, — Pusnuogis, dažnai badauja Ir didžturėiui piemenauja. Jį, beturtį ir bedalį,

Kas tik nori, skriausti gali. Vaidilos Anis.

*) Kuinas — menkas arklis; laukas — tokio plauko.

ŠIS--TAS.

Piano istorija.

Mančesterio universiteto profesorius Peinas žiuri į žydų kankles ir egiptėnų lyrą, kaip į patį primityvų pianą, kaip į piano diegą. Senoviški muzikališki instrumentai, alfa ir lyra senovėje buvo gana dikėiai naudojami. Jau yra kultūros istorikų nustatyta, kad prieš penkis tukstančius metų, senovės civilizotos tautos žinojo jau kas yra Arfa. Skaitlius kanklių ant tų instrumentų nebuvo vienodas. Kaip tas kankles užtaisydavo ir kaip senovėje ant jų grieždavo, — dabar negalima žinoti, nes ir senovės egiptėnai ar graikai mažiau žinojo apie tai. Senovės graikai mažai težinojo ir apie tonų harmoniją.

Daktaras Peinas mano, kad senovės žaislės ir simbolai buvo piano pirmtakiu. Manoma, kad pirmutiniu struniniu instrumentu buvo ant dėžės ištempta vienatinė kanklė ir ta kanklė duodavo tik tai vieną garsą. Ot toji tai vienintėlė kanklė ir išsivystė į klavikordą.

Šešioliktaime metašimtyje Anglijos karalius labai mylėjo instrumentą labai panašų į pianą. Tikrasis piano pirmtakumas yra simbolas, prie kurio 1709 metais Christoforas iš Padujos pritaisė klavikordą, iš ko ir pasidarė pianas.

Pašalpos Draugijos". Buvo sulošta trijų aktų drama „Lizdas naminių liutu" ir vieno veiksmo komedija „Meška." Aktoriai savo užduotis atliko gan gerai, ypač p-lės O. Šemaniūtė ir F. Survilutė, vyrai pp. C. Kavolis, K. Budinavičius, P. Zeringis, F. Janulevičius ir Jankauskai.

Priegtam buvo atliktas dialogas. Sulošė, p-lės O. Šemaniūtė ir F. Survilutė. Dialogas publikai labai patiko. Publika užsilaikė ramiai, žmonių vakare buvo apie 300.

Čia turiu pažymėti, kad palei kasierių ant stalo pastebėjau pundą laikraščių, bet jų niekas „nejudino" — turbūt nenorėjo ar saramatijosi. Tečiaus reiktų pasistengti platinti tautiškus laikraščius bei geras knygas.

Birutės Gėlė.

PHILADELPHIA, PA.

Daugiau negu komedijos. Gal nei vienoje lietuvių kolonijoje neatsitinka tokių keistų komedijų, kiek tarpe Philadelphijos lietuvių. Ir jos visos yra naujausios mados, net Paryžiuje tokių negalėtų išrasti. Balandžio 30 d. lietuviški „proletarai" parengė prakalbą lygį apvaikšėjimui pirmos dienos gegužio. Pirmu kalbėtoju buvo „Kovos" administratorius p. Kurkulis, — administratorius kalba, o zeceris sufleruojas. Antru kalbėtoju buvo „Kovos" redaktorius K. Vidikas. Šis kaip kalbėjo taip, bet nors suflerio nebuvu girdėti. Trečias — Sąjungos sekretorius J. Stasiulevičius. Jis kad kalbėjo, tai kalbėjo — kaip „tikrai susipratęs proletaras." Tinkamai „pagarbino" kunigus, vyčius ir visas kitas dr. jas, kurios tik nėra lietuviškai proletariškos. Apsidirbęs su draugijomis, vyčiais ir kunigais, pradėjo šunkanti lietuvius vertelgas, bei pramonininkus. Galop prieina prie Dr. J. Šliupo, Širvydo ir Balučio. Na, šiems kad davė, tai davė — net visas pamėlynavo.

Publikai nusibodo klausyti tų „perly," pradėjo visi laukan eiti. Publika eina laukan, o kalbėtojas rėkia kiek tik išgali. Kuomet pamatė, kad jau žmonių beveik visai neliko svetainėje, tuomet ir pats nuo pagrindų „nužėžė."

Išeiname laukan, žiurime, ogi stovi zeceris su administratorium ir „varo" ginčus. Nagi, prieinu arčiaus — argumentuoja apie surengtas prakalbas. Viskas delei tuščios garbės.

Nutarė parsikviesti lietuviško socializmo žinovą, reformatą kun. M. Mockų. Kaip tarė, taip ir padarė. Parengė prakalbas ir užkvietė tą garsų žinovą. Gal būtų viskas buvę gerai, bet nenusi-sekė. Sužinojo lietuvių Tautiško Namų Komitetas, kad ant gegužio 14 d. rengia jų Naujame Name tam žinovui prakalbas. Komitetas atsiskakė duoti svetainę. Pasisamdė ant 4-tos ir South St. salę pas žydus. Bet ir čia neįvyko prakalbos — žydai irgi galop uždarė svetainės duris.

Taipgi tą pačią dieną, gegužio 14, atsibuvo prakalbos SLA. 107 kuopos. Šios irgi nenusisekė. Buvo kvietas kalbėti p. Neviackas iš Brooklyn, N. Y., „Laisvės" bendr. pirmininkas, bet jis nepribuvo. Tokiu būdu prakalbos „atsibuvo" be kalbėtojo. Kalbėjo vietinis kuopos organizatorius A. Slesariunas, bet tai buvo „savotiškos" prakalbos.

A. V. Barysas.

NEW PHILADELPHIA, PA. Gegužio 14—16 dd. buvo lietuvių bažnyčioje 40 val. atilaidai.

Pamokslininkai ši sykį apie lietuvių laikraščių leidėjus bei redaktorius nesakė, kad „namokyti, tingi dirbti, leidžia laikraščius, kad lengvai pragyventi" ir t. p., kaip ati jie darydavo panašiose iškilmsė per praėjusius kelius metus.

Šiuom sykiu veik visi pamokslai buvo atkreipti į girtuoklystę. Tą daryti kunigus pamokino turbūt tas, kad žeminimas kitaip manančias ypatas nieko gero neatneša. Teisybė, kad visi pamokslininkai jauni, tai kitaip, negu seni, žiuri į gyvenimą. P.

WILKES BARRÉ, PA.

Gegužio 14 d. buvo surengtos prakalbos TMD. naujos 35 kuopos. Kalbėtoju buvo p. M. Šalčius. Kalbėjo apie mokslą ir kultūrą; kalba buvo ne vietiniams mainieriams, bet kokiems tai augštesnio išsilavinimo žmonėms.

Kalbėtojas kalba gerai, bet prisilaiko europinės taktikos, kas čia išrodo keista, ypač tiems, kurie čia yra gimę ir augę.

Buvo taipgi pora deklamacijų. Po prakalbų keli uždavė klausimus, bet jie buvo ne vietoje ir netinkamai sutvarkyti.

Publikos prakalbose buvo apie 45 ypatos, viso, — tai buvo beveik išimtinai TMD. nariai.

Vietinis.

BALTIMORE, MD.

Ponios Venciuviėnės rūpesčiu anglų labdarybės draugija buvo surengusi vakarą gegužio 18 d. su įžanga vyrams 15c., moterims 10c. Pelnas buvo skiriamas sušelpimui nukentėjusiu nuo karės lietuvių. Ant minėto vakaro publikos susirinko labai mažai, ir vargiai liks kiek pelno.

Susirinkusieji šoko lietuviškus ir angliškų šokius, o po šokių buvo dvykai dalinama šalt-smetonė; paskui vėl šokei, ir vėl buvo dalinama šalt-smetonė, bet jau už pinigus. Čia reikia pažymėti, kad šokant įvairius šokius anglų merginos noriai šoko lietuviškus šokius — kaip tai valsa ir suktnį.

Gegužio 15 d. tapo užmuštas 25 m. vaikas lietuvis Antanas Maldutis, čia augęs. Velionis su kitu draugu ir viena moteriške, angliais, buvo išvažiavę automobilyje pasivažinėti; jie važiavo vis su smarkumu ir kada reikėjo prailenkti, tai jų automobilis apsisvertė, ir Antanas Maldutis likosi ant vietos užmuštas, o kitas jų draugas ir ta moteris tapo mirtinai sužeisti ir dabar guli ligonbutyje, be vilties, kad pasveiks. Mat, jie buvo girti, ir kaip anglų laikraščiai praneša, tai ir automobilyje radė alaus bonkučių ir degtinės. Tai prie ko priveda alkoholis. Dar nėra metų, o jau čia tris lietuviai žuvo; vienas per langą išpuolė ir užsimušė, kitas sušalo, o dabar trečias vėl nelaimingai žuvo. Ir kada tie žmonės pradės saugotis to taip baisaus savo priešo — alkoholio?

P. J.—as.

BALTIMORE, MD.

Jau seniau buvau rašęs apie baltimorės „Lietuvių dieną" arba kitaip sakant „Tag Day." Aukų surinkta tą dieną \$1,314.65. Aukos buvo dalinamos į dvi dalis: Tautos Fondui ir į vietinę kasą, bet ir vietinei kasai teko \$441.00. Čia dabar patį skaitytojai gali spręst, kuri pusė daugiau dirbo: iš tautininkų randasi tokių, klerikalai ar tautininkai. Ir dar rie tuom neužganėdinti, jog klerikalai gavo dvi dalį, o tautininkai tik trečią dalį; bet čia nei kiekio nėra kaltė, tik mūsų pačių.

Jeigu mes tautininkai butume tje visi ir rinkė auksa, tai tada mes butume juos viršije, bet mes išviso turėjom tik 130 rinkėjų, o jie 230, tai jau čia pasirodo, kad mūsų kaltė. Bet visgi gerai, kad mes ir tiek surinkom.

Labai būtų malonu, kad ir kiti lietuviai paimtų pavyzdį nuo p. J. Čėsnos, kuris nuo vieno anglo biznieriaus Mr. L. Greif gavo net \$45.00 — gana puiki auka. Ponas J. Čėsnos, kuris nuo vieno anglo liuosą valandą laiko, pereit ir perkitus įžymesnius anglius biznierius. Labai būtų geistina, kad p. J. Čėсна ir kiti, kurie turi tarpe anglų pažįstamų, greičiau tą padarytų, nes aukos Lietuvai labai yra reikalingos. Kaip teko girdėt, tai laikytam konferencijos susirinkime gegužio 8 d. likosi nutarta pasiusti į Autonomijos Fondą \$150.00 — tas labai yra gerai, bet delegatams vertėjo dar daugiau paskirti Autonomijos Fondam, nes mes matom, kad ir tenai aukos labai yra reikalingos.

Aš tikiu, kad baltimoriečiai ir ateityje rupinsis Lietuvos likimu.

Jonas Kablis.

PRANEŠIMAS NUO ADMINISTRACIJOS.

Gauname daugybės laiškų su įvairiais užklausa. Tuli netaampa atsakyti užtai, kad nėra prisijusta krasos ženklehs. Šiuomi primename visiems, kad ateityje norint gauti atsakymą, visuomet reikia pridėti už 2 centu krasos ženkleliai. Taippat primename, kad kiekvienas „Vienybės Lietuvos" skaitytojas gali pajieškoti tik vieną kartą ant metų savo giminių, pažįstamų arba draugų.

MOTERŲ VEIKIMAS.

Ar reikalinga moterims organizacija?

Pradėdamas ši klausimą, manau perbėgti Amerikos lietuvių moterų veikimą organizacijoje bei jų organizavimosi, tuo pačiu pabrieždamas ir pasekmes jų darbui, net ar būva iš to kokie vaisiai.

Iš socialės pusės žiurdami ir skaitydami moteris žmonijos dalimi, mes turime pripažinti joms moterišką veikimą ir dalį išlaikiniame, kuris vienok nėra moterišku, veikmė. Pripažindami jų darbą, pažvelgkime, kur yra to darbo pasekmės.

Ar ne bereikalo tas darbas? — Darbas yra maž-daug sekantis. Įvairiose kolonijose tveriasi moteriškos draugijos, rateliai, klubai. Kalbėdami apie fraternalės draugijas, pripažinsime joms tą, kad taip daroma, kaip ir vyrų, delei sušelpos — iš to yra šio-kia-tokia materialė nauda. Turėjus ryšius su keletu tokių moteriškų draugijų, prisizūrejus jų darbui bei tvarkai, nematome nieko — tik paprastas būdas. Per susirinkimus susiję užsimoka duokles, pasikalba tarp savės apie kitas moteris, apie madas, na ir išsiskirsto. Nutaria parengti balių ar prakalbą, — bet tas juk paprasta, tas laiks nuo laiko pakartojama iš vyrų pusės, todėl tas nei kiek neprisideda prie naudos ar gero; — iš tankiųjų prakalbų nieko mes negauname, nes žinome, kokie šiandieniniai mūsų kalbėtojai.

Palikę pašalpinės, kurios visgi turi šokią-tokią biednesnei moterei vertę, imsimė šiaip sau moteriškas draugijėles, ratelius bei jų klubus, paskutiniu laiku ineinat mus į madą. Apie naudą

iš jų, kokią neštų kitiems ir toms pačioms tvėrėjoms, nėra ko nei mąstyti.

Vietiniai paskutiniu keleto savaičių prietikia bei tulų moterų subruzdimas davė man progą apie tai rašyti.

Miestuose, kur yra daugiau draugijų, kur yra Susivienijimų kuopos, kurie priima norinčius ir norinčias materialės sušelpos, čia jau norinčios atskirai veikti moters-merginos nesuranda sau pamato, ant kurio galėtų statyt atskirą moterišką draugiją ar kuopą. Tik tai sušelpos noripčios moters rašosi į tokių Susivienijimų skyrius, nes joms daugiau miekas neapeina, kaip tik, naturališka, gerovė savo šeimynos, vaikų likimas.

Bet čia mes randame merginų-moterų, norinčių veikti — norinčių viešumon pakilti. Jos tvėria sau klubus ar ratelius. Bandymai po bandymu, vaisiai jokie, bet norai vis tėsiasi, na ir bandymai seka toliau. Tulam laikui susispiečia keletas tokių moteriškų elementų, sudaro bendrumą, ir „darbas pradėtas." Tečiaus už pusmečio — vėl nieko. Po to, kad ir su geriausiai norais buvusių moterų-merginų veikėjų pora-trejetas nepasekmių nupuldo vardą, netenka iniciatyvos, — bet dirbti norisi, — vėl jos bando, vėl vargsta.

Šiek-tiek apsiungę, apsitvarstę, svarsto apie tokio ratelio tikslus. Ir štai: Mes turime sau už tikslą šviesti lietuvaite, kelti jas susipratime ir dvasioje; to atsiekimui rengime prakalbas, paskaitas, pasikalbėjimus, teatrus, vakarus, balius. — Šiuos žodžius mes rasime ant visų mūsų lietuviškų draugijų įstatų kningelių — tą kopiją lengva padaryti, bet to niekur neatsiekiamo. Baliai ir pasilinksminimo vakarėlius, žinoma, lengviausia surengti; bet nesvarstysime kokią tuo naudą sau ir kitam atnešama — tas žinoma.

Taipgi surandama jų užrašuos ir štai ką: Mūsų užduotis bus rengti jaunas moteris-merginas prie namų darbo pažinimo, jų tvarkymo, mokinti gaminimo valgių, siuti bei visko to, kas paliėčia namų reikalą.

Sakau, visoje lietuviškoje Amerikoje vos keletą tesurastume moterų, kurios galėtų vadovauti, paitenkėti ir tikros naudos nepraktiškomis merginoms suteikti, kita visa judančioji dalis dirba tik tam, kad „veikti."

Nerasime pilnai pasišventusios, galinčios parašyti referatą, pasakyti prakalbą, vesti pasikalbėjimų, nešančių tikrą dvasinę mūsų moterims naudą; nesiranda norinčios veikti pasitarnavime duoti pilnus praktiškus nurodymus bei supratimą apie vedimą namų valgių gaminimą bei abelnią namų darbą. Yra tokių, mokačių, bet jos šalinasi nuo viešojo moterų veikimo, pagaliaus, jos pilnai suprasdamos savo moteriškumą ir vietą tai daro, nesigraibšto už to, kas svetima moterei, kas jai nereikalinga.

Taigi, kaip pirma sakiau, tokių klubų narės susirinkiman atėję užsimoka paskirtą mokesį, paskui veda pasikalbėjimus, apie moteris" — lengviausia tema. „Augščiausiai siekiančios" nepasipagėdina paprastais pasilinksminimo vakarėliais, svarsto ir apie surengimus vakarienių, kur progą sukviesti išskirtinus žmones; — iš čia lai skaitytojas padaro sau išvedimą, koku tikslu tai daroma.

Kiti veikiančiųjų siekiai yra — prieviesti savo tarpan visas ne-

susipratusias merginas-moteris ir bendrai veikiant lavinti jas. Bet išėina visai atbulai: tokie „augščiausiai siekiančių" merginų surengti vakarėliai ir vakarienės kaip tik stumia nuo jų visas prastesnes, nes tos pasijaučia permenkos su jomis susidėti; suprattingesnės merginos nemato reikalo tokiomis dalykais save gaisinti, nemydamos naudos.

Iš visų pusių į tokius moteriškus ratelius pažvelgė, nors ir girdėdami jų siekius žodžiuose puikiausiai, bet mes pilniausiai turime manyti, kad jos to neatsiekė ir neatsiekia, nes ir pačios jos tame neturi praktikos nei galės, o tik geidimas save viešoje statyti jose tuos norus neva pamatais padaro.

Jei mes paimtume merginas atskirai ir bandytume pažinti, ką jos moka namų reikale, mes tuoj patėmytume, kad jos labai tingėjo prigėlbėti (ir Lietuvoje ir Amerikoje) savo motinoms namuose, delei ko neturi mažiausio supratimo apie tokius turinčius buti jų svarbiausius siekius; — ar gali bent ką ir kitoms tokios organizacijos savo siekais suteikti?

Ir štai, tokiam klausime mes susirėmė su mūsų moterimis-merginomis nuo jų pirmiausia išgirstame ve ką: „Jūs, vyrai, norite, kad mes mokėtume ir valgius gaminti, ir namus tinkamai prižiūrėti, ir viską kitą, bet jūs neno rite, kad mes suėitume į organizaciją ir lavintumėmės." Pamiliję, jog mes patįs stovime joms ant kelio, ištikro mes save turėtume kaltinti už moterų nemokėjimą to, kas šeimynoje labiausiai reikia.

Lengva kitas kaltinti už savo apsilėidimus. Jeigu moters nemoka namų vedimo — kalti vyrai; jeigu neišauklėja vaikų — kalti vyrai. Bet kodel jos, besirengdamos šeimyninin gyveniman ir beprakaišiodamos vyrams tokius užmetimus, nesupranta, kad jos yra moters, kad jų vieta — namai; kad jos, vietoj gaisavimo pašiųjų ratelių susirinkimuose turėtų imties mokinimosi: ar tai dvasiniai lavintis skaitydamos, ar išskirstę liuosą laiką eiti į mokyklas siuvimo, virimo, namų darbo ar skaitymo, kurios nemoka? Kodel joms, ant galo, net politika apeina, nors apie tai jos mažiausio supratimo neturi?

Palikę organizatinę moterų-merginų pusę, mes turime peržvelgti ir jų individualę arba ypatingąją jų vertę. Daugelis neturėdamos ko veikti delei savo nenoro mokinties užsidarius namuose ar lankyti geras moterų namų darbą mokinančias įstaigas, jos kelia ir tobulina save arganizacija, nors mes augščiausiai matėme, kokią reališka naudą joms tos organizacijos neša.

Abelnai, moterų-merginų norai buti viešomis ne tik kad jas gaisinti, bet nupuldo ir jų vertę, kadangi daiktas juo labiau viešas tuo ant jo doma mažiau kreipiamas — jis yra paprastas ir nežinģeidus.

Tulas anglų rašytojas Lord Chesterfield pasakė: „Aš įstengiau gauti širdis dvidešimties moterų, bet už jų ypatas aš neduočiau nei figos." Rods perdidelis parodoma moterų-merginų pažeminimas, tečiaus juk visada daiktus apkauuojama pagal jų vertės.

Mes turime atsizvelgti į tai, su kuo mes susiduriame pažvelgę į mūsų moteris-merginas, paėmę jas kaipto tikrą tvėrybos pusę, kaipto akmenį pamato, ant kurio statoma visa ateitis, — mes prieiname štai prie kokio liudno apsiėreikimo: jos neturi mokslo,

bet nesimokina; jos neturi praktikos nei patyrimo namų vedimo bei šeimynos reikale — nebando to patirti; jos nemoka gaminti valgių, tuomi prikankindamos savo vyrus ir vaikus bei pati save — tas joms neapeina. Bet jos gaisita ir leidžia laiką tvėrdamos tokius klubus, ratelius, daugiausia mėgindamos surengti pasilinksminimus ir tt. Reikia tik paklausti — kuomi jos išauklės šeimynas, kuomet prieis punktą savo siekių — apsideidimą? Tė to reikia suprasti, kas moterims labiausiai turi apeiti — tokiu moterišku klausimu turėtų jos rupinties, o ne organizacijų su visokiais pasilinksminimais bei galvų sukimą apie politikas, tiesas ar balsavimus, kas dar labiau jas prie sugaisties prives.

K. S. Karpavičius.

A.L.T.S. REIKALAI

Pirmininkas. — R. Karuža, 2810 Richmond St., Philadelphia, Pa. **Jo draugas.** — J. V. Liutkauskas, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. **Susin. Sekr.** — Dr. E. G. Klimas, Philadelphia Hospital, Phila., Pa. **Fin. Sekr.** — J. O. Širvydas. **Išdėininkas.** — M. W. Bush, 109 So. 5th Str., Brooklyn, N. Y. **KOMITETO NARIAI:** — Dr. A. Bacevičius, 161 Franklin St., Elizabeth, N. J. **Inž. M. J. Vinikaitis,** 207 W. 109th St., New York, N. Y. **PROGRAMOS KOMISIJA:** — Dr. J. Šliupas, 1419 No. Main Av., Seranton, Pa. **J. Chmieliauskas,** 3249 So. Morgan St., Chicago, Ill. **J. O. Širvydas,** 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

A. L. T. S. VEIKĖJŲ POSĖDŽIAI ATSIDUBS 4 D. BIRŽELIO 1916 M. LENKŲ SVETAINĖJE, TARPE 16 IR 17 CARSON GATVIŲ, PITTSBURGH, PA.

Į DRAUGŲS VEIKĖJUS.

Gerbiamieji draugai veikėjai! — Išvažiudamas Europon mūsų gerb. pirmininkas, p. R. Karuža, per „V. L." No. 17 ir kitus laikraščius, pranešė, jogei prie progos SLA. ir TMD. seimų, gerai bus turėti porą posėdžių ir mūsų Sandarai, nes geras burelis sandariečių veikėjų bus delegatais į abi minėti organizacijų, todėl bus jiems paranku anksčiau už dienos susirinkti ir pasikalbėti apie lietuvių politiškus reikalus, kurie labai reikalingi atidžios.

Čionai mes tikėtai pakartojame posėdžių vietą ir laiką. Posėdžiai įvyks 4 d. Berželio (nedėdienyje), 1916, (prasadės 10 val. išryto) Lenkų svetainėje, tarpe 16 ir 17 Carson gatvių, S. S. Pittsburgh, Pa. Vietą ir laiką meldžiame draugus įsidėmėti.

Į posėdžius priėbus gal nemaža dalis ir ALTS. Centro Valdybos, — prezidentas, kurio vietą dabar užima p. J. V. Lutkauskas, tikrai bus. Geistina, kad ir kiti valdybos nariai pasistengtų dalyvauti. Šiuos žodžius rašantis, butent Finansų Sekretorius, buti negalės, — nes yra taip susidėję aplinkybės, kurios to nedaleidžia atlikti. To neveizinti, jo siela tenai su jumis, draugai, dalyvaus, o šiūmi yra išsiūnčiami širdingiausi sveikinimai.

Posėdžių programas nėra sustatytas. Mes pasitikim, kad delegatai ant vietos tą padarys. Tas padaryti bus nesunku, kadangi trumpas tebus, ir mažai laiko bus kuo daugeliu užsiimti. Šiuose posėdžiuose visiškai nebus laiko svarstyti programinių Sandaros dalių. Reikės aptarti tiktai patįs, taip sakant, degantieji reikalai mūsų organizacijoje, nes mūsų organizacija tebėra dar jaunutė ir ji tebėra dar tik organizatyviame stovyje. Todėl reikia bu-

NIKONOV.

Kontribucija

Drama dviejose veiksmėse iš karės nuotikių
Sulietuvino P. N.

(Tąsa).

Generolas. — Pamastyk tamista ką kalbi!
Profesorius. — Aš niekad nieko bereikalingai nekaltu...

Generolas. — Tamista juokiesi iš mūsų? Gerai. Tokiu budu mes panaudosime spēką.

Profesorius. — Tamistos spēka man indėsite į rankas operacijos peilį? Tamista spēka valdysite mano ranką, kuomet aš darysiu operaciją? Kas? Tamista tai darysi, ar vienas iš tamistos kareivių?

Generolas. — Ne, velniai pagriebtų! Pas mus yra kitas budas (išsiima revolverį). Aš priversiu tamistą! (Už durų girdėtis smarki eisena ir balsai).

Profesorius. — Tuomet aš nevažiuosiu.

Generolas. — Jei tamista neisite, tai aš peršausiu tamistą!

Profesorius. — Šaukite!...

SCENA X.

Tie patys ir kareivis.

Kareivis. (tariant profesoriui paskutinį žodį greitai ineina vokiškas kareivis). — Ponas generolai, jo šviesenybei blogiau... Butinai kaip galima greičiau reikia nuvežti chirurga...

Generolas. (Nuleidžia revolverį). — Tai lengva pasakyti. (Profesoriui). Pašaukite Jusų dukterį!

Profesorius. — Man ji nereikalinga!

Generolas. — Aš to reikalauju... (Alisė pati ineina per tas pačias duris, per kurias išstumė Albertą. Kareivis atidavęs „garbę“ išeina.)

SCENA XI.

Profesorius, Alisė, Miesto galva, generolas, oficerias.

Alisė. (Ineina, atsistoja ties durimis, per kurias išeina, iškečia rankas tartum gindama, kad į tą kambarį niekas neineitų). — Aš čia!

Generolas. — Panele, prikalbinkite Jusų tėvą, kad jis važiuotų pas ligonį...

Alisė. (Lyg pabludusi). — Čion aš stoviu ant slenkščio. Nei viena kulka manęs neaplenks. Kas norės šauti, tas tai turi suprasti!

Generolas. — Ką ji kalba? Nesuprantu... paklausk, panele, jei tamista neperkalbės Jusų tėvo, tai ir tau ir jam bus blogai. (Suspaudžia rankoje revolverį). Suprantate?... (Profesoriui). Del tamistos dukters nesipriešinkite!

Alisė. — Tam, kuriam aš nors kiek aš brangi, tas nusiramins ir nustos niekus kalbėjęs...

Generolas. — Tamista mokėsite pauptekmėti ant Jusų tėvo... Tamista supranti, ką aš kalbu?

Alisė. — Tas, kuris išdrys išlaužti čionai, tas ineis tikrai per mano lavoną...

Generolas. — Ką tamista kalbi?... (Profesoriui). Ji iš proto išėjo? Nuraminkite ją. Ji matomai išėjo iš proto del baimės. Velnias ją paimtų, neužmušime gi ją... Pasakyk jai tą!

Alisė. — Tegul jis žino, kad aš neatsitrauksiu nuo šio slenkščio, ir mano kraujas lai gula ant jo sąžinės!

Generolas. (Nesuprasdamas). — Ji nuduoda?

SCENA XII.

Tie patys ir kareivis.

Kareivis. (Inbėga uždusdamas). — Generole...

Generolas. — Kas ten? Blogiau?

Kareivis. — Taip, generole... Atėjo telegrama nuo vyriausiojo armijos vado... kad reikia viską daryti del išgelbėjimo jo šviesybės.

J. V. Lutkauskas.

KOMERCIJA=VAIZBA

(Tąsa).

pelenų tik pliumpt į stiklą. Atsitikimas buna juk nemalonus, ir to stiklo alaus peleinai atmiešto kad ir didžiausias rukorius nebenorės gerti, net toks turės progą negražiai apie tokią istaigą kalbėti. Abelnai mant ši dalyką mummyse yra toks jaumas, kad maloniau ir patogiau yra užėiti į tokią vietą išgerti stiklą alaus ar degtinės, kur vieta yra švariau užlaikoma ir kur švaresnis ir mandagesnis patarnavimas. Taigi kaip matote, tabako rukymas ir čiulpimas pardavinėtojams, ypač valgomų prekių istaigose bei pardavinėtoiose, turi buti susis panaikintas, nes labai daug kenkia gerovei biznio atšaldydamas gerus ir švairius pirkėjus. Šitos kaip matote priežastis yra pamatinėmis, delei kurių nereik rukyti bei čiulpti tabako krautuvų patarnautojams ir pardavinėtojams.

Valgomųjų prekių skyriuose bei krautuvėse, kaip žinoma, yra pardavinėjama ir tokios prekės, kurios turi nemalonų kvapą (smirda) ir tokios, nuo kurių čiulpinėjimo rankos susitepa. Prie pirmųjų (smirdančių) prekių galime skaityti naftą, kerosiną, silkes ir tam panašias prekes. Todel pardavėjas po inpylimui kerosino, ar tai po prekių, turi butinai nusiplauti rankas, nes atidavimui pirkėjui silkių ar tam panašių nenuplautomis rankomis čiupinėjant kitas prekes, kaip pavyzdin duoną, mėsą, agurkus ir tam panašias, susmardina, ir pirkėjas gavęs tas prekes, kaip tik suuožia, neša atgal savininkui ir reikalauja nuo jo nesusmardytų prekių. Pasitaiko, kad krautuvinkas mainyti nenori, su pirkėju tada susirokuoja ir pasitaiko tankiai, kad delei šito nustoja gero pirkėjo ant visados.

Prie antrųjų prekių priguli anglis ir tam panašūs daiktai, nuo kurių rankos susitepa. Todel visuomet reikia po atidavimo pirkėjui panašių daiktų taip pat rankas nusiplauti, nes su purvinomis bei suodnimis rankomis kokį tik daiktą imsi, tokį sutepsi, o šitokių apsireiškimų net ir nešvariausi pirkėjai nemyli.

Žakietai ir žiurštai turi nuolat buti švarūs; kaip tik susitepa, reikia umai pamainyti ęstus ir švairiu. Taip yra daroma sistematiškai vedamose istaigose.

Tvarkiai ir sistematiškai vedamose krautuvėse neleistina degtinės nei alaus gerti (žinoma išskiriant aludės). Netik samdytiems pardavėjams yra tas uždrausta, bet ir patsai savininkas savo krautuvėje darbo valandose, kada randasi krautuvėje pirkėju, nebegers. Nes yra žinoma, kad toks elgimasis, kaip gerti akiveizdoje pirkėju žemina vardą ir reputaciją, netik paties savininko krautuvės, bet ir jo pardavėjų. Mes žinome, kad negeriančių žmonių yra mažiau ant svieto negu geriančių, vienok išsigėrimui yra tam tikras laikas ir tam tikros vietos. Galima gerti savo namuose, kur gyvena, arba aludėje, kur gerimai pardavinėjama. Gerti galima tik tada, kada esi liuosas nuo darbo, arba galima išsigerti ir darbo valandose, bet tik neakiveizdoje pirkėju krautuvėje, bet tik augščiaus minėtu budu. Nešti alų „pante“, kaip mes papratę sakyti, ir pasidėjus ant stalo krautuvėje gerti, yra labai žemas darbas ir jis jokios naudos neneša, netik krautuvės savininkui, bet ir aludininkui. Aš žinau, kad aludininkas geriausiai myli tokį pirkėją, kuris atėjęs pas jį istaigoje praleidžia 50c., negu tokį, kuris pas jį praleidžia \$1 išnešdamas 10 pančių alaus. Nuo pirmojo jis uždirba, gi nuo pastarojo turi nuostolį.

(Toliaus bus).

EIGIPTĖNŲ PRIEŽODŽIAI.

(Tąsa).

28) Kas žaidžia su kate, tas turi laukti, kad jis bus indrėkstas. Ranką, kurią tu negali inkasti, bučiuok ir tuom pat laiku melskis, kad ji nulužtų.

29) Kiekvienas jiesko ugnies tikrai del savo katilo.

30) Geriausias kreivas negu aklas.

Kondratavičiaus sutaisytas, musu seimui posėdžių programas. Be abejonės, nei pirmininkas, nei sekretorius, to nepadarė delei laiko stokos, nes mes visi šiais metais apkrauti esame nepakeliamos daugybės visuomeniškais darbais.

Bet kitą, jau daug svarbesnį klausimą norėtumėm priminti apie tai, kas jau buvo ne sykį rašyta organe ir net seimuose prisiminta.

Mūsų seimai yra atliekami labai paviršium, nes tam tikslui yra duodamas labai mažas laikas, ir tai dar vakarų laikas, kuomet kiekvienas iš delegatų buna per dieną nuvargęs ir skubinasi iš posėdžių išsprukti ant atilsio. Tokia didelė organizacija, kaip T. M. D., jokių budu negali savo dvejų metų reikalų perkratyti per du vakarus, ir prie tokio delegatų mulsimo. Tai yra visiškai negalimu daiktu. Paskyrimas mūsų organizacijai dvejų vakarų, sakysim iš viso kokių 5—6 valandų mulsusio darbo, yra tiesiog juokingu. Musų organizacija reikalauja mažiausiai dvejų trijų dienų ištempto darbo, ir reikalauja, kad kiekvienas delegatas butų su šviežiomis, nenualsytais galvomis. Tuomet tikrai galima nors kiek žmoniškiau perkratyti reikalus dvejų praėjusių metų, ir dvejų ateinančių metų, — vadinasi čielų ketverių metų.

Daugelis mūsų veikėju buvo pasiulinėję įvairius budus, kaip T. M. D. pakelti ant augščiausio galimo laipsnio josios veiklume ir kad kuodidžiausia kultūrinę naudą musų švietimo dirvoje atgabtų. Bet mažai kam parėjo į galvą, kad be rimto ir nuoseklaus apdirbimo musų Draugijai kultūrinės programos, jokių kitų stebuklingų vaistų mes nesurasime. Jeigu mes norime gerą programą išdirbti, turime tam atidėti laiko. Turime seimus laikyti kas metas, arba jeigu seimus laikysime kas dveji metai, tai reikia duoti seimui mažiausiai, — sakome, mažiausiai, kokias dvi istisas dienas, o gal ir vakarus priedan.

Kaip šitas padaryti, tuom tarpu mes negalin pasiulyti; gerbiamieji delegatai patį šitą lai apsvarsto. Tai yra labai svarbus klausimas netik musų Draugijos geram bujojimui, bet ir jos pasekmingam darbu mūsų visuomenės švietime. Ne tik musų, lietuvių amerikiečių, gyvenimas apšvietos reikalauja, bet mes dar nežinome, kokiame padėjime ir po kokių priespaudų jungu mūsų Tėvynė Lietuva atsidurs po karės. Rasi musų Draugijai stovi prieš akis neišpasakytai dideli darbai ateityje ir apie tai reikia mums buti prisiruošusiems. O tas, kaip sakėm, galima ne per porą mieguostų vakarų.

Kaip minėjom, nieko negalime pasiulyti pozityviško. Bet galime, tečiaus, priminti musų Draugijos sis. Laikant seimus su SLA., jei seimų padėjimą.

Tas padėjimas yra ne geriaugu mes neprailginsime pačių seimų laiko, mes, t. y. TMD., vis vilksimės vėžio žingsniu, ir veltus bus paskui aimanavimas, kad šisai didelis švietimo darbas mums labai sunkiai klojasi. Reikia jieskoti kokių radikališkų permainų, nes musų organizacija ne del juoko tiek metų gyvuoja. Iš jos visa Lietuva laukia, ir turi tiesą reikalauti, darbo labiau energiško. Nėra čia jokio išsiteisinimo, kad laikant seimus su SLA., delegatai negali daugiau išbuti kaip savaitę atvažiavę į seimų vietą. Jeigu negali, tai reikia jieskoti kitokios išeigos.

Mums rodos, kad šitas seimų

laikymas reikia reorganizuoti. Reikia atidalyti Tėvynės Mylėtojų Draugiją nuo SLA. ir seimus laikyti atskirai. Tada išeis abiem draugijom ant naudos, o ypač išeis ant naudos TMD-jai ir musų visuomenei. Tada bus galima atlaikyti seimą TMD. nuosekliai, rimtai ir gerai. Mums n svarbu, kad lieka keletas dolarių kišenėse nuo važiavimo delegatų sykiu į du seimu. Tokią nuomonę turi tik žmonės konservatai. Blogai bus, jeigu mes paskui tokią nuomonę toliaus seksime. Mums svarbu yra, kad delegatų nors paskui ir netiek daug butų, bet kad jie atvažiuotų su šviežiomis spēkomis ir tik tam vienam darbui atsidavę. Bet mums rodos, kad atskirai seimus laikant į T. M. D. seimus daug daugiau delegatų atvažiuotų, negu dabar kad vakarais koks vienas kitas mieguistas užklysta į musų posėdžius, ir overkotuką užsikabinęs ant rankovės tik skubina posėdį „baigti“ ir „tinkina“, kaip, kaip nors iš jo išsprukti, — nes po teisybės kiekvienam buna galva išužta visai kitokiais reikalais, kokius turi SLA. Padarius tokį išmintingą „divorsą“ tarpe TMD. ir SLA. galima butų ir musų seimus laikyti tankiau, ir prie to išvengti įvairių „politikavimų“, kaip dabar per tuos seimus daroma. Musų kultūrinei draugijai reikia darbo stambaus ir blaivaus.

Jeigu jau galima taikinti musų Draugijos seimus su kitomis organizacijomis, tai mes vely partume geriaus tą daryti taikant su seimais Amerikos Lietuvių T. Sandaros, prie kurios TMD. arčiausiai stovi, nes abiejų šių organizacijų darbai yra kultūriški, tuomtarpu SLA. užsiima tik laikiniais materialiais, butent sėlpimosi reikalais.

Kuomet mes šitokią nuomonę išsireiškiame, tai norėtume pridurti dar porą faktų, kaip prie TMD. arčiausiai stovi ALTS., o jau daug toliau nuo SLA. Štai tie faktai:

Kuomet buvo sutvėsta Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondas, Brooklyno seime visuomenės pasiuntiniai reikalavo kreiptis į TMD. ir SLA., kad šios dvi organizacijos duotų žėdna po vieną atstovą-globėją ant šiųjų fondų išdo. TMD. tokiu globėju nuo savęs paskyrė p. A. Ramanauską iš Lawrence, parodydama išmintingą supratimą Lietuvos reikalų. Na, o SLA. tokio globėjo nedavė! Kaip šios organizacijos valdyba tą dalyką suprato, mes negalime žinoti. Vienas dalykas mums aiškus, kad SLA. valdyba taip pasielgdama nužėngė nuo tėvynaiškų principų labai ir labai atgalei- viskai, ir labai toli užpakalyje pasiliko nuo TMD.

Duodama nuo savęs globėją ant L. G. ir A. F. išdo, TMD. nepasibijojo stoti eilėn su savo broliais, kurie dirba A. L. T. Sandaroje ir kontroliuoja išvieno minėtų fondų renkamas aukas. Ji suprato, kad gelbėjimas Lietuvos dabar jos veiksmingame padėjime ir kovojimas už Lietuvos Autonomiją, kaip yra brangus kiekvienam lietuviui, taip lygiai yra brangus ir TMDr-jai.

Antras faktas. Nesenai tapo Europon išsiųstas lietuvių delegatas, p. R. Karuža, kad surinktų visas žinias apie badu miršančią Lietuvą. Išvažiuodamas delegatas kreipėsi į SLA. ir TMD., prašydamas, kad duotų ingaliojimus. Na, ir štai kas išėjo. Davė ingaliojimus A. L. T. S. Davė ingaliojimus Lietuvos Autonomijos Fondas. Davė širdingus ingaliojimus ir TMD. O kaip pasielgė SLA. valdyba? Ji tokį ingaliojimą

duoti atsisakė. Pabriežiame šitą žodį, kad jį išgirstų visa Lietuva!...

Kad SLA. toli atsiliko savo konservatizme nuo musų pirmėi- viskų organizacijų, per du viršų privestu atsitikimu, mes čionai nēbeatkartosime. Bet mes su džiaugsmu atkartosime, kad TMD. ir paskutiniame atsitikime su atvira širdžia stoji greičiumai su ALTS., į darbą gaivinimui musų nelaimingos Tėvynės Lietuvos.

Del šito mes ir nurodome, kad seimai laikyti drauge su ALTS. butų patogiansiai. Patogiansiai delto, kad abi šios organizacijos yra patriotiškos, abi savo dvasioje stovi ant vienos lygmenės, tik viena politiška, o kita kultūros ir liaudies švietimo draugija. Patogiansiai dar ir delto, kad abiejose per seimus nėra laiko gaisuojama ant smulkių kalbų ir ergelių apie posmertines ir žmones sirgusius ar sergančius, bet svarstoma yra reikalai atbudavojimo musų Tėvynės kultūriškai ir politiškai. Ant galo patogiansiai dar ir delto, kad ALTS. savo seimus laiko tankiau ir laiko ne per čielą savaitę, bet porą-trejetą dienų. Jeigu šios abi organizacijos laikytų seimus išvieno, tai galėtų juos laikyti kas metas po čielą savaitę, pasiskirdamos tris dienas vienai, ir tris dienas antrai. Ir tokie seimai galėtų istikro buti pavadinami Lietuvių Visuomeniškai Seimai arba mažiau „parliamentai“.

Daugybė gerų pasekmių iš to galėtų išeiti. Bet delei vietos trukumo mes čionai negalime eiti į smulkmenas. Mes šitą nuomonę liuosai paduodame, o kaip ji bus priimta dabartiniame musų seime, tai jau ne musų dalykas. Jeigu ji netaptų seimo priimta, tai, mums rodos, tik delto, kad gerbiamieji delegatai rasi, butų nusteibinti jos naujumai ir nebuvimu laiko jos apgalvoti.

Keletas dalykų dar butinai reikėtų čionai pasakyti apie tai, kas toliaus reikėtų musų Draugijai imties vykiniman. Bet ir to čia mes, delei vietos trukumo, padaryti negalėsime. Mes pasitikime, kad seime bus apšėiai gerų tėvynainių, kuriems užėis į galvą laimingos idėjos seiman inėsti ir apsvarstyti.

Raštų leidimas pas mus yra labai gerai sutvarkytas, kaip jau žino musų visi draugai, kurie atidžiai seka musų Draugijos reikalus, kurie skaito musų organą, ir kurie tēmija į Centro Valdybos darbus. Apie raštus taipgi seime bus tam tikri raportai, iš kurių delegatai matys, kad musų žodžiai nei kiek neperdėti.

Musų Draugija turi ypatingai apsidžiaugti iš šiuo laiku tarnavusios Centro Valdybos. Pradėjus nuo Dr. A. Zimonto, musų gerb. pirmininko, baigiant visais valdybos nariais, aš žemiau pasirašęs, negaliu atsidžiaugti, kaip buvo smagu ir malonu TMDr-jai išvieno dirbti.

Redakcija taipgi labai nuoširdžiai dėkavoja tiems draugams, kurie rašinėjo į organą žinutes apie musų Draugijos veikimą. Tie veikėjai istikro užsipelno kultūrnešų vardą. Jų vardas tykus, dažnai slapyvardžiais pridengtas ir musų Draugijai nežinomas, o vienok turėtų gauti seime aklamacijos budu viešą pagarbos žodį. Tie mažiau milžinai auklėja musų tautai didelį milžiną — Apšvietą ir Patriotizmą, — ne tą sušvinkusį „patriotizmą“, kuriuo bando mums į akis lyg kokia mazgoje svaidyti musų nesuipratę žmogeliai, bet patriotizmą didelį, praktišką, — mylėjimą savo tautos ir mylėjimą visos žmonijos...

tinai sutvarkyti paties organizavimosi būdai, kas butinai ir neatidėtinai yra reikalinga. Programinės dalis Sandarai reikės aptarti specialiai suauktame visuotiniame Sandaros susivažiavime, kuris reikės kadanors (gal rudenio) suaukti.

Zemiau paduodame keletą neatidėtinų reikalų, kurie Pittsburgh'o posėdžiuose reiktų nutarti.

1. Pritraukimas tautiškųjų organizacijų. Reiktų susirinkusiems veikėjams ant vietos padaryti interpeliaciją į SLA. ir TMD. seimus, kad aiškiai ir viešai užreikštų aktyvumą Lietuvos visuomenės ar užgria Sandaros politiškus veikimus, ypač kovą už Lietuvos Autonomiją.

2. Delei rėmimo Lietuvos Autonomijos Fonda. Įnešti prašymus į SLA. ir TMD. seimus, kad jie išneštų rezoliucijas, kuriose abiejų organizacijų kuopos būtų įsakomos, kad padėtų Lietuvos Autonomijos Fondui rinkti į šį fondą aukas, išsiuntimui delegato į busiantį Taikos Kongresą po karės, Lietuvos reikaluose pasidarbauti.

3. Parėmimas L. A. F. iš išdų. Įnešti į SLA. ir TMD. seimus, kad šios organizacijos paaukautų iš savo išdų po didžiausias sumas, kokias išsigali, į Lietuvos Autonomijos Fondą.

4. Pačios Sandaros darbas delei L. A. F. Karė gali but greitai užsibaigs, ir rasi veikias įvykis valstijų Taikos Kongresas. Reikės mums siųsti delegatus, o tuom tarpu Lietuvos Autonomijos Fonde tėra vos apie \$1,000 (reikės apie \$15,000). Reikia draugams veikėjams ant vietos nutarti būdą, kaip šitie pinigai surinkti. Klausimas labai greitai reikalingas išrišti!

5. Organų klausimas. Ikišiolai Sandaros oficialiais organais skaitosi „Vienybė Lietuvininkų“, „Lietuva“ ir „Ateitis“. Reiktų į juos visus lygiai paduoti kas savaitė visos oficialės žinios. Bet nėra kam to darbo atlikti. Finansų Sekretorius tą dabar paduoda tik į „V. L.“, nes arti šio laikraščio stovi. Kitiems perrašinėti tų pačių raštų absoliutiškai neturi laiko. Ar nepakalbėtų gerbiamieji delegatai apie šitą reikalą, ir ar nerastų duoti kokį nors šiam klausime patarimą?

6. Delei Sandaros čielybės. Musų du organai: „Vienybė Lietuvininkų“ ir „Lietuva“, taipgi apie du trečdaliu iš Sandaros kuopų stovi už Philadelphiaus seimo priimtą platformę, tuom tarpu viešas organas — „Ateitis“ ir jos artimesni šalininkai šitą platforme nepasikakina, ir vis siulo kitonišką krypsnį, kurį jie vadina „liaudininkais“. Ar nepakalbėtų draugai delegatai tarp savęs ir ar nesurinktų daugiau informacijų, kokiais dalykais tie „liaudininkai“ musų Sandaroje neužganėdinti?

7. Musų nuomonė apie „liaudininkus“ Šitą vardą mes išgirdome pirmą kartą iš „Ateities“. Kadangi seime buvo p. A. Rimka, ir kadangi jisai pirmutinis ir gal vienintelis „liaudininkų“ vardą per „Ateitį“ ėmė garsinti, tai labai apgalvėtina dalykas atsitiko. Jeigu jisai (p. Rimka) būtų Philadelphiaus seime pasisakęs, kad jisai esąs delegatu nuo kokios naujos lietuvių „partijos“, todel būtų kitaip į jį ir tą jo „partiją“ žiūrėta. Bet seime jisai sakėsi esąs atstovu nuo partijos Lietuvos Demokratų, prie kurios arčiausiai ir musų Sandara stovi. Paskelbęs savo naują „partiją“, butent „liaudininkus“, p. A. Rim-

ka pats tuomi atsisako nuo partijos Lietuvos Demokratų ir biskį pasitolina nuo musų. Tą p. Rimka patvirtina ir nuolatiniu „kritikavimu“ Sandaros per „Ateitį“ ir labai artimu susigretinimu su socialistais. Todel mes skaitome „liaudininkus“ nauja partija, kurią sutvėrė p. Rimka. Toje „partijoje“ yra mišinys iš demokratų ir socialistų partijų. Bet ji negali buti lietuvių „demokratiška“ partija, nes labai daug svarbos deda ant „mažumos“. Demokratų partijos dvasė yra jos „didžiumoje“ balsų partijoje; ji visuomet stengiasi kuodaugiausiai laudies apinti ir kuoplačiausius tautos klausimus programon apirėpti.

8. Centro Valdybos darbai sutvarkyti. Ikišiolai didžiama Centro Valdybos darbų buvo sudėta ant pirmininko ir finansų sekretoriaus. Nekalbame mes apie pirmininką, bet apie finansų sekretorių. Jam taip daug pareina dirbti, kad jisai apsidirbti su laiku negali. Kuopoms negalima atsakyti ant laiškų ir informacijų. Negalima su laiku pasiųsti naujoms kuopoms reikalingų blankų ir mokestinių kortelių. Delegatai malonės pakalbėti, ar nerak kokio patarimo, kaip centro valdybos darbai geriau sutvarkyti. Ar negalima būtų kaip kas perkelti ant susinešimų sekretoriaus? Ar negalima būtų įvesti nariams mokestinių knigučių su stampomis, kaip darbo unijose daroma?

9. Programos klausimas. Opiausioji dalis musų organizacijoje, tai neužbaigimas programos ir konstitucijos. Šiuos žodžius rašantis yra ir programos komisijoje. Bet yra ir kiti du nariai. Ikišiolai mums dar nepasisekė gerai susinešti. Aš esu kiek parašęs. Dabar dar nuo „V. L.“ redakcijos pasitraukęs biskį daugiau gausiu laiko. Bet ne vieno darbas. Ar negalėtų delegatai duoti programos komisijai naują paraginimą? Programa reiktų užbaigti mažiausiai į du mėnesius, ir viešai išpublikuoti, kad paskui Sandaros kuopos ir veikėjai perleistų per kritiką, o komisija visus nurodymus atidžion suėmus, parengtų gatavai programą busiančiam visuotinam Sandaros susivažiavimui.

10. Yra atspausdinti tam tikri agitacijos lapeliai. Juos buvo apsiėmęs pirmininkas, p. Karuža, išsiuntinėti į lietuvių draugijas. Bet jam išvažiavus Europon, nėra kam to darbo atlikti. Gerb. p. Lutkauskas, dabartinis musų pirmininkas bus tų lapelių į Pittsburgh'ą nusivežęs, ir delegatai, apie juos apkalbėję, bene ras būdą, kaip į lietuvių draugijas tuos atsišaukimus išsiuntinėti. Tai yra nemažas, ir labai svarbus agitacijos darbas atlikti.

Šiuomi mes užbaigiamė nurodymus reikalingųjų daiktų Pittsburgh'e apkalbėti. Be abejonės, draugai turės daug daugiau reikalų apkalbėti. Paveizdan, apie Lietuvos šelpimą, apie Lietuvos atbudavimą po karės, apie musų santikius su klerikalais ir socialistais, apie tai, kuomet ir kada bei kokiame mieste reiktų mums padaryti visuotinas susivažiavimas, kuris bus reikalingas netiktai priėmimui Sandaros programos, bet ir apkalbėjimui Lietuvos politišku reikalų, kurie po karės rasi labai daugeliu prigubų nuo Amerikos lietuvių.

Lai šitas musų raštėlis bus skaitomas, kaip Finansų Sekretoriaus raportas. Pilno raporto ir smulkaus dabar nepaduodame, nes tas reikės padaryti visuotiniame susivažiavime.

Užteks pasakyti, kad Sandaroje šiuo laiku turime 28-ias kuopas, su į 1,500 narių. Žinoma, užjautėjų turime dešimtis tukstančių, gal ir didesnę dalį Amerikos lietuvių visuomenės. Bet ta visuomenė tebėra neorganizuota. Musų priederė yra ant šito atkreipti atidžią, ir nors dar neturime programos, bet pasiremiant ant Philadelphiaus priimtos platformės, organizuoti naujas kuopas, agituoti kad čielos tautiškos draugijos Sandaron įstotų ir esančias kuopas didinti per prakalbas, prelekcijas, vakarėlius, vakarienes, ir tt. Sandara nors dar jauna, bet jau spėjo sukelti visuomenės opiniją: vieni prie jos glaudžiasi ir sudeda dideles vilts, kiti jos neapkenčia ir persekioja. Tas yra didžiulis ženklus, kad Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara bus lietuvių politiško gyvenimo istorijoje užrašyta stambiomis raidėmis.

Bet užtai, į darbą, draugai!
Su tikra pagarba,
J. O. Širvydas.
ALTS. Finansų Sekretorius.

T. M. D. REIKALAI

T. M. D. VIRSININKŲ ADRESAI:
Prezidentas — Dr. A. J. Zimontas,
3252 So. Halsted Str., Chicago, Ill.
Vice-Prezid. — D. A. K. Rutkauskas,
2338 So. Leavitt Str., Chicago, Ill.
Sekretorius — J. Zemantauskas,
797 Bank Str., Waterbury, Conn.
Lėdininkas — A. J. Povilaika,
804 Bank Str., Waterbury, Conn.
Kningininkas — M. J. Damijonaitis,
901 W. 33rd Str., Chicago, Ill.
LITERATIŠKAS KOMITETAS:
B. K. Balutis,
3252 So. Halsted Str., Chicago, Ill.
J. O. Širvydas,
120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.
V. K. Rutkauskas,
307 W. 30th Str., New York, N. Y.

T. M. D. SEIMAS, Pittsburgh'e, Pa. Sesijos atsibus T. M. Dr-tės Svetainėje, Ohio Street, Pittsburg, Pa., 8 ir 9 d. Berželio, vakarais.

KELETAS ŽODŽIŲ NUO REDAKCIJOS.

Vienintėlė musų kultūriškai-literatiška organizacija Amerikoje, Tėvynės Mylėtojų Draugija, šįmet laiko savo reguliarišką Seimą, kuriame, delei atokumo vietos ir delei kitų nepereinamų kliučių, negalės buti musų organo redaktorius, todel nors paties organo skiltyse lai buna maloniems draugams-delegatams perduota broliški sveikinimai ir linkėjimai geriausiu pasekmiu musų garbingos organizacijos labai pasidarbauti.

Rašdami šiuos keletą žodžių negalime praleisti nepastebeję keleto smulkmenų.

Šįmet į organą labai mažai buvo garsinta apie ateinantį musų seimą. Garsinimas ir seimo programos sutaisymas visuomet pareina nuo prezidento su sekretorium. Ačiu gerb. Dr. A. Zimontui, pirmininkui, jisai parašė gana jausingą straipsnelį keletą savaičių atgal, nustatydamas maždaug programą, ko musų Draugijai reikia ir kas buvo bei kas manoma toliau josios reikaluose veikti. Seime delegatai galės tuo straipsneliu vadovauties savo

svarstymuose ir tarimuose, ką T. M. D. turi veikti ateityje. Bet seimo programos nesustatė niekas ir redakcijai neprisiuntė. Ir tą, ką padėjome augščiaus, yra neoficiališkas pranešimas, bet iš „Tėvynės“ paimtas, rodos, p. Gal reiktų pabriežti tris didelius įnagius, kurių ateityje turėtų musų Draugija imtis ir seimas turėtų aptarti: 1). Įvedimas viešu paskaitu, kur tik galima, 2). Rengimas kuodaugiausiai prakalbu, emant tame bendrai su ALTS., 3). Rengimas bendru šeimyniškų vakarėlių ar „vakarienių“, kurios taip pasekmingai veda lietuvius draugiškumai ir didina musų Draugiją, ir apie ką dar ir šiame numeryje organo taip gražiai rašo vienas musų drangas.

Užbaigiamė šį pranešimą. Mes norėtume, kad jisai būtų ir seime perskaitytas, nes delei visiškos laiko stokos mes negalėsime kitokių raportų nuo redakcijos parašyti ir seimam pasiųsti.

Jeį nors mažą kibirkštėlę naudod atnešėme rašydami šį pranešimą, skaitysime save laimingais ir su džiaugsmu pasitiksimė parvažiuojančius delegatus, tikėdamies išgirsti žinias apie išmingingai atlaikytą seimą ir kupinai padarytą šviesių nutarimų.

TMD. Organo Redakcija,
J. O. Širvydas.

Įnešimai Tėvynės Mylėtojų Draugijos Seimui Pittsburgh'e, Pa. Nuo 7-tos TMD. kp. iš Lawrence, Mass.

1). TMD. 7-tosios kuopos nariai geidžia, kad dabartinis TMD. prezidentas g. A. Zimontas pasiliktu dar dvejimė sekantiems metams TMD. prezidentu.

2). Raštininką, kad seimas išrinktų gerą, gabų, kuris žinotų kas ir kaip yra veikiamą TMD. kuopose; kad galėtų nors po mažą žinutę, straipsniuką parašyti TMD. organam, ypač painformuoti sąnariams kada ir kokie rešta išeis. Toliaus, reikalauja keletą kartų pranešti apie knigu aptaisus ir tt. Dabar tie dalykai visai nejudinami, — užtenka, kad sykį g. pirmininkas primena ir viskas. O tas viskas turi buti net kelis kartus sąnariams pranešta.

Musų 7-toji kuopa į TMD. raštininkus rekomenduoja atėinantėms dviems metams Julijū Baniulį iš Worcester, Mass., o jeigu jis neapsiimtų, tai surasti atsakantį narį Chicago, Ill.

3). Kad šis Seimas paragintų TMD. Centro Valdybą, kad iš Tilžės pasistengtų pargabenti T. M. D. turtą, t. y. Kudirkos raštų leidimo vinjetas, paveikslus, t. y. visas klišas (ents), kurios gali dabartinius musų leidinius pagražinti (vinjetės).

4). Kad šis seimas paragintų musų Literatišką Komitetą, kad jis duotų spaudon senai jau išverstą ir TMD. veltui dovanotą veikalą L. Tolstojaus „Didžiųjų vyrų mintys“, nes toks veikalas mums senai reikalingas; musų žmonės nemintija ir nei jokių gerų pavyzdžių nežino.

5). Kad seimas nustatytų tvaringesnį raštų leidimą. Dabar kningos išėina be jokios tvarkos, t. y. musų 7-oji kuopa mano apie tokią naudą, kad kiekvienam leidinyj, turi buti gale kningos įstatai, paskui TMD. centro viršininkų adresai ir ant pirmo viršelio puslapio būtų pažymėta kaina. Prieš 8 metus, TMD. išleistas knygos, kur kas geriau apdirbtos bei sutvarkytos.

6). Musų kuopa pataria seimui, kad jis paskirtų 50 dol. arba ir daugiau TMD. prezidentui Dr. A. Zimontui dovanų už gerą jo

darbavimąsi draugijos labui.
7). Organu palikti tą pačią „V. Liet.“.

Šie visi nutarimai priimti TMD. 7-tosios kuopos, Lawrence, Mass., susirinkime, A. Ramanauskos krautuvėj, 20 d. gegužio, 1916 m. ir nutarta pasiųsti juos seimui per dabartinę centro raštininką, J. Zemantauską.

TMD. 7-tosios kuopos valdyba,
Pirmininkas: **J. Indilas.**
Raštininkas: **J. Šekevičius.**
Iždininkas: **J. Jatužis.**

TMD. IŽDININKO APYSKAITA (Tąsa iš per. N.)

Kp No.		
29.	Wilson, Pa., per M. Se-niuną	\$8.00
103.	So. Manchester, Conn. per J. Januškevičių	5.60
17.	So. Omaha, Nebr. per J. M. Biliuną	43.40
28.	Chicago, Ill., per B. Lenkauską	50.40
7.	Lawrence, Mass., per J. Šekevičių	2.40
129.	Cedar Point, Ill., per R. Šnuolį	1.80
5.	Waterbury, Conn., per A. Osteiką	129.20
14.	New Haven, Conn., per S. J. Rudzinską	31.20

Nuo 1 sausio iki 1 balandžio 1916 m. išėjo \$1,436.99
Atėmus 10 nuoš. į geležinį kapatalą 143.69

Liekasi TMD. bėgantiems reikalams \$1,293.30
Sausio 1, 1916 m. bėgantiems reikalams buvo \$2,225.23
Viso \$3,518.53
Nuo 1 sausio iki 1 balandžio 1916 m. išmokėta \$940.21

Liekasi bėgantiems reikalams \$2,578.32
Geležiniame kapitale Sausio 1 1916 m. buvo \$1,541.60
Nuo 1 sausio iki 1 balandžio 1916 m. į geležinį kapitalą inplaukė \$143.69
moš. Sausio 3, 1916 m. pri- Už sudėtus pinigus bankoj buvo \$27.22

Balandžio 1, 1916 m. viso geležiniame kapitale yra \$1,712.51
Bėgantiems reikalams \$2,578.32
Viso TMD. pinigų yra \$4,290.83

TMD. Kasierius **A. J. Povilaika.**

ISMOKĖTA TMD. REIKALUOSE.

Sausio		
M. J. Damijonaičiui, Chicago, Ill., kaipo TMD. kniginui už gruodž. m. 1915 m.	5.00	
M. J. Damijonaičiui, Chicago, Ill. knigu už III., randa vietos užlaikyti gruodž. m. 1915 m.	5.00	
M. J. Damijonaičiui Chicago, Ill., už krasos ir „revenue“ ženkličius ir kitas išlaidas laike gruodž. m. 1915 m.	2.47	
„Lietuva“ Publ. Co., Chicago, Ill., spauda laiškų, blankų ir konvertų	8.50	
A. B. Strimaitis, New York už talpinimą „Tėvynėje“ apskelbimo kningos „Širdis“	30.80	
Geo. Rerrmann & Co., Csicago, Ill. už apsaugojimą nuo ugnies TMD. knygu; viso ant \$2,000 ant trijų metų	41.26	
Vasario.		
J. A. Chmieliauskui, Chicago, Ill., už priruošimą spaudos ir korektos prižiūrėjimą veikalą „Motina“	5.00	
Lithuanian News Publ. Co. „Naujienuos“, Chicago, Ill., Spauda 2,980 egz. kningos „Motina“ (1,500 kietais		

ir 1,480 minkštiais apdarais 365.00
Globe Engr. & Electrotype Co., Chicago, Ill., už pagaminimą „cutų“ paveikšlėliams prie veikalą „Dvasios Gyvenimo Mechanika“ 29.38
Jonui Šileikai, Chicago, Ill. už piešimą viršelių kningos „Dvasios Gyvenimo Mechanika“ 15.00
J. A. Chmieliauskui, Chicago, Ill., pirma dalis mokesties už priruošimą spaudon kningos „Technikos Stebuklai“ ir už ilustraciją delei jos 32.90

Anton B. Žemaitis, Chicago, Ill., Spauda 1,000 egz. kningos „Širdis“ ir už 8 skryneles del „plates“ 184.20
John Cochinsky, Chicago, Ill. už parašymą sutarties TMD. su A. B. Žemaičiu reikalė atspausdinimo kningos „Dvasios Gyvenimo Mechanika“ 5.00
Regan Printing House, Chicago, Ill., u žapdarus 150 egz. „Strazdelio raštų“ 27.75

Kovo.
M. J. Damijonaičiui, Chicago, Ill. Alga kaipo TMD. kniginui už sausio ir vasario m. 1916 m. \$10.00
M. J. Damijonaičiui, Chicago, Ill., randa vietos užlaikymui TMD. knigu už sausio ir vasario m. 1916 10.00

M. J. Damijonaičiui, Chicago, Ill., už krasos ir „revenue“ ženkličius, ekspresą, popierą, šniurukus, knigą ir kitas išlaidas laike sausio ir vasario m. 1916 m. 14.95
Anton B. Žemaitis, Chicago, Ill., dalis užmokesties už spaudą kningos „Dvasios Gyvenimo Mechanika“ 150.00
TMD. Kasierius: **A. J. Povilaika.**

IŠEJO NAUJA KNINGA „DVASIOS GYVENIMO MECHANIKA“

Šią savaitę į organo redakciją prisūntė p. M. J. Damijonaitis, musų gerb. kningius, egzempliori naujai išėjusios TMD. kningos — „Dvasios Gyvenimo Mechanika“, kuri yra No. 23 musų Draugijos viso išleisť knigu. Ši kninga yra parašyta prof. Dr. Max Verworn. Ją liuosai vertė Dr. A. Garmus ir A. Rimka. Kninga susideda iš 148 puslapių, su 18 paveikslėlių, ant galo pridėta trumpas sunkesnių žodžių paaiškinimas arba žodynėlis. Spaudos darbas irgi sąžiniškai atlikta, taip, kad kninga turi gana patraukiančią išvaizdą.

Šis veikalas yra moksliškas ir dar pirmutinis savo rūšies netik musų Draugijos išleistas, bet psichologijos veikalas bus rodos ir apskritai lietuvių literaturoje vieninteliai pirmas. Todel musų Draugija, šią kningą išleisdama, užsipelno didelę garbę. Kiekvienas iš labiau apsisakėusių musų narių, šią kningą gavęs labai apsidžiaugs. Tiems gi, kurie mažiau buvo mokslišku raštų skaitė, bus taipgi geru daiktu ją atidžiai skaityti ir studijuoti.

SKAITYK „VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“ IR PATARK SAVO DRAUGAMS IR PAŽĪSTAMIEMS
užsirašyti naudingą laikraštį
Kaina metams \$2.00
Pusei metų 1.00

PUIKIAUSIA FOTOGRAFIJŲ GALERIJA
RAPHAEL STUDIO
 R. KRUCZAS, Savininkas
 795 Manhattan Ave. Brooklyn, N. Y.
 Telephone 4026 Greenpoint

LIETUVIAI BELAISVIAI VOKIETIJOJE.
 (Tąsa).
 Nasmavičius Juozas.
 Nasvytis Jonas, paof.
 Noreika Kazimieras.
 Norkus Martynas.
 Navickis Viktoras.
 Nykartas Juozas.
 Ošūnas Jonas.
 Obelūnas Antanas.
 Petruois Juozas.
 Petravičius Kazimieras, felčėris
 Pinkevičius Antanas.
 Puodelis Kazimieras.
 Gampara Stanislovas, paof.
 Povilaitis Jonas.
 Povorotnikas Kazimieras.
 Prišmantas Jonas.
 Paulauskas Domininkas, serž.
 Petratis Jonas.
 Pocievičius Stanislovas.
 Pokičūnas Jonas, paof.
 Petratis Vincentas.
 Petratis Antanas.
 Pranevičius Motiejus.
 Rašis Juozas.
 Raštaikis Liudvikas.
 Razmundas Kaspars, serž.
 Radžionis Petras.
 Radzevičius Vincentas, paof.
 Rimkus Antanas.
 Kentnikas Antanas.
 Rinkevičius Pranas, serž.
 Repšius Domininkas.
 Rinkevičius Stanislovas.
 Sarapas Antanas, paof.
 Surva Stanislovas.
 Sanderis Antanas.
 Šekas Nikodemas.
 Selpa Grigorius.
 Šidlauskis Teofilis.
 Šimkaitis Antanas.
 Šimkonis Stanislovas.
 Šimkevičius Antanas.
 Šimkus Pranas.
 Šimkus Kaspars.
 Šimuntas Jonas.
 Šišniauskis Leonardas.
 Šiekis Jonas.
 Snipas Jonas.
 Šiulis Antanas.
 Sidaravičius Klemensas.
 Sereikis Feliksas.
 Zikas Jonas.
 Šileika Jonas.
 Staševičius Juozas, serž.
 Slušnis Vladislovas.
 Stanevičius Vincentas, paof.
 Stankevičius Pranas.
 Stančikas Kazimieras.
 Stroekis Mikolas.
 Sungaila Stanislovas.
 Šmatockis Jonas.
 Sireikis Povilas.
 Skruodenis Jonas.
 Zakarka Jonas.
 Sakalauskis Kazimieras.
 Šiupis Liudvikas.
 Stenartas Fridrikas.
 Žilinskas Juozas.
 Stangvila Jonas.
 Šiupis Liudvikas.
 Saburas Leonas, paof.
 Saburas Kazimieras.
 Sastartas Antanas, paof.
 Stankus Pranas.
 Sarevičius Petras, paof.
 Strušis Povilas.
 Šimkunus Mikolas.
 Ševcovas Leonas, serž.
 Šeikis Vaitiekus.
 Stranskis Juras, paof.
 Stikeraitis Jonas.
 Snapkauskis Vincentas.
 Šemis Juozapas.
 Tyrilis Julijonas, paof.
 Trivalas Bronislovas.
 Čepkauskis Antanas.
 Čerkas Pranas.
 Tamošaitis Juozapas.
 (Toliaus bus)

Dirbkime gi iš vien!

Be abejonės dabartinė karė palietė mūsų brangią Tėvynę Lietuvą labiau, negu pirmiaus kada nors. Visą sunaikino militarizmo bangos. Sunaikino tą, kas buvo per šimtmečius tverama ir branginama kiekvieno mylinčio savo tėvynę. O daugumas brolių ir sesnelių likosi ištremtais iš gimtinio krašto, kame nelemtas likimas privertė vargti kur tai gilumoje Rusijos, arba vokiečių nelaisvėje. Negeresnis likimas ir tųjų, kurie nespėjo pabėgti nuo vokiečių užplūdimu. Kenčia jie didžiausią vargą ir persekiojimus, neturėdami tiesos niekam pasiguosti. Jie likosi vokiečių įrankiais, kurie pasiremdami karinėmis tiesomis kankina visai nekaltus žmones, kurie nenori nieko daugiau, kaip tiktauti niekieno nekliudomi ramiai sau gyventi savo numylėtoje šalyje. Atsiradus Lietuvai tokiam kritiškame padėjime, daugumas gerų tėvynainių Lietuvoje ir svetur pradėjo uoliai rūpintis kaip palengvinti vargus savo viengėnių, sudarėdami tuomi tikslu komitetus ir draugijas del patogesnio rinkimo aukų nukentėjusiems nuo karės. Taip matydami tą svarbų ir neatidėliojamą darbą pradėjo lankyti iš Lietuvos atstovai prie mūsų čionai Amerikoje gyvenančių. Vie ni siunčiami nuo Draugijos del Šelpimo nuo karės nukentėjusių. Kiti kviečiami amerikiečių; vienų ir kitų tikslas tai kad apsaugyti apie vargus Lietuvoje gyvenančių žmonių ir paraginti mus prie sušelpimo vargstančių tėvynėje. Tai ištikrųjų prakilnus ir pagirtinas toksai darbas. Bet kaip žinome, kad kiekvienas užmanymas turi geras ir blogas puses, tai šis taip svarbus darbas taipgi ne be blogų apsireiškimų. Tai blogiausias apsireiškimas tas, kad tie atip vadinami atstovai, kurių pirmutinė butų priedermė kuo aiškiausiai išdėstyti vargus mūsų brolių ir sesnelių anoje vandenyne pusėje skurstančių, bet jie atkeliauja ne kaip atstovai nuo vargstančios lietuviškos visuomenės, bet kaip politikieriai, norėdami parodyti amerikiečiams, kad ir šiame kritiškame momente gyvuoja Lietuvoje kokios tai partijos, kurioms neapeina alkanų žmonių likimas.

Kiekvieno sveikai protaujančio žmogaus yra priedermė, kad užmiršus tuos partijinius principus, nors šiame laike, kuomet Lietuvai grėšia pavojus iš visų pusių, dirbti išvien. Jeigu mes čionai pešimės už kokius tai partiviškumus, tai nieko gero nenuveiksime. Kaip rodos, dabartiniame laike neišpultų atkreipti atydos ant žmogaus pakraipų, nesigilinant kas per vienas, — katalikas, tautietis ar socialistas, bet visus šelpiti be skirtumo, kaip lietuvius, ne laukiant kol badu išmirs. Tas darbas turi buti greitai veikiamas be atidėliojimo ant tolesnio laiko. Nėra reikalo laukti su šelpimu karės pabaigos, kaip nekuriu to reikalauja. Pašalpa reikia greitai siūsti, nes kuomet badu išmirs, nebus reikalingos jokios aukos. Pasiskubinkime suvienytomis spėkomis prie darbo, atmetę pirmutininius nesupratimus, o bendrai veikidami daug

daugiau nuveiksime del labo savo brolių, vargstančių tėvynė. Bendrai veikiant atsiras daugiau spėkų, ir daugiau galėsime nuveikti; kur vienybė, ten yra galybė ir pasisekimas. Apie partijų reikalus bus patogesniai kalbėti karei užsibaigus, kuomet išlikę gyvi nuo šios pragaištingos karės bus maž-daug aprupinti maistu ir šiaip neatbutinai reikalingais daiktai.

Atsiminkime, jeigu per mūsų tuos nesupratimus Lietuva žūtų, tuomet turėtų pranykti mūsų tos partijos, o mums patiems reiktų eiti bernauti vokiečiams arba rusams. **A. Šilelis.**

CAMBRIDGE, MASS. AUKOS.
 (Tąsa iš per. Num.)

126. Jonas Dobilas, surinko	6.42
127. Marijona Katiniūtė	.56
128. Marijona Jankauskiūtė	1.01
129. Klara Kasparavičiūtė	1.72
130. Motiejus Zukas,	4.85
131. Leokadija Kreučiniūtė	7.04
132. Adolfina Stepačiūtė	.45
133. Stefanija Grabliauskiūtė	3.01
134. Juozapas Karvelis	3.15
135. Veronika Tačiniūtė	1.49
136. Alberta Peiperienė	2.44
137. Aliza Stankevičienė	.37
138. Petras Norkus,	3.87
139. Antanas Kasparavičius,	.69
140. Ona Bacevičiūtė	.43
141. Magdalena Karveliūtė,	2.53
142. Julijonas Remeika,	.23
143. Leokadija Baconiūtė	2.52
144. Jonas Petrauskas	3.88
145. Bronislavas Zdanavičius	1.28
146. D. Morkevičius,	3.67
147. Zigmontas Malinauskas	.56
148. Kazimieras Tamulynas,	.53
149. Petras Gaigalas,	7.56
150. Vincentas Degutis,	1.80
151. Viktoras Norkevičius	1.68
152. J. Kymontas,	2.99
153. V. Žemaitis,	3.04
154. M. Ryboka,	1.16
155. Simonas Zeringis,	1.16
156. Juozapas Gedraitis,	1.15
157. Antanas Večorkus,	.82
158. Ona Tamulyniūtė	.86
159. Stanislava Overkutė,	.51
160. Jonas Augustaina,	14.45
161. Anelė Činnienė,	10.59
162. Mikolas Stankevičius,	.25
163. Ursulė Bartkevičiūtė,	.89
164. Adomas Dulskis,	1.34
165. Anelė Vralinaitė,	1.54
166. Juozapas Nortautis,	.78
167. B. Zdanavičius,	5.46
168. A. Gauranskis,	2.26
169. Benedikta Stravinskiūtė	2.29
170. J. Ambrazianas,	.50
171. Ursulė Dailideniūtė,	4.11
172. Antanas Smelstoriū,	3.62
173. Marijona Zeringiūtė,	5.83
174. Jonas Skyrius,	2.50
175. Julijona Gecevičienė,	8.74
176. Kazimieras Pocius,	.38
177. Konstantas Stakilionis,	1.21
178. J. Karvelis,	1.22
179. Ona Maniauskaitė,	.31
180. Adelė Stukaitė	2.29
181. Kazimieras Rudokas,	.92
182. Juozapas Banevičius,	3.13
183. V. Bartkevičius,	7.74
184. Marijona Cionytė,	1.58
185. Marijona Jonienė,	.99
186. Juozapas Kaminskis,	2.31
187. Konstancija Zdanavičienė,	2.75
188. V. Barauskas,	.62
189. Marijona Brazionienė,	4.22
190. Petras Pramenas,	10.68
191. Kazimieras Budinavičius,	1.23
192. Jieva Patemberga,	.74
193. Juozapas Saladkos,	3.23
194. Leokadija Kočaitė,	4.23
195. Stanislovas Stravinskis,	3.17
196. M. Gribavičienė,	1.87
197. Jonas Norkunas,	1.02
198. Stanislovas Samailis,	.55
200. Vincentas Raulinaitis,	.99
199. Julijona Bajariniūtė,	3.86
201. J. Burbulis,	.45
202. Anelė Baniūtė,	1.27
203. M. Glebas,	.82
204. Barbora Drigaitė,	2.19
205. Mikolas Širvinskis,	2.13
206. Petras Salauskas,	1.43
207. V. Kryzenauskas,	1.32
208. Anelė Stapinskienė,	4.19
209. Vincentas Anuškevičius,	2.02
210. Marijona Armanavičienė,	10.65
211. Monika Moekevičienė,	.45
212. A. Janauskaitė,	5.25
213. Marijona Laukaitienė,	5.71
214. Julijona Publiškaitė,	.82
215. Andriejus Pociunas,	.27
216. Marijona Lepeskiene,	3.91
217. Steponas Janelinas,	3.81
218. Marijona Pabulinskiene,	.52
219. Mateušas Normontas,	1.41
220. Agnieška Janckaitė,	2.17
222. Juozefo Pečiukaiūtė,	2.20
223. Jonas Zinkas,	.54
224. Marijona Jonienė,	.50
225. Monika Sneiderienė,	2.77
226. Katrina Daugvantiene,	5.75
227. Mikolas Bubnulis,	.85
228. Juozapas Skyrius,	1.20
229. Ona Sekevičiūtė,	2.39
230. Zofija Tulaciene,	1.88
231. Ona Petratis,	1.18
232. Petronėlė Baniene,	4.32
233. Konstantas Katarskas,	2.70
234. Julijona Bartneliūtė,	1.64
235. Franciskus Beiga,	1.50
236. Magdalena Karvelienė,	.86

237. Ona Gedraičiūtė, 1.25
 238. Jokubas Tamašūnas, .24
 239. Stanislovas Pocius, 2.90
 240. Katrina Gedraičiūtė, .83
 241. J. Arnauskas, 2.06
 242. Marijona Bartkevičienė, 1.94
 243. Romanas Kasparavičius, .79
 244. Baltramiejus Grigas, 1.76
 245. Ona Povilaitienė, 2.30
 Viso \$905.00
 Sekretoriai:
 Konstantas Galinauskas,
 Adomas Buslevičius.

Aukos L. Gir A F.
LIETUVOS GELBĖJIMO SKYRIUS.
 Lakštas 69:
 M. J. Damijonaitis, Chicago, Ill., už stampas iš kniugutės Nr. 34, gauta iš Dr. K. Drangelio \$3.00
 SLA. 141 kp. per T. Paukštį 63.92
 Stasys Šimkus, nuo prakalbų New Haven, Conn., 14 gegužio ir iš Waterbury, Conn., (išėmus visus kaštus. Vardai bus vėliaus), prisūtė A. J. Povilaika 135.71
 Dayton, Ohio., per vietinį L. G. ir A. F. komitetą (žr. korespondenciją iš Dayton, sekančiame Nr. „V. L.“) Prisūtė išdinininkas P. Dambrauskas 41.50
 Hartford, Conn., SLA. IV apskr. iš susivažiavimas (Prisūtė J. Mikalauskas) Aukavo šie: J. Žemantaukas, J. Skritulskas, V. Vinikaitis, A. Stankevičius, S. Bujanauskas — po \$1.00. A. Mikalauskas, M. Neimonas, J. Mikalauskas, M. Paulauskiūtė, J. Vaitkevičius — po 50c. A. Pilveliūtė — 30c. V. Pėstininkas — 25c. Viso 8.05
 Viso per savaitę \$258.18
 Buvo Lakšte 68 9,160.20
 Viso implaukė Fondan \$9,412.38

LIETUVOS AUTONOMIJOS SKYRIUS.
 Lakštas 63:
 M. J. Damijonaitis, Chicago, Ill., už stampas iš kniugutės Nr. 34, paimtos iš Dr. K. Drangelio 2.00
 Baltimore, Md., suvienytų draugijų surinkta. Prisūtė J. Čėna 150.00
 Hartford, Conn., SLA. IV apskr. iš susivažiavime (Prisūtė J. Mikalauskas). Aukavo: A. J. Povilaika, A. Trepeika, M. J. Vokietaitis, T. Juozanas, S. Cverka — po \$1.00
 Bendorienė, A. Mikalauskas, J. Mikalauskas, A. Volungevičius, P. Mikalauskas, A. Pilvelis, M. Valiukevičiūtė — po 50c. Viso 8.50
 Viso per savaitę 160.50
 Buvo Lakšte 62 1,305.77
 Viso implaukė Fondan 1,466.27
 Viso per abi dali Fondo 10,878.65

J. O. Širvydas,
 L. G. ir A. F. fin. sek.

KRASOS DEŽUTĖ.
 J. Butkus. Jūsų paskelbimą vėlai gavome, todėl į pereitą N jokiū būdu negalėjome indėti, o šį N dėti jau nėra prasmės. Kitu kart pasiskubinkite anksčiau prisūsti.
 T. Mylėtojai (Easthampton, Mass.). Ačiū už korespondenciją; pasistengkite rašyti tankiau, tik suglaustoje formoje.
 Plencui (Waterbury, Conn.). Malonėkite rašyti trumpiau ir tankiau.
 J. V. B. (Kearney, N. J.). Kadangi apie tą patį koncertą tilpo korespond. pereitime „V. L.“ N, tai Tamistos žinutės nedėsimė.
 Daytoniečiui, Ing. Umpai, J. Biliunui, T. Mylėtojai, J. Celencevičiui. Jūsų korespondencijos tilps sekančiame Numeryje.

NEREGULIARIŠKAS GYVENIMAS.
 Yra žinoma, kaip faktas, kad daugelis žmonių labai mažai atidžios atkreipia į savo sveikata. Jie perdaug arba permažai valgo; geria daugiau negu reikalinga; negana arba per ilgai miega; nesimiklina arba dirba per sunkiai; neturi užtektinai šviežio oro. Rezultatas visų šitų neregularių skumų yra, nustojimas apetito, nemiegumas, arba nusilpnėjimas tuojuaus pasirodo, seka paskui visuotinas neveiklumas. Visiems tokiems žmonėms mes rekomenduojame Trinerio Amerikoniską Kartaus Vyno eliksirą, kuris yra geras tonikas. Jis pašalins visus nuodus iš vidurių, sustiprins gromuliuoju organus, pagelbės apetitą. Ir suteiks naujos energijos. Jis greitai ir ant visados pagelbės. Aptiekose, prekė \$1.00. Jos. Triner, Išdirbėjas, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago.

Triner's Liniment's greitai pagelbės nuasintiems muskulams. Gerai intrinkit į odą. Visose aptiekose. Prekė 25 ir 50c. Per pačią 35 ir 60c.

JUOKŲ SKYRIUS

Geras išvedimas.
 — Ką? Ar tu užganėdintasi savo tarnyste?
 — Manau, kad mano darbaviai nori manęs atsikratyti, nes kas kartas man liepia nunešti didesnes pinigų sumas bankon.
 ***
Pas knigininką.
 — Duokite man kalendorių kur yra surašytos visos šventės.
 — Štai Jums, prekiuoja 15 centų.
 — Brangu. Ar neturite pigesnių.
 — Jei norite galiu duoti pernykštį už 3 centus.
 — Taigi, aš madų nesivaikau.
 ***
Labai panašu.
 — Ar yra koks nors panašumas tarp skudurų rinkėjo ir panelės?
 — ??
 — Ir vienas ir antras lygiai rupinasi apie skudurus. Tarp jų tik tas skirtumas, kad skudurninko laimė priklauso nuo reikalavimo ir pasiūlimo, o panelės laimė priklauso tiktai nuo pasiūlimo.
 ***
Kam arčiau Lietuva ar Anglijos lietuviams, ar amerikiečiams?
 Jūs sakysite, kad Anglijos lietuviams darbininkams, bet tai suklysite. Anglijos socialistai mano kitaip. Jie surinktas aukas siunčia Lietuvon per Amerikos socialistų fondą, tai juk pakeliui.
 ***
„Kova“ suvienijime socialistų fondo su tautininkų fondu girdi tame disonansą. Žinoma, sulyg jos, melodija turi buti peštynės, kolionės ir suirutės. Mat kaip per sikeičia skoniai, o dar vis sako, kad žmonės pamažėli evoliucijuoją.

Biednas tas Rimka, jis žiūrėjo į Dr. Šliupą kaip į Betlėjaus žvaigždę, bet dabar socialistai jau tą žvaigždę temdo. (Žiūrėk „Laisv.“ No. 40).
 ***
 „Naujienos“ savo editoriale jau vėl giriasi, kad joms gerai sekasi, tai apie tai reikia jau paabejoti.
 ***
 Kuom pažinti, kad žmogus yra atžagareivišku tautininku? Nugit žiūrėk ar ruko sigarą, jei ruko tai tikrai jis tokiuo yra. Patvirtinimu šio fakto žiūrėk „Laisvės“ N40 pirmą straipsnį.
 ***
Kam reikalingi namai?
 Mes manėme, kad namai reikalingi, kad juose gyventi. Kurie turi savo namus, tie geriau gyvena. Turi namus SLA. — juose jis gyvena. Rengiasi pirkti namus SLRKA.; manėme, kad juose galėtų gyventi. Bet apsirinkom. Namai, mat reikalingi, kad eiti prieš laisvą mintį. Taip sako kun. Krasnickas „Sav. Draugo“ No.20.
 ***
Nei šiaip, nei taip.
 — Na ką, ar patiko šis lošimas?
 — Nei šiaip, nei taip. Lošimas ne taip kvailas, kad nepatikti, ir ne taip protingas, kad patikti.
 ***
Geras budas.
 — Labai pamaži bėga laikas.
 — Tik tu man duok vekselį ant didesnės sumos ir pamatysi, kaip greit ateis mokėjimo laikas.
 ***
Zoologiškame sode.
 Žiurėtojas. — Kas šiandien negrauztas traušaus, visos plunksnos nupiečtos.
 Sargas. — Strausas papuoštas buvo tik nedėdieniais, kuomet daug publikos. O šiaip dienomis jo plunksnos dėvi savininko patir duktė.

Visiems žinotina
NEJUDINAMA NUOSAVYBĖ IR ASEKURACIJA.

Yra dideli šios gadynės žmonių reikalavimai. Žinodami šį faktą, mes — J. J. Paukštis & Co., pasiryžome imti atsakomybę pasitarnavime mūsų vientaučiams šiuose reikaluose: insigijime *Nejudinamos nuosavybės ir Asekuracijos.*

Mes parduodame *NAMUS, LOTUS, FARMAS* ir *AKRAIS*, tokiose vietose, kur geriausiai pirkėjui tinka. Ypatingą atydą atkreipiame ir *SPECIALISKAI* prižiurime, kad *TITULAS* butų tyras (Clear). Kad pardavimo aktai (deed) butų gerai ir pagal teisės padaryti.

ASEKURUOJAME bei inšuriname nuo ugnies: namus, rakandus ir visokius kitus nuo ugnies asekuruojamus daiktus.

ASEKURUOJAME gyvastį, sveikatą ir parupiname *ABELNOS ATSAKOMYBĖS* palisus, sulig *EMPLOYERS LIABILITY* akto.

ASEKURUOJAME krautuvių langus, šarvuoto stiklo (Plate Glass).

ŽODŽIU SAKANT, pas mus galite gauti *ASEKURACIJĄ* visose jos srityse, už pigiausias premijas, kaip tik galima. Atsiminkite, kad mūsų pareiga yra tarnauti *ASEKURACIJOS NORINTIEMS*, o niekam kitam.

NOTARY PUBLIC (rejentas). Visoki legališki raštai bei dokumentai, su didžiausia atydžia išpildomi ir paliudijami. Darome *DAVIERNASTIS*.

Visuose virš paminėtuose reikaluose kreipkitės pas mus, o gausite gerą ir teisingą patarnavimą.

Rodos ir paraimai, kiekviename reikale suteikiama. Todėl kreipkitės pas

J. J. PAUKSZTIS & CO.
REAL ESTATE & INSURANCE BROKERS.
 120-4 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 Telephone 2427 Greenpoint

Vietinės Žinios

Cukernės iš laivų iškrovėjų streikas. Jau daugiau kaip savaitė laiko, kaip išėjo ant streiko brooklyniečiams gerai žinomos cukernės iš laivų iškrovėjai. Tėnai daugiausiai dirbo lietuviai. Streikas pakeltas delei mokesčiai. Pereitą ketvergą darbininkai padavė cukernės bosams šiuos reikalavimus:

- 1) Visiems darbininkams, dirbantiems ant dokų turi but mokama po 40 centų į valandą. 2) Ant laivų dirbantiems prie iškrovimo turi but mokama po 50c į valandą. 3) Darbo diena tai nuo 8 v. ryte iki 5 v. vakare su pertrauka vienos valandos pietams. 4) Už viršlaikį (overtime) turi but mokama pusantro tiek. 5) Visi streikieriai turi but priimti atgal į darbą. 6) Šventomis dienomis ir nedėliomis už darbą turi buti mokama du kartą tiek.

Taipat buvo paduota ir daugiau smulkesnių reikalavimų. Darbininkai laikosi gana geroje vienybėje ir pilnai tikisi streiką išlaimėti. Pastebėti reikia, kad lietuviai streikieriai lake streiko elgiasi labai gražiai, nesikarščiuoja, o tas juk daug prisideda prie streiko išlaimėjimo. Pas lietuvius yra ir, galima sakyti, vienybė, be kurios jokis streikas negali but išloštas. Darbininkai, tik laikytis stipriai ir nepulkite dvasioje, o pamatysite, kad pelnysite.

Piknikas. Lietuvių Ukėsų klubo, Blissville, L. I. bus didelis piknikas birželio 4 d. Feldman's Queens County parke (Grand and Harrison str.), Maspeth, L. I. Įžanga 25c. Davaziuoti galima Union, Lorimer, Crosstown su persimainymu ant Greenpoint li-

nijos karų. Karus manyti reikia ant Grand Str.

Kviečiami visi susirinkti. Bus gražus pasilinksminimas.

TMD. 3 kp. susirinkimas. Pereitą pėtnyčią Draugelio salėje buvo 3-ėios TMD. kp. mėnesinis susirinkimas. Išrinkti delegatai į TMD. seimą. Apkalbėta seimainėšimai. Susirinkimo pradžioje J. Kripaitis skaitė paskaitą temoje „Kaip reikia gyventi.“ Paskaita buvo gana indomi, o tarpais satyriška.

Koncertas. Ateinančią subatos vakarą birželio 3 d. atsibus labai žingeidus koncertas su pasilinksminimu, Chas. D. Fritz'o Salėje, ant Grand Str., kompas Woodhill Place, Maspeth, L. I. Parengia ši vakarėlį vietos dailės draugija „Lyros“ choras. Manoma daug jaunimo pribus iš visų apielinkų.

Susirinkimas. Ateinančią Nedėlios dieną atsibus New Yorke Lietuvių Politikos Ukėsų Klubo mėnesinis susirinkimas, p. Berčiausias salėje ant Washington St. ir kamps Spring Str. Daug yra svarbių reikalų.

„Sylvia“ scenoje. Pereitą subatą McCaddin svetainėje šv. Karalienės Aniolų choras statė scenon operetę „Sylvia“. Nusisekė vidutiniškai. Kitame N bus plačiau apie tai.

Prigerė Vaikas. North upėje prigerė p. J. Mikoliuno 10 metų vaikas. Prigerė palei Metropolitan av. Lavonas dar nesurastas.

Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondo konferencija atsibus gegužio 31 d., tai yra šią seređą nuo 8 val. vakare, Draugelio salėje, 73 Grand Str. Meldžiame sus, kas tik gali, tautiečius ir tautietes dalyvauti šioj konferencijoj. Sus. sek. A. Ramanauskas

stampų tame skritulyje mūsų lan-ge, konkursas tik atdaras tiems, kurie maino Purpurinių mainikavimo stampų kningutes. Merchants club stamp Co.

Purpurines mainikavimo Stampos prizadėjimas del brangių premijų. Atlankyk mūsų naują ir gražią premijų viš-ruimį 167 Roebing St. arti Grand Street BROOKLYN, N. Y.

Vašingtono mainikavimo Stampos \$2,50 pirkė niais arba \$2,50 mėsa valgomais daiktais bei čeriverikais. Priimama visur, kur tik yra jos duodamos, arba ateik ir gausi stačiai mūsų ofise \$2.00 pinigais 167 Roebing St., B'klyn, N.Y.

Nevirškinimas,

užkietėjimas, skilvio nemalimas, sustūrios kepenis ir toki simptomai, kaip liežuvio aptraukimas, apetito netekimas, abelnas neveiklumas, mazakraujystė ir skilvio netvarkos padaro ligonį labai sergančiu. Kodėl neimti SEVERA'S Balsam of Life

(Severos Gyvybės Balzamas) laiku ir tokiu būdu neleisti ligai toliau išsiplėtoti? Šio vaisto veikmė yra greita ir labdaringa. Jisai yra atstatančios vertės toniku. Jisai padaro vidurius reguliariškai veikiančiais, paluosuoja nuilsimą, atgaivina ligonį ir sumažina priepuolių aštrumą. Jojo ramiančioji veikmė daro jį puikiu vaistu pasimainančiam karštyje ir drugyje. Jisai sustiprina silpnuosius ir yra patariamas moterims jų sirguliuoimuose. Kaina 75c už bonką.

Pilvo Skaudėjimas. Mr. M. Sobkowiak, Co. burg. Westville, Ind., parašė mums: „Mano pati turėjo pilvo skaudėjimą. Pamašus jai Severos Gyvybės Balzamo, skaudėjimas sustojo.“

Pirkdami vaistus, prašykite Severos vaistų ir butini reikalaukite, kad duotų jums tai, ko jūs reikalaujate. Aptiekos parduvinėja Severos Vaistus. Jeigu jūs aptiekorius neturėtų tų vaistų, kurių jūs reikalaujate, tai užsisakykite jų tiesiog iš mūsų. W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

Vyčių vakaras. Vyčių 49 kuopa Cent. Brooklyne geg. 26 d. šv. Onos pobažnytinėje salėje su- lošė dvi komedijas. Lošimas gana puikiai nusisekė, aktoriai savo roles gerai atliko. Paskui buvo rodomi atletikos gabumai. Visas vakaras atsibuvo be jokių svaiginančių gėrimų, jaunimas išsiskirstė užganėdintas ir velydamas suruošti daugiau panašių vakarų. Vytis.

Gavo leidimą vesti: Boleslavas Šavelis, 145 No. 5th Str., su Veronika Rutkevičiute, iš ten-pat.

SALIUNAS ANT PARDAVIMO.

Gera proga nusipirkt saliuoną. Vieta plačiai žinoma ir bus išdirbtas jau nuo 25 metų. Taippat ir salės prie daikto. Norinti darsižinoti atsikreipkite pas Mrs. M. Draugeliene, 73 Grand Str., Brooklyn, N. Y. Priezastis pardavimo tai savininko mirtis. Nėra kam vesti biznį. (22)

PARSIDUODA DUONKEPYKLA (bakery) bus išdirbtas. Norinti įsigyti puikiai keptuvę atsišaukite ant šio antrašo: Jonas Vikšris, 217 Commerce Str., New Haven, Conn. (21)

DIDELIS KONCERTAS IR BALIUS! surengtas Lietuvių Choro „Lyra“ Maspeth'e, atsibus 3-ėią d. birželio (June), 1916. Chas. D.Fritz'o Salėje. Grand Str., ir Woodhill Pl., Maspeth, L. I. Svetainė bus atdara nuo 7 val. vak. Koncertas prasidės punktualiai 8 val. vakare. Įžanga 25c. Garderobe 10c. Po koncerto balius.

Pasarga: Vaziuojant nuo Brooklynio tilto, reikia imti Flushing Ave. karą. Nuo Williamsburgh tilto reikia imti Grand Str. karą, kuris nuvežs į Maspeth'ą, iki Chas. D. Fritz Hall.

Pajieškau savo pussesers Marcelės Juškaitės, 4 metai kaip Amerikoje, paeina Kauno gub. Telšių ujezdžo, Sados par. Kaimas Papiuškių, pirmiau gyvena Philadelphia, Pa. Pas pusbrolį Zenoną Juškų. Dabar kur gyvena, nežinau. Todėl ji pati ar kas kitas teiksitės apie ją man pranešti, nes turiu labai svarbų reikalą.

Miss Konstancija Mokus, R. F. D. Box 104 A, Simsbury, Conn. (24)

EXTRA!!! PARSIDUODA DELEKATESSEN IR KARTU GROSESTORIS. Labai geroje vietoje apgyventoje lietuviams ir lenkais. Biznis išdirbtas virš nuo septynių metų. Pardavimo priezastis, tai savininko inėjimas į Automobilų biznį. Greit atsišaukšiam parduos už labai prieinamą kainą. Atsišaukite pas Albert Meyer, (24) 66 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Jonas S. Lopatto Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvių advokatas pabaigęs Pensylvanijos Universitetą), užsilma varymu provy visuose teismuose. Ofissas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA. Office Phone Peoples 87 Bell 47 Residence Peoples 1100

DIDELIS METINIS PIKNIKAS!!! Lietuvių Ukėsų Klubo, Blissville, L. I. bus nedėliojė, 4 d. birželio (June), 1916 m. Feldmans Queens County Park Grand and Garrison str., Maspeth, L. I. N. Y. Prasiđės nuo 1:30 po pietų. Įžanga 25 centai.

Davažiuiot į Queens County Parką, Graham, Union, Lorimer, Crosstown ir Greenpoint linijų, persimainant and Grand Str., kuris daveža iki parkui.

PIKNIKAS! Draugystės šv. Liudviko Karalaičio atsibus subatoj 3-ėią Birželio (June) 1916 m. Pradžia 2 valandą po pietų. Metropolitan Parke, Įžanga ypatai 25c. Karai daveža nuo senojo tilto Flushing Av., iš So. Brooklyn Crosstown su permaina ant Flushing Av. Nuo Williamsburgh tilto Grand Str., karai su permaina ant Metropolitan Ave.

PAJIEŠKAU SAVO BROLIO Franciskaus Baranausko, paeina iš kaimo Augzelių, Židikių parapijos, Telšių pavieto, Kauno gub. 12 metų kaip Amerikoje, keturi metai atgal gyvenon Chicago, Ill. Dabar nežinau kur, jis pats arba kas apie jį žino malonėkite atsišaukti, turiu labai svarbų reikalą. Jonas Baranauskas, 31 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

PAJIEŠKAU Antano Budrio iš Eržvilko val. Vadzgirių par. Pašikinių kaimo, Raseinių pav. Taippat Remeikio Leonardo, Eržvilko val., Skliausėčių kaimo, Varlaukio par. ir Antano Bilos, Eržvilko val. kaimo Butrimų, Jurbarko par. visi jie gyvena Amerikoje apie 25 metai. Turiu prie jų labai svarbų reikalą, malonėkite atsišaukti antrašu: Mr. Kleopas Puišis, 420 Grand St. Brooklyn, N. Y. (24)

REIKALAUJAME DARBININKU.

MES TURIME LIETUVIŲ DIKČIAI dirbančių mūsų fabrike, bet reikalaujame ir daugiau. Darbas geras ir ant visados, prie išdirbimo ir sutarpinimo Aluminimą. Darbas kasdien išitais visų metų, astuonios valandos tik dirbama kasdien, pradedantiems dirbti mokame \$2.35 ir \$2.45, po išdirbimo trijų mėnesių. Nėra streiko, ir neišdirbama amunicijos. Mes reikalaujame daugiau darbininkų delto, kad kas metai mes fabriką didiname. Mes darbą nepertraukėme per dešimtį metų. Geras valgis ir kambaris ant savaitės \$4.00. Mes budavojame 100 namų del familijų. Tie namai parduos ant labai lengvų išmokescių, taip kaip rendomis. Atvažiuiot į Massena ir parodyk šį laikrašti kaip eisi dirbti mūsų fabrike, o mes sugrąžinsime pinigus už gelžkelį jeigu išdirbsi du mėnesiu laiko. ALUMINUM COMPANY OF AMERICA (23) MASSENA. NEW YORK.

ATIDAI! Draugystėms, Kliubams ir Kuopoms. Mes išdirbame viską kas tik reikalinga del draugijų. Visokius ženklus, guzikučius, kukardas (badges), šarpus, Vėliavas ir antspaudas. Guzikučių (buttons) prekė nuo \$25.00 už šimtą ir augščiau. Tankiai mūsų vientaučiai kreipiasi pas žydilius, kurie lietuvii Tautos istorijos atlet oainetateed ett nepažindami lietuvii Tautos istorijos, atlieka augščiau minėtus darbus netinkamai. Mes pranešame savo tautiečiams, kad darbą atliekame atsakančiai. Del platesnių žinių kreipkitės pas: STRUPAS & CO. 123 FERRY STREET, NEWARK, N. J.

DANTISTAS. Kiekvienas užganėdintas geru pataisymu! Gvarantuotas ant 20 metu! Uždeėjimas kepuraitės 22 k. \$5.00 Užplombavimas 50c. ir augščiau. Išvalymas... 50c. Užplombavimas auksu... \$1.00. Skaudantį dantį duok ištrankt ryte, o vakare duok apžiūrēt. SANITARY DENTAL PARLOR 307 BEDFORD AVE. TARPE 1-mos ir 2-ros gatvių, Brooklyn, N. Y. Susikalba lietuviškai, lenkiškai ir angliškai.

ANT PARDAVIMO Parsiduoda bučernė, su gerais intaisymais, biznis eina gerai. Arba reikalingas partneris, kad prisidėtų del praplatinimo didesnio biznio, ir galima buti leisti vežimą, išvežiojime lietuviškių dešrų ir skilandžių. Norėdami vieną ar antrą propozicija, kreipkitės sekančiu adresu: Fr. Januškevičius, 233 Berry Str., Brooklyn, N. Y. (24)

PIGIAI PARSIDUODA gazines inžinas septynių arklų jėgos. Šitas inžinas yra visai mažai naudotas, taip kaip ir anujas. Greit atsišaukšiam šitas inžinas bus parduotas visai pigiai; atsišaukite ant sekančio antrašo: Vin. Struogis, 155 Hope Str., Brooklyn, N. Y.

Kerečiai vaikams ..... \$5.98 Aisbaksiai ..... \$4.98 Ant savaitės ..... 50 GERIAUSIO IŠDIRBIMO FORNIŠIAI ant lengvų išmokescių IR PIGIAI Pas MALIAUSKĄ ir VIDŽUNĄ.

M&V FURNITURE CO. 687 3RD AVE. 658 5TH AVE. CO. 211 ST. NEAR 19 ST. BROOKLYN, N. Y.

GERIAUSIOS Farmos

Norintieji pirkti gerų farmų su bu-dinkais, Sodaais, apšėtaiis laukais ir neišdirbtos žemės nebrangiai ant lengvų išmokėjimų, kreipkitės prie mūsų, seniausių, teisingiausių farmų pardavėjų. Mes vieninteliai esame uždejojai ir apgyvendintojai didžiausios lietuvių fermerii kolonijos Amerikoje. Apgyvendinome 360 lietuvius fermerius, kurie turi dvi ukiskas draugystes ir kurie trumpu laiku rengiasi išieisti Scottville, Mich. Amerikos lietuviams ukininkystės laikraštį. Ta didžiausioji lietuvių fermerii kolonija randasi ant gerų derlingų laukų puikiausioj apielinkoj miesto Scottville ir portavo miesto Ludington, Michigan valstijoje, Ma-son county. Toj puikioj apielinkoj mes turime daugybę visokių farmų parduoti, ant kurių galime kelis tukstankius lietuvių fermerii apgyvendinti. Rašykite tuojaus indėdami už 4 centus krasos markii, o mes prisigušime tos kolonijos mapą ir parduodamųjų puikių farmų katalogą su daug paveikslų iš lietuvių fermerii gyvenimo. Adresuokite, (Jul. 13, '16)

A. KIEDIS & CO. PEOPLES STATE BANK BLDG. SCOTTVILLE, MICH.

DAINOS Mišriems kvartetams arba Chorams, III ssiuvinys. Kningutė No. 25. Telpa šios dainos: 1) Gaudemus; 2) Darbininkų Marselietė; 3) Suktinis; 4) Kad Dievuliai duotų; 5) Bijūnėlis; 6) Dega ugnį Chorams atiduodama 30 kningų už \$5.00 Išleido: Lietuv. Muzikos Konservatorija. Ad.: M. PETEVAUSKAS, 395 W. Broadway, S. Boston, Mass.

Prie išsinarinimo ir įsipjovimii Tuojaui įtrink D-ro Richter'io PAIN-EXPELLER Nuo 50 metų nesuvadžiojantis ir letuvninkų numylėtas naminis budas Tikras tiktais su pažymėta marke "IKARA" 25c. ir 50c. butelikuas visose aptiekose arba stačiai nuo F. A. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Tel. 4428 Greenpoint Dr. J. WALUKAS VALANDOS: nuo 8 iki 10 iš ryto „ 1 „ 3 po pietų „ 6 „ 8 vakare Nedėliomis pagal sutarimą. 69 SO. 3RD ST., BROOKLYN, N. Y.

Dr. J. S. Messago (Misevičia) 270 BERRY STREET Brooklyn, N. Y. Tel. 595 Greenpoint Specialistas širdies ir plaučių ligų OFFICE HOURS: 8-10 A. M. 12-2 P. M. 6-8 P. M

DAKTARAS A. BACEVYČE GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J. 161 Franklin St., ir kamps Second St. Ligonius prima: ryto nuo 8-9 po pietų nuo 1-2:30 ir vakare nuo 6-8 Telephone 1587 R. Elizabeth.

DR. LOUIS H. HANSEN, (Suc.) Dr. LOUISE C. BALL Chirurgas Dantistas. 251 Grand St. Brooklyn, N. Y. Kamps Roeblin Str. Taiso ir ištrankia dantis be skausmo. Nesvelkus pripildo auksu, platina ir cemento. Įdeda naujus; uždeda kepuraites iš auksu arba porceleno. OFISO VALANDOS: Nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. VISOKIS DARBAS GVARANTUOTAS. Seniai įsteigtas biznis 25 met.

Telephone 1430 Branch Brook X RAY APARATAS Angelo R. Bianchi M. D. Specialistas vaikams Valandos: iš ryto nuo 7 iki 9 po pietų nuo 3 iki 5 vakare nuo 7 iki 8 104 Seventh Avenue Kamps Sheffield Street NEWARK, N. J.

VLADO LEŠČINSKO Aptiekioje Drugstoriuje galima gauti „Vienybė Lietuvininkų“ pavieniūs numeriais, arba užsiprenumeruoti ir duoti apgarsinimus. Eureka Red Cross Pharmacy 315 Walnut Str., Newark, N. J.

Telefonas: 6426 Market. Daktaras JONAS J. KAŠKIAUCIUS VALANDOS: 8-11 ryte, 1-3 po pietų, 7-9 val. Seređomis 8-11 ryte 341 Walnut str., prie parko. NEWARK, N. J.

Tel. Williamsburg 5334 Daktaras JOEL M. ZAMETKIN CHIRURGAS DANTISTAS OFISO VALANDOS Nuo 9 ryte iki 8 vakare 202 Marcy Ave. prie Broadway BROOKLYN, N. Y.

GEORGE MATULEVICH Lietuvis Advokatas. Pabaigęs Tiesų Universitetą, užsilma vedimu provy visuose teismuose. Ofissas ruimuose NATIONAL STATE BANK BLDG. 810 Broad Street, Newark, N. J. Telephone 4256 Market

Kiekvienai MOTEREI žinotina Specialistas Moteriškių Ligų. JOSEPH LIPMAN, M. D. 314 E. 50th St., New York. OFISO VALANDOS: iki 10 val. ryte; nuo 1 iki 2 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare. Nedėliomis pagal sutartį. Egzaminavimas DYKAI. Mes išstiriame ir pasakome visas ligas ir pagelbstime. Iš kitur atvažiavusiems ligoniams paruparinam vietą, kol gydomi. Reikalui esant, kreipkitės, mes apžiūrėsime ir duosime prieteliską rođą. Patarnavimas visai pigus. Neužmirškite mano antrašo. DR. J. LIPMAN, 314 E. 50th St. NEW YORK. Arti 2nd Avenue. Kalbame lietuviškai.

Advokato pranešimas.

Pranešu lietuviams, kurie pa-
duodate man provas, idant apra-
šytumėte kuoplačiausiai apie at-
sitikimą koliestvos pirmoje gro-
matoje.

Aš esu tas pats, ką provoje M.
Jurkonio prieš Lackawanna mai-
nų kompaniją išgrajinau \$50,000
ir J. Andriūšo provoje prieš Rea-
dingo mainų kompaniją išgraji-
nau \$25,000 tarpe daugelio iš-
grajintų kitų provų.

(Advokatas)

B. S. Yankaus,

164 Nassau St., New York, N. Y.

ADVOKATAS
KAZIS KRAUČUNAS.

Buvęs 9 metų Skyriaus Viršininku, Inspektori-
um Suvenijų Valsčių Imigracijos; turi
visas tiesas kaip Attorney, Advocate, Proctor,
Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias
bylas (provas) visose teismuose ir d-pa-
tamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipk-
tės laiškas, įdėdami krasos ženklei atsa-
kyti. Vedimui svarbių bylių ir reikalų, pribu-
na ypatikiai į visas Valsčijas ir miestus su-
pareikalavimo. Adresas:
KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
403 Lyon Building, Seattle, Wash.

LIETUVISKAS
Fotografistas
ir
Maliorius
Geras Darbas
ir visiems
Prieinama Prekė

J. STOKIS

177 Nassau Str.,
kampas Bridge Str., Brooklyn, N. Y.

PAMĖGINKIT SKAITYT
Savaitinį Laikraštį
"LIETUVA"

Didelis 8 puslapių laikraštis su
paveikslais, eina 24-tus metus.
"LIETUVA" yra politikos, lite-
ratos ir mokslo laikraštis, pa-
duodantis daugiausiai žingeidžių
žinių iš Lietuvos, Amerikos ir
viso pasaulio. Laikraščio kaina

Už visą metą tik \$2.00
Už pusę metų tik \$1.00

Vieną numerį gausite uždyką,
jei pareikalaut, adresuodami:

"LIETUVA"

3252 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILL.

REUMATIZMAS! REUMATIZMAS!

Kodėl kentėti taip didelį skau-
dėjimą REUMATIZMĄ? Visi juo-
kiausi iš Reumatizmo, kurie tikrai
vartojo aptiekoriaus F. A. URBO-
NO MILTELIOUS (proškus powder)
ir LINIMENTĄ, tie šandien yra
sveiki. Taigi ir Jūs galite lengvai
pasveikti ir sykiu juoktis su svei-
kaisiais iš reumatiskų skaudė-
jimų.

REUMATIZMO MILTELIOUS ir LINIMENTĄ
galite gauti per pačią tikrai už \$1.25.

Visi kreipkitės adresuodami:

F. A. URBONAS, Aptiekorius,
151 METROPOLITAN AVE.,
(KAMPAS BERRY STREET) BROOKLYN, N. Y.
Telephone Greenpoint 1411

VIENATINĖ SVETAINE

734-736—3rd Ave., So. Brooklyn, N. Y.
Galima užsisakyti Balliams, Mitin-
gams ir Veselioms, (vestuvėms)

Užlaikau puikius kambarius: atke-
liavusieji iš kitų miestų ali gaut
puikią nakvynę.

Taipgi suteikiu draugiškus patarimus.

PUIKIAUSIA IR SMAGIAUSIA
LIETUVIAMS UŽEIGA:
Skanus Alus, gardi Arietka, Elius,
visoki Vynai ir kvepenti CIGARAI.

Wm. SHEDLOW'S
734-736—3rd Ave.
SOUTH BROOKLYN, N. Y.
Telephone 1295 South.

NOTARIJUS
(REJENTAS)

JUOZ. O. SIRVYDAS

120 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Kokie tik legališki popieriai ir do-
kumentai reikia užtvirtinti ir pada-
ryt—čia yra padaroma: Devier-
nostys, pirkimo bilos, liudijimai,
certifikatai, vekseliai, etc. etc.

Telephone 3076 Stagg.

HERMAN APELER
SALIUNAS

Alus, Vynas, Likierai ir geri Cigarai
398 Grand Street
kampas Rodney st. Brooklyn, N. Y.

GERA PROGA!

Gramatika angliskos kalbos mo-
kytis be mokytojo (apdaryta)..... \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip
mokytiš skaityti ir rašyti be
mokytojo..... 15c
Naujas Budas mokytis rašyti
be mokytojo..... 10c
Aritmetika mokinimuisi ro-
kundų, su paveikslais (apda-
ryta)..... 35c

Viso \$1.60

Kas atsitys iškirpęs šią apgars-
nimą iš "Vienybės Lietuvniškų"
ir \$1.00 per money order, tai gaus
visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis

Box 62 New York City

Thomas Yermalas

186 Grand Str.
Brooklyn, N. Y.

Didžiausia krantuvė visokių
vyriškų ir moteriškų aprėdalu:
marškinių, kalnierių, nektaižų
ir žodžių sakant visko galima
gaut, kas tik yra reikalinga
pasirėdymui.

Nepamirškite savo tautiečio

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA

Švariai užlaikoma, grei as ir pri-
lankus patarnavimas.
Atvažiuo sveciai iš kitių miestų ir
vietiniams laikyti, o gausite puik-
nius valgius kokiu tik kas pareika-
lausite. Priektam užlaikau puikius
kambarius nakvynėms, kaip vietini-
ams tarp ir atkelevusiems iš kitių
miestų. Kreipkitės su šiuo adresu

A. DIRZULAITIS

102 Grand Str. BROOKLYN, N. Y.

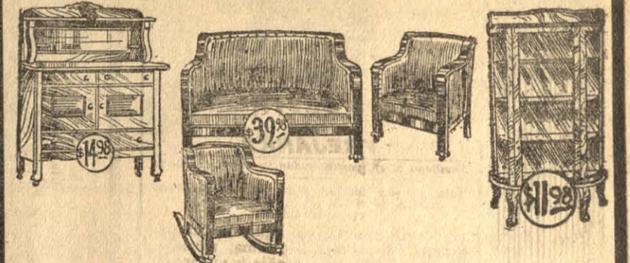
Kada ištikro nori gauti gerą
VYNA, LIKIERIŲ ar KOR-
DIALĄ uželk pirm pas mus
negu pirkši kur kitur.

H. & H. REINER
Distillers & Importers

175 to 197 Stagg Street
Art. Graham Ave.
Brooklyn, N. Y.

Macys & Marcin Furniture Co.
LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

Visi myli gražiai papuoštus namus. Ateikite pas mus nusipirkti gražius ir
pigius rakandus-fornišius.

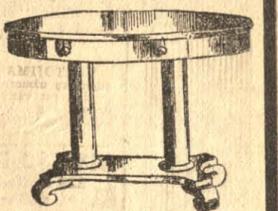
PIGU! PIGU!

Mes pardudame fornišius mokant
ant savaitės po \$1.00 arba \$1.50,
arba ant mėnesio \$5.00,

Nepamirškite mūsų krantuvės,
ateikite persitikrinti.

MACYS & MARCIN Furniture Co.

198-200 Grand Str.
Tarpe Bedford ir Driggs Ave.

Brooklyn, N. Y.
Šale Comedy Teatro.

Visas Darbas Gvarantuojamas. Ištraukiame dantis be skaudėjimo su
gazu ir su vaistu, kuris nepileidžia jokio skaudėjimo. Patarnaujame kož-
nam atsakančiai ir susikalbame visoms kalboms. Užganėdinimas užtikrin-
tas

Dr. SALETAN & POSNER
SURGEON DENTIST
313 BEDFORD AVE.

KAMPAS SO. 2nd STREET, BROOKLYN, N. Y.
10 metų toj pačioj vietoj.

Vietinė DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA

KRAUTUVĖ
Muzikališku Instrumentų

Pranešu visiems, jog aš užlaikau tikrai lietuviškų krantuvę, kurioj
galite gauti Laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, Spilky, Kolčikų, Kompasų,
Kryžių, Bronzalių ir įvairių kitokių daiktų. Taipgi rekordų visokiose
kalbose su puikiausiomis dainomis ir šokiais. Įvairiausio išdarbio Armo-
nikų, Smuikų, (Skripky), Klarinetų, Triubų ir daugybę visokių muzika-
lišku instrumentų. Taipgi užlaikau Maldakningių ir visokių gražių
Popierių laiškam rašyti su įvairiais aprašymais. Visokių magišky Mo-
nų daiktų ir knygų su pagalba ku riu galima padaryti įvairias štu-
kas
Taipgi taisome visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, bran-
zaličius ir muzikališkus instrumentus; armonikus, smuikus, klarinetus,
triubas, pianus, vargonus. Darbą atliekam gerai ir pigiai. Užsakymus
išsiunčiam greitai ir visas dalis Amerikos ir Kanados. Visi daiktai pirk
ti mano krantuvėj yra gvarantuoti. Vieną kartą pirkęs pas mus, pasi-
liksi ant visados mūsų kostumeriu. Taipgi pirkdami daug tavoro ant
syk gānname pigiau ir galime parduot pigiau. Parduodame agentams.
Užlaikome įvairaus tavoro „in stock“. Padarome visokius instru-
mentus ant užsakymo.

Reikalaudami kokio nors tavoro
adersuokite:
J. Girdes

103 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

Telephone 4659 Greenpoint

Geriausia dovana draugams Lietuvoje
yra lietuvių katalikų
savaitinis laikraštis
"DRAUGAS"

"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso
pasaulio, nušviečia Amerikos lietu-
vių gyvenimą, suteikia daug skaity-
mo iš visomenės, politikos, litera-
tūros, gyvenimo, ir yra geriausias
draugas, kaip lietuviams darbinin-
kams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Busy cenzura "DRAUGĄ" Lietuva įleidžia
"DRAUGAS" atsielna met. \$2, pusel m. \$1:
Užsieniuose metams \$3, pusel metų \$1.50
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 6114

JONAS MATHUS
(MATUZEVIČIUS)

Didžiausias ir Puikiausias visame
South Bostone Lietuviškas

SALIUNAS

Sveikiau ir geriausi visokios ru-
šies gėrimai ir kvepenti Cigarai.

Puikius užkandžiai,
prielankus patarnavimas.

JONAS MATHUS
(Lietuvis Savininkas)
342-344 W. Broadway,
SOUTH BOSTON, MASS.
(Arti Lietuviško Labdarybės Drau-
gijos namo.)

TESIASI PRIEMIMAS PRENUMERATOS
ANT RUSIŠKO DIDELIO DIENRAŠČIO
"RUSSKAYA ZEMLYA"

kuris išeina kas dien ir kuriame telpa straipsniai,
žinios, karikatūros ir paveiksiai dienos klausime.

K A I N A:
Suvien. Valstijose, metams..... \$3.50;
pusel metų..... 1.80;
trims mėnesiams..... 1.00.
New Yorke ir užsienin metams..... 6.50;
pusmečiui..... 3.50.

Užsirašydami adresuokite:

"RUSSKAYA ZEMLYA"

231 E. 17th St. New York, N. Y.

DIDŽIAUSIAS LIETUVISKAS PARDAVEJAS VYNO IR LIKIERIŲ AMERIKOJE

REIKALINGI AGENTAI ANT GERŲ ISLYGŲ.

DAUNOROS

TREJOS DEVDYNERIOS
arba
TREJANKA

Susideda iš 27 įvairių gydančių žolių ir šaknų.

Sutaisyta su degtine arba virintu vandeniu yra geriausia vaistu arba karčiu vynu dėl skilvio.

Gydo visokias skilvio ligas, nemalimą gumbą, dispepsiją, išputimą, riemenį, dieglius šonuose, krutinėje ir nugaroje, patrukimą, sunkumą ant krutinės ir visokias kitas skilvio ligas. Geriausiai pataiso apetitą.

VARTOJIMAS: Vieną pakelį šitų gydančių augmenų užmerkii į vieną kvortą cisto spirito ir tiek pat vandens, arba išvirti cistame vandenyje ir po 24 valandų gerti po pusę stiklelio arba mažiau.

VINCAS J. DAUNORA, Aptiekorius
229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Kampas North 4-tos gatvės.

„Trejos Devdynerios“ (Trejanka) – tai ištikimiausias lietuvių draugas – gydytojas įvairiose negalėse bei ligose. Tačiau reikia žinoti, kad tik Daunoros „Trejos Devdynerios“ yra tikrai lietuviškos. Jų, tai ir reikalaukite aptiekose, bet jei nerastite, tai rašykite žemiau paduotu adresu, pristatiant 35 centus, o tuojau apsiursite.

Tel. 2320 Greenpoint Telephone 7867 Main

GRABORIUS

JUOZAS GARŠVA

Mano firma gerai atlieka sekancius darbus: išbalsmuoju ir laiduju mirusius ant visokių kapinių. Pagrabus paruošiu nuo paprasčiausių iki prakilniausių. Pasmadai karieštas laidotuviams, veselijoms, krikštyms ir kitoms pasivažinėjimams.

Viršui minėtais reikalais kreipkitės pas mane, o busit užganėdinti.

144 NORTH 5th STR. OFFISAI: 264 FRONT STR. BROOKLYN, NEW YORK.

Puikiausią ir smagiausią lietuviams užėiga pas

Jokuba Kancierius

Skanus Alus, Arielka, visoki Vynai, Elius ir Havanos Cigarai. Lietuviai vietiniai ir atvažiuo iš kitur nepamirškite šios puikios vietos.

253 Wythe Ave. Kampas North 1-st Str. BROOKLYN, N. Y.

Tel. 5311 Greenpoint.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausia lietuviams užėiga pas

JONA KULBOKA

Skanus Alus, Gardi Arielka, Visoki Vynai, Kvepianti Cigarai.

291 Wythe Ave. Kampas So. 1-st Str. BROOKLYN, N. Y.

NEPAMIRŠKIT

Tautiško Namų,

Extra, parankiausia Salė veseliums, Baliams, Teatams ir mitingams. Skanus alus, gardi degtinė, visoki likierai, puikūs Cigarai. Skanūs užkandžiai ir nakvynė.

A. RAZUTIS

101-103 Grand Str. Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint

New Plaza Hall

Dvi DIDELĖS SALĖS DEL BALIU, BENKIETU, YPATINGAI VESELIU IR LINKSMU VAKARELIU

PUIKUS KAMBARIAI MITINGAMS ARBA ŠIAIP VISOKIEMS SUSIRINKIMAMS IR T. T.

A. Miller, Savininkas

121-31 Havemeyer Str., 265-267 So. 1st Str., 318-324 Grand Street
BROOKLYN, N. Y. Telephone 4487 Stagg

Teisingiausia Lietuviška Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kauciją \$30,000.)

Taipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gerimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykite prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant \$150 iki \$1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po \$6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informaciją, kreipkitės šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, S. L. A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

M. Mierzwinski

uzlaiko dvi didelas

BUČERNIAS,

kuriose galima gauti visokios MĖSOS užlaikomos pagal krajavą madą, kaip tai: Skilandžių, visokių Dešrų ir visai padarytos Rūkintos Mėsos, Janyų Paršinkų, Kumpių, KrajavųTaukinių ir Kudy Lašinių.

Visados Svežia Mėsa ir čystai užlaikoma.

75 Grand Street Kampas Wythe Ave. BROOKLYN, N. Y. Tel. 3359 Greenpoint

41 Avenue A Kampas 3-rd Street NEW YORK, N. Y. Tel. 2174 Orchard

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelei Europor keliaujantiems. Linijos suoina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų anglių kelias). Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punktų nuolatini ir parankus susiešimas. Artymiesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas: George A. Cullen, Passenger Traffic Man 90 West Street, N. Y.

Telefonas, Dickinson 3905 M.

Dr. Ignotas Stankus,

1210 S. Broad St. Philadelphia, Pa.

OFISO VALANDOS

Nuo 9 iki 11 rito	2.. 4 popiet.
7.. 8 vakaro	7.. 8 vakaro
9.. 11 rito	9.. 11 rito
1.. 4 popiet.	1.. 4 popiet.

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vinas, kvepianti cigarai, ir puikūs užkandžiai. Salė dėl mitingų

Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

12 dideliu ir 12 mažu, PRIETELIAI LIETUVIAI

H. B. ROSENSON,
BROOKLYN, N. Y.

1317-619 Grand St., Telephone, 4179 Stagg

NORĖDAMAS GAUTI GERUS CEVERYKUS

eik visada pirkti pas

Simaną Pociuną Cia

gausi Čeverykus gerų išdirbusių, kaip EMERSON ir kitų. Reikalau damas užėik.

S. POCIUNAS

127 Grand St., kampas Berry St., Brooklyn, N. Y.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 50c. Apdarytas 75c.

I. J. Paukštis & Co.
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

W. SLOWINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Su gudone
Tria negu kiti fabrika.
gauti viską padėte pigiau ir geriau geriausias praktikę ir dėl to jau geriausias praktikę ir dėl to metų užsiimama išdirbinėjais įdirbinėjais, TIESIŠKIAI IR PIRMAUS PAMINĖTUS DALIUS PIRMAUS DRAGYBES, kad aš dirbu visus ketims Kunigams ir gudonoms. Taria už garbę apreiškinti gudonų LAZBŲ IR TEIP TOLIAUS.

ant Kosciuskos Farodos už rupe- sting ir artistiskę išdirbinėjimą

KARNUŲ, ŠARPU, KUKARŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

W. SLOWINSKA

PIRMAS LIETUVISKAS Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas. Vidutiniška čienia

G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

SUN

Šu-kai nedalinis laikraštis geriausias lietuviškas laikraštis visoje pasauleje.

SIKINA kas UTARNINKA ir PĖTNYCIA

Prenumerata kaštoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50 Ant pusės meto \$1.25

EURO-ROSIJOJE ir Lietuvoje \$3.50 Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh. Prusuose 15 markių.

Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ paikų Kalendorių.

Adresavokite:

W. D. Boczkowski & Co.
530-522 W. South Al. MAHANAY CITY, PA.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Su vienu buteliu Pain Expelerio Galit askausmu giltino praginti. Šiems vaistams dėl suteptimo negal joki kiti lyginti. Niekas neduoda taip greito palengvimo ir pastovena skausmuose Romatizmo, Neuralgijos, Išisukimo, Sudurdimo t.t. Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington St., New York

Tėmykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo

Jei norite turēt gerą laikraštį, tai užsisakykite

"ATEITI"

"ATEITIS" išeina 3 kartus į savaitę: Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis ir darbo žmonėms pilnai atstoją dienraštį.

"ATEITIS" eidama 3 kartus į savaitę paduoda naujausias žinias iš visokių atsitikimų visam pasaulyje.

"ATEITIS" yra vedama gabių redaktorių, kuriai sandarbininkai vi-sa eilė žymiausių lietuvių rašytojų.

"ATEITIS" kaina tik \$2.50 metams ir \$1.50 pusei metų. Į užrubėžį \$3.50 metams ir \$2.50 pusei metų.

Norintiesiems "Ateiti" pamatyti, vieną numerį siunčiame dykai. Adresas:

ATEITIS PUBLISHING CO.,
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Telephone 3674 Stagg

Robertas Gabrecht's CAFE

KASDIEN

Šzutinti Kliamsai ir Kliamsu Sriuba

Puikiausią užėiga del visų. Skanus Alus ir visoki Likierai, kvepianti CIGARAI. Visoki užkandžiai dovanai.

355 GRAND STREET, KAMPAS MARCY AVE. Brooklyn, N. Y.